Festa Major 2013

Sant Hilari Sacalm

dies 29, 30, 31 d'agost i 1 de setembre

Font Vella

NATURAL MINERAL WATER • AGUA MINERAL NATURAL • EAU MINÉRALE NATURELLE
FONT D'OR
Sant Hilari Sacalm (Girona)
AIGUA MINERAL NATURAL

TRANSPORTS
Ricard Moragas i Fills, S.A.

MASÓ
PASTISSER

bp
Estació Servei Sant Hilari
ultimate
Ps Font del Cirerer, 43
Tel.: 972 872 030 - Fax: 972 868 168
17403 Sant Hilari Sacalm (Girona)

Diputació de Girona

Font Vella
Hotel Balneari
Sant Hilari Sacalm • Girona
★ ★ ★ ★

GRITECSA
SERVEI 24 HORES
93 883 36 44
OFICINA ENGINYERIA i LEGALITZACIONS
INSTAL·LACIONS | GAS PROPÀ i NATURAL
CLIMATITZACIÓ
MANTENIMENT | CREMADORS
VAPOR
AIRE COMPRIMIT
REPSOLGAS
C. CAMÍ DE LA TOLOSA, 15
Pol. Ind. SOT DELS PRADALS - 08500 VIC
Tel. 93 883 36 44 - FAX 93 885 14 47 - gritecsa@gritecsa.com
enginyeria@gritecsa.com - www.gritecsa.com

Programa de la Festa Major de Sant Hilari Sacalm 2013
Editat per les Àrees de Cultura i Festes de l'Ajuntament de Sant Hilari.

La portada és de **Carme Creixans Giramè**

De les fotografies antigues, se n'indica la procedència o són de l'arxiu A.S.V.
L'Ajuntament ha convidat a participar totes les diferents entitats del poble i s'han publicat tots els escrits que han arribat.
L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels autors.
No és permesa la reproducció total o parcial dels escrits i de les fotografies sense el permís dels autors.

Coordinació:
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm i Àngel Serradesanferm i Valls

Maquetació, disseny i impressió: Gràfiques Montseny
D.L.: GI-1061-2011

RECUMAS
RECUPERACIONS MASNOU, SL
Polígon Ind. Molí de les Planes
C/ Rec del Molí, 3-5 / 08470 Sant Celoni (Barcelona)
Tel. 93 867 07 95 / Fax.93 867 52 60

Salutació de l'alcalde

130 anys després

El diari "La Vanguardia", a la pàgina 7 de l'edició de dijous 8 de juny de l'any 1882, anunciava, en castellà (llavors no hi havia edició en català), que "la Fiesta Mayor de San Hilario Sacalm, que hasta ahora se había celebrado el 29 de junio, ha sido trasladada desde el presente año al 29 de agosto, día en que la Iglesia conmemora la Degollación de San Juan. El día de la festividad de San Juan –que era la data que fins llavors havia acollit la festa gran– se celebrará la feria como antiguamente".

Fa, per tant, 131 anys que cada final d'estiu els hilariencs i les hilarienques celebrem la nostra festa grossa, que s'ha convertit en un punt de trobada ineludible i no pas per commemorar cap degollament de cap sant. Ben al contrari, el que no explicava "La Vanguardia" és el motiu principal, més terrenal, del canvi de data: que la Festa Major passava de finals de juny a l'agost perquè els nostres avantpassats van considerar oportú tancar els mesos de calor amb una gran celebració que servís, alhora, de comiat als estiuejants que venien a casa nostra a la recerca de benestar i salut, atrets pel nostre entorn natural, les propietats mineromedicinals de les nostres aigües i l'hospitalitat de la gent d'aquesta terra.

Transcorregut més d'un segle de la publicació de l'article de "La Vanguardia" reproduït unes línies més amunt, podem dir orgullosos que els visitants, els turistes, encara són entre nosaltres, en bona part gràcies a l'aposta decidida que fa l'Ajuntament pel Turisme com a element dinamitzador de l'economia (en tenim una prova recent en la inauguració de l'àrea de serveis per a autocaravanes). Cada vegada en vénen més de visitants, atrets per l'abundància natural de les Guilleries; una oferta turística creixent; una gastronomia rica i uns vilatans hospitalaris per vocació, que any rera any són l'ànima de la Festa Major.

Tenim el poble net i endreçat i la prova és que recentment ens hem guanyat a pols les 3 Flors d'Honor, la màxima distinció que atorga Viles Florides en reconeixement a la bona planificació de les polítiques verdes, el manteniment d'elements vegetals i espais singulars, així com l'elevat nivell de conscienciació cap al Medi Ambient. I tenim un poble actiu, com ho demostra, per exemple, la recent creació, per iniciativa del Consistori, del Consell Esportiu Jove, que aquest estiu ha omplert el poble d'activitats. Qui no ha vist el nostre petit 'exèrcit' de nois i noies amb samarretes llampants en acció per places i carrers?

Sí, la Comissió de Festes de l'Ajuntament l'organitza; els artistes convidats hi posen els espectacles i la música, i els firaires les atraccions. Però sense la gent del poble, la Festa no seria festa; cal que ho tinguem ben present. És per això que us convido a participar-hi, amb ganes i il·lusió, perquè entre tots farem que la celebració sigui més gran.

La Festa Major són dies per riure, ballar, retrobar-se amb familiars i amics, viure el poble amb intensitat, en definitiva. Són dies, també, per alienar-nos una mica d'una conjuntura econòmica i social que, per desgràcia, no ens és massa favorable, encara. D'això en som ben conscients a l'Ajuntament i per això treballem incansablement dia a dia per millorar les coses, en la mesura de les nostres possibilitats. Ho seguirem fent, perquè ens queden infinitat d'obstacles per superar, molts problemes per resoldre, molts projectes per tirar endavant amb recursos limitats. Però entre tots ens en sortirem, perquè Sant Hilari és un poble lluitador, valent, treballador, compromès, solidari i optimista de mena.

Malgrat que els temps són difícils, carregats de reptes, farcits d'incerteses, permeteu-me que us digui, amb veu ben alta: Que comenci la gresca! Bona Festa Major!

Albert Santaugini Homs
L'alcalde

Projectes per Sant Hilari

VILA FLORIDA.

Sant Hilari ha merescut les 3 Flors d'Honor de Viles Florides per la bona planificació i manteniment de les zones verdes i la implicació ciutadana amb el Medi Ambient, un reconeixement a nivell de país a la feina ben feta.

NOVA APOSTA TURÍSTICA.

La nova zona d'aparcament d'autocaravanes inaugurada a l'esplanada del pavelló està servint per atraure nous visitants al poble. En la trobada inaugural hi van participar prop de 80 autocaravanes, tot un èxit.

JOVENT ACTIU.

El nou Consell Esportiu Jove, format per joves esportistes de casa, s'ha convertit en un dels organismes més actius del poble. Ells han estat els responsables de la programació d'activitats d'estiu, que ha estat molt intensa, així com de la Setmana de l'Esport, que va ser tot un èxit de participació.

PARTICIPACIÓ.

Amb l'objectiu de conèixer les preocupacions, inquietuds i propostes dels veïns, l'Ajuntament manté les Xerrades de Barri. Recentment també ha impulsat sessions informatives i de participació sobre el nou Pla d'Ordenació Urbana (POUM).

INNOVACIÓ I DINAMITZACIÓ ECONÒMICA.

El nou centre AQUA va obrir les portes el juliol amb l'objectiu d'esdevenir un referent en coneixement al voltant de l'aigua i d'esdevenir un pol de dinamització econòmica a través del Viver d'Empreses. A la planta baixa hi trobem un museu d'última generació que ja representa un nou atractiu turístic, amb més de 1.000 visites a dia d'avui.

TRADICIÓ RECUPERADA.

La segona Fira del Motor presentava, com a gran novetat, la recuperació d'una tradició molt arrelada a Sant Hilari: Sant Cristòfol. Els cotxes i altres vehicles engalanats van tornar a circular pels carrers.

TRICENTENARI.

Amb la figura del general Moragues com a protagonista, Sant Hilari ha constituït el Consell Assessor del Tricentenari, integrat per experts locals en diferents àmbits i que s'ocuparà de programar activitats per commemorar els 300 anys del 1714 així com els 300 anys de la mort del general.

TRANSPARÈNCIA 2.0.

La nova web de l'Ajuntament és un pas decidit cap a la transparència. Amb un disseny molt millorat, s'hi pot trobar tota la informació d'interès del poble i permet fer una vintena de tràmits online. A més, a la pestanya Descobreix Sant Hilari, s'hi por trobar tota la informació d'interès turístic.

SOLIDARITAT.

Amb la idea d'ajudar els qui menys tenen, l'Ajuntament va signar un conveni amb Càritas pel qual se'ls facilitava un espai per ubicar-hi un banc d'aliments. El compromís del Consistori amb les famílies més perjudicades per la crisi és absolut.

CULTURA.

El Museu Guilleries continua essent un dels pols de l'activitat cultural al poble i al mateix temps un dels principals atractius per als qui ens visiten. Recentment, s'ha habilitat la nova sala dels roders, que repassa una de les activitats econòmiques del nostre passat.

Pregó Festa Major 2012

Bona tarda a tothom!

És motiu de gran satisfacció per a mi fer el pregó d'inici de la Festa, en majúscula, del nostre poble. També ens acompanya la Sandra, filla de Sant Hilari, perquè amb el seu llenguatge de signes ens pugui entendre tothom. Estaria molt millor assegut com vosaltres i més còmode i tranquil, però quan m'ho van proposar em dominà més la il·lusió que els inconvenients i vaig acceptar la invitació.

Els que em coneixeu sabeu bé que, encara que xerri molt m'expresso millor amb la càmera fotogràfica que amb la paraula. Hi tinc més seguretat. M'agrada més fer-ho en companyia de la màquina. Per això procuro que m'acompanyi sempre.

Davant d'aquesta situació, m'ha semblat millor que la forma de manifestar el que penso, sento i estimo havia de ser amb una exposició fotogràfica. Encara que sigui amb fotografies de dècades enrere, en ella intento plasmar aspectes del meu poble, Sant Hilari i la seva gent, que amb el pas del temps esdevenen la història més recent. Són imatges de diferents èpoques i situacions. Està a la vostra disposició a la Sala Noble durant aquests dies.

És evident que hi podreu veure molts elements del que són les nostres festes i, en especial, de la Festa Major, la que viurem aquests dies entre familiars, amics i coneguts, d'aquí i de pobles veïns i que amb aquest acte anunciem i encetem.

Tinc ja uns quants anys a sobre i molta experiència, fets que em permeten i aprofito per dedicar-me en cos i ànima al que serà el meu testament: la suma de tot el que he fotografiat i reproduït .
No escatimo temps en la tasca de recuperar el passat; és com si tingués por de fer tard i no ser-hi a temps. Mentre, faig altres coses en les que puc mostrar com són les Guilleries i la seva gent, bàsicament a través de llibres, publicacions i reportatges. Ara tothom disposa de màquina, però anys enrere, em dedicava a retratar les vivències de les festes, del ball, les sardanes, els gegants, la tallada de troncs, els "caballitos" d'en Foro... i tot allò que complementava la Festa, a més de molts altres temes com casaments, bateigs, sortides, actes...TOT!

Estic al final d'una etapa, d'una trajectòria, i mentre visqui em dedicaré a recopilar allò que he fet sol. Però també recollirem la gran obra que van fer una colla d'amants de la fotografia. Alguns, membres de la meva família, i molts d'altres integrants de les diferents empreses que al llarg del temps vam crear. És gràcies a ells que avui tenim tanta documentació sobre la gent de Sant Hilari i de molts indrets de la Península. Va ser un equip de treballadors i col·laboradors que m'ajudaren en els moments importants de consolidar un món empresarial en el camp de la reproducció gràfica. Sol no hagués arribat gaire enllà i és gràcies a persones, que veig que estan en aquesta plaça, que van ser puntuals per tirar endavant el que ara tenim: un gran arxiu fotogràfic, del poble i de molts indrets d'Espanya.

Disculpeu que parli de mi, però la meva vida ha anat lligada des de ben jove a l'activitat de la fotografia. Encara ara vaig a tot arreu amb la càmera i em barallo amb els recursos tecnològics per treure'n les millors imatges.

La fotografia m'ha portat a voltar per tot Espanya i m'ha posat en contacte amb homes i dones de molts territoris. Recordo indrets com Priego de Córdoba, Yeste, Elche de la Sierra, la zona del Júcar, la Manxa, llocs amb els que ens hem relacionat a través de la seva vinguda d'homes i dones a la nostra població i que ha ajudat a millorar la convivència en general.

Malgrat la situació econòmica, avui comencem les Festes i hem de fer-ho amb optimisme. En endavant, cal que cerquem elements per trobar iniciatives i projectes. També el poble ho passà malament amb el declivi de les torneries, i ens en sortírem. Hem de veure el got mig ple i lluitar novament cara el futur. Sant Hilari tornarà a ser el poble reclam que era i us convido a l'esperança per recuperar el nostre progrés.

El començament de les festes en pot ser un exponent. Participem-hi de valent, compartim-la, i que la sincera alegria ocupi les llars i els llocs de festa com a símbol d'amistat. És moment de refermar lligams dintre un ambient distès entre la gent.

La Festa Major ve pautada per les tradicions i les activitats esdevenen rutinàries. Qui no recorda les "barques", el "xurrero", el tir "d'en Paco",l'espectacle de "can Pencas", les sardanes, els balls al Tívoli i a la Piscina, les "tómboles", els autos de xoc... Ara són les barraques, els carretons, els grups musicals, l'escuma...

Ja que hem començat amb la fotografia, aprofito aquesta ocasió que el moment em brinda, per manifestar, públicament, que tot el meu arxiu fotogràfic, estarà sempre a l'abast del poble de Sant Hilari i (passarà a mans del poble de Sant Hilari i serà a l'abast) dels més interessats en treballar-hi i que el podrà i haurà de compartir amb altres institucions de diferents àmbits.

El meu arxiu, per tant, estarà a disposició de tots aquells que estimin el poble i el vulguin conèixer millor i estudiar-lo. Ho he rumiat durant temps i m'he decantat per aquesta opció. Considero que és manera de fer poble i de recopilar i aplegar material gràfic que marca la nostra història com a col·lectiu.

Animo també la gent de Sant Hilari a fer una iniciativa semblant pel que fa a fotografies i documents diversos, per així confeccionar un arxiu històric local, recollint i ordenant el que molts hilariencs guarden amb estima. És un aspecte que s'hauria de promocionar a través de l'Ajuntament.

Bé, per acabar, us convido a visitar l'exposició fotogràfica que he aplegat i que s'exposa a la Sala Noble, com he dit abans. És un tast de moments de la nostre història com a poble. És un treball de tots vosaltres i meu.

Bona Festa Major!

Ja he acabat, però us demano un favor. Voldria que miréssiu a la càmera fotogràfica per plasmar un moment més de la història col·lectiva de la gent de Sant Hilari. (No cal que us mogueu de com esteu)

Moltes gràcies!

Sant Hilari, a 30 d'agost de 2012

Baixada de carretons.

Ball de l'escuma.

Puntaires.

Escalada urbana.

Teatre amb l'obra "Tots eren fills meus".

Cercavila.

Dirty Games 2012.

Ball serenata.

Espectacle infantil.

Sopar popular.

XXXVIè Concurs Literari de Narració Curta

ACTA de la reunió dels membres del jurat del XXXVIè Concurs Literari de Narració Curta, organitzat per l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, celebrada el dilluns 29 d'abril de 2013, a les 6 de la tarda.

Les categories i el nombre de participants han estat els següents:

Categoria A	**31 participants**
Categoria B	**23 participants**
Categoria C	**8 participants**
Categoria D	**89 participants**
TOTAL Obres presentades	**151 participants**

Formen el Jurat:
- **Judit Ballana**
- **Rosa Andreu**
- **Lluis Puigdemont**

Un cop valorades les obres presentades i tenint en compte les bases del concurs, els membres del jurat han decidit el següent:

Categoria A: Obra: ***Un dia inesperat*, d'Emma Codina Camó**

Categoria B: Obra: ***Adéu polsera per sempre*, de Sílvia Sastre Bellvehí**

Categoria C: Obra: **Desert**

Categoria D: Obra: ***L'home que parlava a través del vent*, de Jordi Saurina Cros**

Un dia inesperat — categoria A

Uf! Quina sort! - Vaig pensar després de veure que aquella gent amb cara de pocs amics per fi marxaven-. La Remei, que havia estat tota l'estona al meu costat, els va acompanyar a la porta mentre em dirigia una mirada d'insatisfacció. Quan la porta es va tancar, vaig sentir un gran alliberament. Em vaig mirar en aquell enorme mirall vell de la sala. Tenia les galtes vermelles, potser pel meu estat de nervis, o potser era la reacció d'aquelles mans extravagants que no havien deixat de fer-me carones, com si fos una nena de tres anys. Havia estat impertinent, en sóc conscient, però m'havien estat fent tot tipus de preguntes sense sentit. No no i no. Ni m'agraden els ossets de peluix roses, ni voldré anar a l'escola més prestigiosa de Barcelona, ni tinc ganes d'anar a passar un dia al zoològic.

> "Ha arribat el dia. La Clara em desperta cridant i saltat per sobre el llit. Sap que ho odio, però avui li deixo passar."

La Remei va tornar per dir-me que l'havia fallat. Li havia promès comportar-me com la nena més maca d'aquella casa. Els senyors Rocafort han marxat desconcertats, Ivet – Va dir-me fent cara de pomes agres –. Jo, en canvi, estava contentíssima: era la millor notícia que em podia donar. Potser no m'escollirien! Per fi podia tornar a anar a jugar amb la Clara, que m'havia estat esperant impacient i nerviosa a la sala del costat. La Clara és la meva companya d'habitació i la meva millor amiga. Hem crescut juntes i ens coneixem totes les manies. Només ella sap que al matí, quan em desperto, s'ha d'esperar uns quinze minuts a dirigir-me la paraula perquè sóc insuportable. I, d'altra banda, només jo sé que la Clara no es posaria mai una samarreta interior de color blau: sempre han de ser blanques. Últimament la Clara i jo estem tramant un pla. En Lluís, que s'està a l'habitació 20 de la primera planta, fa dies que fa mans i mànigues per poder veure la Clara; i ella, que li ha costat confessar-me que li agrada, vol seguir-li el fil. Demà serà el gran dia. En Pol farà dotze anys i la Remei ens ha donat permís per organitzar-li una petita festa. La farem a la primera planta. És una oportunitat única! Podrem anar a la planta dels nens sense haver-nos-en d'amagar! La Clara ja planeja quins pantalons es posarà, els negres o els texans. Tenim moltíssimes ganes que sigui demà, estem impacients i ens posem al llit més aviat que de costum, creient que així el temps passarà més ràpid.

Ha arribat el dia. La Clara em desperta cridant i saltat per sobre el llit. Sap que ho odio, però avui li deixo passar. Obrim les cortines: fa un dia radiant. Mentre la Clara es vesteix tot cantant, jo em quedo al replà de la finestra asseguda mirant com les fulles van caient dels castanyers. Em quedo relaxada i feliç però en un segon el meu dia es capgira. La reixa alta de ferro s'obre i veig entrar aquella dona corpulenta i maqui-

llada com un mico que arrossega el seu marit fins a l'entrada principal. No, no i no. No vull marxar. No em poden treure de casa meva. És casa meva! Aquí hi tinc els meus amics, que, al cap i a la fi, són la meva família. M'hi negaré. No, no i no. La Clara em nota trasbalsada i de cop els nostres plans també canvien de rumb: ara el nostre únic objectiu és que no ens separin.
Rumiem i rumiem, tenim por. De cop, truquen a la porta. És la Remei. Em vénen ganes de plorar. Nenes, que no baixeu a esmorzar? – Ens diu –. Esmorzar? Em pensava que se m'enduia amb aquells senyors repel·lents. Em vesteixo pensant que potser és l'últim dia que estic on ha estat sempre la meva habitació. La Clara està trista, potser més trista que jo. De cop, però, fa un salt i m'abraça. No entenc res. Em senyala la finestra: els senyors Rocafort marxen amb la Maria. L'han adoptada a ella. Sóc feliç.

Emma Codina Camó

Adéu polsera per sempre categoria B

Aquell era un d'aquells dies en què els carrers de Barcelona estaven plens de gent per tots costats. Estava arribant la primavera i la gent sortia a gaudir del bon temps.
Vaig pujar a l'autobús en direcció a la Plaça Catalunya perquè havia de fer un parell d'encàrrecs. No vaig tenir lloc per seure durant els primers deu minuts, però en una parada va baixar molta gent i, per fi, vaig poder seure i descansar. Era el lloc més proper que tenia, al costat d'un senyor d'uns seixanta anys aproximadament. Semblava un bon home. Ens vam saludar. A continuació, em va preguntar l'hora, resulta que el bus s'havia retardat i no arribava a temps a l'hora que havia quedat amb el metge. Des d'allà on érem fins al seu destí hi havia una mitja horeta de camí. Ens vam posar a parlar i vam començar a explicar-nos coses de les nostres vides. Vaig començar jo:
-Tinc vint-i-dos anys. No puc dir que sóc infeliç perquè no ho sóc, però tampoc puc dir que sóc del tot feliç. Tinc un fill de sis anys preciós, no el canviaria per a res del món. El meu marit és, sense exagerar, l'home que qualsevol dona desitja: comprensiu, atent, pacient, bon pare i ben plantat. Amb això que li explico no deus entendre el perquè no sóc del tot feliç. Tranquil, ara li dic.
En Ryan, el meu petit príncep, està en plena flor de la vida. Ell diu que està content amb la seva família i amics, però troba a faltar el fet de no tenir avis per part materna, tots els seus amics en tenen. Jo no m'atreveixo a explicar-li el perquè. Sé que algun dia o altre ho hauré de fer, ha de saber la veritat. Em sento covarda per no atrevir-me, però és un tema que mai he superat del tot i quan crec que estic preparada per explicar-li tot, un nus a la gola m'ho impedeix. Ara ja fa sis anys. Com pot fer tant temps? Ho recordo com si fos ahir. Tenia setze anys, una edat difícil, una edat que horroritza a tots els pares. Jo tenia xicot des de feia un any, en Zack, i això tampoc els feia massa gràcia. Aquell dia vaig arribar a casa a les sis en punt i els vaig dir que havia de parlar amb ells a l'hora de sopar. L'hora de sopar va arribar i els vaig explicar el que em passava, havia quedat embarassada. La seva reacció en sentir això em va fer molt mal, massa. Sempre recordaré les paraules del meu pare: "Fa un temps et vaig dir que no volia que anessis amb en Zack, ara vull que vagis amb ell i no tornis mai més en aquesta casa". Vaig quedar de pedra i, no només jo, la meva mare també, però ella no va dir res i va marxar a la seva habitació. El meu pare va marxar, però no sé a on. Em vaig quedar dreta al mig del menjador sola, sense saber exactament què fer. Em vaig asseure al sofà sense obrir la televisió, pensant.

> "L'hora de sopar va arribar i els vaig explicar el que em passava, havia quedat embarassada."

A continuació em vaig aixecar, vaig anar a la meva habitació i vaig fer les maletes. Vaig sentir la meva mare plorant a llàgrima viva. No vaig fer-ne cas, vaig obrir la porta i vaig marxar per sempre.
Vaig anar a viure a casa d'en Zack amb tota la seva família durant un any. Estava a la mateixa ciutat que els meus pares, però com que Barcelona és gran, no ens vam trobar mai. Després, quan vam decidir casar-nos, vam anar a viure a un petit poble al costat de Londres per desconnectar i, a més, per no molestar als pares d'en Zack, ja que en Ryan de petit es passava el dia plorant. Allà hi vam estar dos anys. Res va funcionar com ens esperàvem: jo no vaig trobar feina i en Zack, tot i que tenia una bona feina, trobava molt a faltar a la seva família. Vam tornar. Ens vam traslladar a una ciutat a prop de Barcelona, a mitja hora de casa els seus pares.
Ens hi hem quedat fins ara, és una ciutat bastant tranquil·la i la casa on vivim és molt gran, massa gran per a tres persones, però això ja ho solucionarem d'aquí a un temps.
I això és el resum de la meva vida des de l'adolescència fins ara.
Aquell senyor, l'únic que em va dir va ser: "una vida complicada, suposo".
De cop, els dos vam notar com la persona que teníem al seient de davant es posava molt nerviosa. La vam mirar, no es parava de moure. Quan va veure que l'observàvem es va tapar la cara amb el diari que portava a la mà i es va aixecar i va marxar. En arrepenjar la mà a la barana per aixecar-se li vaig veure, no va tenir temps d'amagar-la. Portava la polsera, la polsera que teníem igual. L'havíem comprat en un viatge que havíem fet a París quan jo només tenia tres anys. No podia creure que encara la portés. Jo tampoc me l'havia tret mai, però em pensava que ell m'havia volgut oblidar per sempre.
Aleshores, me'l vaig quedar observant. Ell es va dirigir a la porta, es va girar un moment, les nostres mirades es van compenetrar durant uns breus segons. La porta es va obrir i ell va marxar.
No el vaig tornar a veure mai més. Sí, era el meu pare. Allò que va passar aquell dia em va fer gairebé més mal que el dia que m'havia fet fora de casa, no em va donar l'oportunitat ni tant sols de parlar-hi un moment. Jo li volia demanar perdó per haver-lo fet enfadar tant aquell dia i li volia demanar si us plau que tornés a ser el meu pare. Em vaig enfadar tant per no deixar- me parlar amb ell que vaig treure'm la polsera i la vaig tirar al primer contenidor que vaig trobar.
Si, sempre me'n penediré.

Silvia Sastre Bellvehi

L'home que parlava a través del vent categoria D

En Martí del pèl roig era lleig sense excepció. Duia per nas una patata grillada i al coll, brut de babes, un mocador. Tenia les orelles allargassades i flàccides i uns ulls de mona que mai sabies si t'observava fixament o ho intentava de reüll. El cap era un tribut a la pera i al damunt portava un manyoc de cabellera color terrissa, dura com els pèls d'un senglar i rogenca com els d'una mostela. Amb tant gra a la cara era coherent pensar que estava en plena edat adolescent, però a tothom li semblava que ja havia traspassat l'edat adulta, o més aviat l'edat de bronze. Talment com un cromanyó el tenien, desdentegat i pudent mai ningú s'havia atrevit a acostar-s'hi més de mig quilòmetre. Els més cínics parlaven de prudència i els més temorosos i vergonyosos lògicament tenien por.

Vivia a dalt d'un turó costerut on cada capvespre hi moria el Sol per darrera, dibuixant la silueta negra d'una petita casa campestre. Als voltants hi havia camps d'avellaners i, precisament, la principal feina d'en Martí era recollir mils i mils d'avellanes durant la temporada de recol·lecta. Les feines de camp l'havien deixat mal girbat, geperut, sobretot amb l'ajuda d'aquell sac que es tirava al damunt i que tantes fatigues li havia fet passar. Era de preveure que per la contrada se'l conegués més com "l'home del sac", el qual descrivien com una criatura de naturalesa infàmia que deambulava durant les nits pels carrers del poble, amb el sac esfilagarsat a l'esquena i deixant entreveure unes mans llanguides i mal nodrides, amb unes ungles negres i afilades que perseguien arravatar les ànimes dels nens dolents que no volien dormir. Deien que parlava a través del vent i que els dies de tempesta era quan inevitablement se'l podia sentir, entre paraules inintel·ligibles n'hi havia d'altres que mai ningú s'atrevia a repetir.

Els més avesats a la faràndula explicaven que l'home del sac una vegada es va cobrar la vida d'un nen. Contaven que durant una ventolera de nit de primavera el pobre infant, mentre patia insomni, va sentir una veu ronca que venia de fora. Va obrir el finestral i una ombra fosca i esbatanada se'l va cruspir enmig de crits i laments. Els gossos van començar a cridar i alguns homes van sortir tement la presència de lladres. El silenci ja era total i la ventúria amb prou feines es notava. I aquesta calma adormí una nit que, segons aquella història, esdevingué tràgica per a la família de la casa on s'havia perpetrat la desgràcia més desgraciada de totes. Aquella nit havien robat el més valuós de la nostra vila; la innocència, la sinceritat, la vergonya, la honestedat, la valentia, el futur, en definitiva... una ànima blanca i pura.

Totes aquelles històries ens estremien, ens aterraven. Cada nit passàvem els preliminars del son expectants i immòbils, escoltant els batecs accelerats del nostre cor que sabia que alguna cosa no anava bé. Cada cop de porta, cada frec agut de cornisa, cada sorollet era un drama. I quan la brisa s'escolava intrèpida i ens sospirava a cau d'orella ja es mastegava la tragèdia. L'ombra de l'home del sac era allà, el vent parlava i tots els nens de la vila apressàvem fort les dents i aclucàvem els ulls, buscant el son més anhelat, el més profund, l'únic que ens podia alliberar.

Eren les acaballes de l'estiu del '43. Teníem 8 anys. Havíem passat unes setmanes caloroses, però la brillantor de les tardes ja es tornava més daurada. S'apropava el retorn a l'escola i gaudíem de les nostres últimes tardes d'aventures i entremaliadures d'aquell any. El Sol ja s'amagava rogent darrera d'on ja sabeu, quan va sorgir la idea tant intrèpida com insensata que tots portàvem a dins i que estava predestinada a veure la llum, igual que tard o d'hora apareixeria el primer pèl a la barba. Però això era genètica i allò altre era un incontrolable afany de descobriment i curiositat, la mateixa que alimenta al gat, i que aquella tarda temíem que ens podia matar. I allò ens excitava.

Certament, la idea era franquejar aquell mig quilòmetre que ens separava de l'home del sac per veure el seu hàbitat de més a prop i demostrar la nostra valentia. En tot grup sempre hi ha uns que són més galls que d'altres, i no passa dia en que no hi hagi una prova de reafirmació, o una oportunitat, o una simple excusa... Talment però, no ens podíem pas arriscar tots, perquè possiblement llavors ningú podria explicar aquella heroica escomesa. I així de ràpid aparegueren les gallines. En tot grup de galls i ha d'haver gallines, del contrari seria com un grup de filòsofs barats sense analfabets, on jugarien a veure qui la diu més grossa i ningú faria cas de ningú. Finalment però, les gallines van ser més de les que s'esperaven i la majoria va decidir que només un se sacrificaria pels altres. Hauria d'avançar amb pas ferm fins al porxo de l'entrada de la casa del terrible personatge i agafar unes avellanes d'un cistell que havien sobrat de la temporada passada. I amb la mateixa rapidesa i estupidesa van decidir que l'afortunat aventurer seria el que tingués la pixera més curta. Ja estava, la majoria contenta i convençuda, només faltava firmar la prova davant de notari. Una prova de mides tan curtes com les meves ganes en aquell moment de fer un riu, quan no feia ni mitja hora que havia beneït amb moltes ganes les arrels d'un saüc. També era cert que amb els macarres un innocent sempre hi sortia perdent.

Tots els companys, des de la trinxera, perseguien amb la mirada els meus moviments, mentre de reüll flanquejaven qualsevol possible ombra que donés l'alerta i fes sonar la campana. Jo avançava lentament i temorós, sabia que trepitjar terreny foraster era prohibitiu i perillós, però la meva curiositat i empenta era més forta que qualsevol norma. I ja m'endinsava en l'avellaneda quan notava un fort i punyent dolor al pit que em colpia i m'ofegava, mentre la suor es reproduïa i lliscava per la templa. Faltaven pocs metres per arribar a l'objectiu, però sabia que aquells segons serien eterns, barrejats amb una intensa olor d'avellana verda que no oblidaria mai. Com deien els castellans, la sort ja estava llançada, fora de les meves mans.

Semblava que aquell terreny no estava massa cuidat, i la casa ja s'entreveia poc lluïda i envellida, en un avançat estat d'abandonament. Sens dubte era un paratge gris i desolador. No tenia l'aparença de que hi visqués algú o això era el que jo volia pensar en aquell precís instant. El cistell, ple de polsim i avellanes, sense desentonar amb el paisatge, es mostrava davant meu, a escassa distància, al damunt d'un banc del porxo. Em separaven un parell de metres fangosos i quatre esglaons de fusta corcada. La intenció era superar aquella meta de forma ràpida i sense contemplacions, era el punt final i el més perillós i arriscat, i per això demanava una actuació àgil i fugaç. Un grapat d'avellanes i a córrer cap a l'anhelada trinxera on les gallines esperaven el botí. Tot va quedar en una intenció. La terra fangosa va improvisar una estranya dansa amb les meves sabates de xarol i la relliscada va ser memorable. Com devien gaudir les maleïdes gallines! Ja ho deia la mare que les presses no eren bones. I allà, al terra, amb el cul brut i recuperant-me de l'ensurt, va aparèixer ell per la cantonada de la casa, en Martí del pèl roig. Només unes dècimes de segon van ser testimoni de la nostra mirada encreuada. Les següents dècimes de segon van presenciar la meva arribada a la trinxera, foragitat i estupefacte, tots m'examinaven si havia arribat complert. Enlloc del botí m'havia emportat un esglai i alguna cosa més que tardaria en anar descobrint. En aquell moment, però, vaig prometre'm que mai més tornaria allà, mai més.

Corria el rumor que aquell any en Martí del pèl roig aniria a l'escola, que havien tingut una bona anyada i que el seu oncle, l'única família que tenia, es podia permetre la seva absència durant unes hores al dia. Si bé era molt més gran que nosaltres deien que faria el nostre curs, però en una classe aïllada, perquè justificaven que el seu ensenyament necessitava més dedicació, però era obvi que els pares havien forçat al Sr. Rector a prendre aquesta mesura. Els meus no en sabien res. Tota l'escola estava expectant, sobretot els petits, com podia ser que l'home del sac anés a l'escola? Però les circumstàncies i els esdevenirs van fer que mai en Martí del pèl roig trepitgés les aules. Contaven que va posar-se greument malalt i que passava tots els dies i totes les nits estirat al seu llit convalescent, on descansava i lluitava per curar-se, o això deien.

Va arribar el Nadal i amb ell la neu i la il·lusió. Ja desitjàvem que acabessin les classes per poder fer guerres mentre esperàvem els nostres regals. I de regals va anar la cosa que resultava que cadascú havia de fer un present a un altre de la classe, però ocultant la seva identitat. Tots tindrien regal, tots menys en Martí del pèl roig. Em va estranyar que ell no estigués inclòs si bé deien que pertanyia a la nostra classe. Els capellans, davant la meva curiositat benevolent, en digueren mil de coses: que si en Martí era massa gran, que si no podia fer regals perquè estava malalt, que si no tenia prou economia, que si ja havia abandonat els estudis, mils i mils de fracassades justificacions que si bé separades tenien el seu què, juntes es desmuntaven les unes a les altres. Però ja començava a veure per on anava el tema. I a casa vaig insistir sobre les històries d'en Martí del pèl roig per primera vegada. Els pares em deien que no fes cas de les rondalles, que no s'havia menjat mai ningú, que en principi aquell nen de la llegenda, suposadament cruspit, va anar a França a cursar estudis de més alts volts. I que els monstres no existien, si bé d'homes del sac n'hi havia alguns, però que en Martí del pèl roig no ho era, ni un monstre, ni un home del sac. Aquella nit vaig anar al llit recordant aquella mirada entrecreuada amb els seus ulls de mico, molt petits però expressius, eren brillants i duien una llàgrima prematura que no tardaria en precipitar-se, de ben segur que ho feia mentre jo tornava a la trinxera. Aquestes llàgrimes van suscitar-me moltes preocupacions. Per què plorava aquell pobre noi? No semblava que fossin llàgrimes del dia, amb dècimes de segon vaig poder comprovar que portaven molt de temps elaborant-se i que d'alguna manera ja s'havien instal·lat permanentment en aquelles conques. Si l'home del sac plorava i pretenia anar a l'escola no podia ser tan dolent. La idea era ossada però ja havia pres la decisió. Li faria un regal! Tothom se'l mereix. I tornaria a anar a allà on un dia, no feia gaire, havia promès no trepitjar mai més.

Vaig pensar que un pastís de la meva mare era un bon detall. Era un noi pobre i segur que el menjar li faria bé. I així vaig dirigir-me a la casa del turó, tot sol i convençut. Més desolada que mai, la casa campestre semblava abandonada de veritat, potser perquè el dia era gris i amenaçava pluja o tempesta. Vaig trucar a la porta i un soroll sec va retronar a dins, la casa era oberta. Després de varis intents sense èxit vaig obrir la porta per veure si veia alguna cosa, però res. A dins era més mort que a fora. Semblava que en Martí del pèl roig i el seu oncle havien marxat, per sempre. Patam! Va fer un porticó d'un finestra que em va fer desviar la mirada cap a ella, a sota seu hi havia el banc del porxo on hi descansava a la força un sobre de blanc impol·lut estacat amb un còdol de riu. Hi havia una inscripció firmada per en Martí. S'adreçava al nostre poble, com si fos un missatge o una última voluntat, una declaració d'intencions o un últim adéu. Vaig obrir-lo i a dins hi havia la respectiva carta que immediatament va ser tacada per una gota de pluja. Vaig alçar els ulls al cel i un tro va desencadenar una tempesta com poques se n'havien vist. Vaig arribar a casa amb el pastís destrossat i la carta resguardada sota la jaqueta. Amb crits van fer-me anar ràpid al bany per evitar que m'ataqués una galipàndria i amb tanta història vaig perdre la carta, no recordava on l'havia deixada, però sabia que l'havia duta a casa perquè l'havia vist abans de sentir la mare cridar. Vaig passar-me molts dies buscant-la sense fortuna, però molts menys dels que vaig passar-me pensant en el seu contingut. En Martí del pèl roig havia marxat per sempre, però entre tristesa i desolació havia deixat una carta que jo mateix vaig perdre. Potser com a obra del destí, per a

evitar que la meva innocència li donés lectura. I la mateixa obra del destí faria que aquella carta, després de quasi mig segle i mig, tornés a mi.

Els anys van anar passant i cada vegada hi pensava menys. Només aquelles nits de tempesta, on la ventúria xocava contra el finestral, es feia inevitable pensar en l'home del sac. Escoltava els murmuris de l'aire mentre em preguntava què hi podia haver escrit en aquell tros de paper, en principi l'única manifestació escrita que havia deixat mai en Martí del pèl roig. Aquelles nits sempre esdevenien nostàlgiques. No només pensava en el dolor i la tristesa que dia rere dia perseguí a l'home del sac, una persona rebutjada i menyspreada, sinó que també recordava les meves vivències més melancòliques, més amargues, a les quals s'ajuntaven els moments més dolços, malgrat que eren pocs i ínfims, però amb una essència capaç de definir tota una vida. L'home que parlava a través del vent m'obria la ment, els sentits, més que mai. I en aquells moments de silenci on l'única cosa perceptible era el xiuxiueig de l'aire que colpia la nuca i pessigollejava l'orella, es feia difícil no rememorar la nit dels temps. Se m'eixamplava el cor i les llàgrimes davallaven, aquelles mateixes que un dia vaig veure i que mai seria capaç d'oblidar.

Commemoraven el meu septuagèsim vuitè aniversari. Les gallines que encara conservava i alguns companys de professió van organitzar-me una vetllada més institucional que no pas festiva, coherent amb la meva recent elecció com a President emèrit d'una Fundació d'estudis catalans. I amb aquesta excusa tornava al lloc de la meva infància, tornava a la meva casa on les parets guardaven records tan llunyans com diluïts, però molt sentits. A l'eixida s'hi conservaven objectes i caixes i sentia que em retrobava cara a cara amb el passat. Vaig començar a mirar per les capses mentre la basarda i l'emoció es barrejaven en el meu interior. I allà descansava, entre un plec de papers revellits, la carta d'en Martí del pèl roig. Com si d'un somni o un miracle es tractés, aquell sobre restava impassible davant meu. Només l'havia vist pràcticament de resquitllada una vegada quan tenia vuit anys, però el recordava com si fos ahir mateix que encara el duia entre les mans. No el volia obrir. No en aquell moment. Vaig pensar que el millor seria fer-ho durant la cerimònia, durant el meu discurs de clausura. Si bé portava algunes coses escrites, sempre m'havia agradat viure del moment i de la improvisació. I aquella vetllada, on es rememorava la meva carrera professional i el meu retorn a casa, era el millor moment també per recordar aquella carta i aquella història que mai m'havia deixat indiferent. Vaig guardar-me-la a la jaqueta, aquesta vegada no plovia, no hi havia presses. Aquesta vegada potser ja era prou adult per poder-la llegir.

Vaig alçar la mirada. Tothom ben tip aplaudia amb entusiasme el meu discurs, tot i que algun amb recança ja aclucava dissimuladament els ulls. Era inevitable fer-lo llarg, per intentar compartir tots els moments emotius que aquella nit no es podien deixar escapar. La xerrameca s'apagava per donar peu altra volta al silenci. Ja tenia la carta a la mà. Era el moment d'obrir-la. L'adrenalina s'apoderava de mi igual que el dia que vaig apropar-me per primera vegada a la casa de l'home del sac. El sobre, esgrogueït pels anys, ocultava la carta plegada de blanc impol·lut. Vaig desplegar-la. Vaig mirar-la per davant i per darrera. El silenci pesava com una llosa. La carta era buida, completament buida. Vaig deixar anar un somriure mentre la meva ment fabricava mil pensaments en mil·lèsimes de segon. Imaginava l'home del sac davant d'aquell immaculat paper setanta anys enrere. I jo entenia perquè no va ser capaç de vessar-hi tinta. En aquell precís moment no va saber què posar-hi, sabia que hi havia coses que eren tan doloroses i reals que cap paraula era digne d'expressar-la, cap mot podia connotar en una fracció d'instant el que en anys havia corromput una ànima que havia rebut un revés tan fort de la societat. Durant tot aquell temps van anar robant el més valuós de la nostra vida; la innocència, la sinceritat, la vergonya, la honestedat, la valentia, el futur, en definitiva... una ànima blanca i pura. Aquella carta blanca mostrava que tot el que havia d'expressar ho havia de trobar a dins meu, cadascú ho havia de trobar a dins seu. I talment va ser així. De ben segur que si aquell dia no hagués plogut hauria vist aquella carta blanca i les coses haurien estat força diferents. Potser hagués quedat en l'oblit. Era massa jove per obrir-la, estava clar. A la vila es va perdre una ànima, però, desgraciadament, no tothom pensava això. Una ànima només es perd quan una altra és capaç de notar la seva absència.

Mai se sabria què en va ser d'en Martí del pèl roig, si va fugir amb el seu oncle a llocs menys inhòspits o si la seva malaltia se'l va emportar. Mai se sabria si el que duia brut de babes era el coll o el mocador. Mai se sabria que passà realment pel seu cap quan tenia aquella carta blanca al davant. I de fet, la meva senil memòria ja dubtava fins i tot de la seva existència. Però el que sí tenia per cert és que encara m'estremia quan el vent sospirava a la meva orella. Era més fàcil pensar que eren els ramals i les fulles que feien fressa. Segurament. Però els dies de tempesta, quan el nostre ego aconseguia empetitir-se, quan rememoràvem la nit dels temps, era quan inevitablement se'l podia sentir, l'home que parlava a través del vent, entre paraules inintel·ligibles n'hi havia d'altres que mai ningú s'atrevia a repetir.

Jordi Saurina Cros

De part del pare

La nostra vida no és un somni
però hauria de ser-ho i potser arribi a ser-ho.
Novalis

Néixer a Sant Hilari a la dècada dels 50 era un bé de Déu. Es neixia a casa. La dona que paria ho feia amb l'ajuda de la llevadora i les criatures venien al món, directament a cada llar. Hi havia moltes famílies nombroses i cada neixement era una festa fins el dia del bateig.
Des de petits ja sabíem si tocaven a vida (bateigs) o a mort. Les campanades ho anunciaven a tot el poble i les bateiaies queien des dels balcons per tots els nens i nenes que s'aplegaven a la plaça de l'Església i s'afegien als convidats del bateig, fins a la casa del nounat. Depenia de l'esplendidesa del padrí si es repartien monedes o confits. Fins i tot els col·legis donaven festa quan eren de casa "bona".
A cal Vigatà vam néixer quatre nois en cinc anys (en Pep, en Vier, en Toni i en Vador –al cel sigui-) . Set anys després del més petit vingué la nena (la Veva). El pare, en Quico Vigatà (F. Xavier Clos), tenia 52 anys i la mare 40.

De dalt a baix i d'esquerra a dreta,
La Maria, en Ramon Planiol, en Pep Permanyer, en Quim Vila i dos nens de cal Vigatà.

En Quico va ser torner tota la vida. Abans de fer els 14 anys ja feia d'aprenent en una torneria a Sant Pere de Torelló, on hi va ser durant 4 anys.
A Sant Hilari ja hi havia torners des de l'época medieval. En un manual de l'any 1432 que és a l'arxiu parroquial del poble s'hi diu que es pujava a Sant Hilari per aprendre aquest ofici. L'any 1379 torner i escudeller eren un sol ofici. Un any i mig és el que el mestre torner hilarienc, Francesch Soler de Mansulí, necessitava perquè un aprenent aprengués l'ofici. Durant aquest any i mig l'aprenent no cobrava. El mestre, però, es comprometia a vestir-lo, calçar-lo i alimentar-lo de franc i donar-li una llicència de quinze dies de temps per anar a segar. Document tret per en Xavier Vila de l'arxiu parroquial.

En Quico va aprendre l'ofici amb una mica més de temps del que es requeria segons el manual medieval. Emprenedor avant la lettre, als 18 anys va fundar la torneria que duia el seu nom, al capdamunt del carrer Montsolís. Això era l'any 1929.

La mili i la guerra van marcar la joventut d'en Quico. Era de la lleva del 31. Va ser un dels 14 reclutes de Sant Hilari, d'un total de 38, que va anar a la guerra. Com el seu germà es planteja desertar, però finalment es veu abocat a la vergonya de les armes.

El 1936 Sant Hilari tenia 2767 habitants. Les tres quartes parts de la població vivia de l'agricultura i del bosc. Hi havia molta més gent que vivia a pagès que al nucli urbà. La societat hilarienca estava molt dividida; el grup social predominant, més que la pagesia, era la gent de bosc i sobretot, els roders. Però eren els grans propietaris els qui detentaven el poder econòmic i polític amb el recolzament de l'Església. I entremig dels qui treballaven amb sous miserables i dels qui vivien de rendes dels masovers i dels beneficis del bosc, els botiguers i els que tenien ofici. Sant Hilari, però era diferent als altres pobles. Tenia un fet diferencial: l'estiueig de les aigües. La burgesia industrial catalana, bàsicament de Barcelona i també Sabadell i Terrassa, seguint la moda europea de fer tractaments en

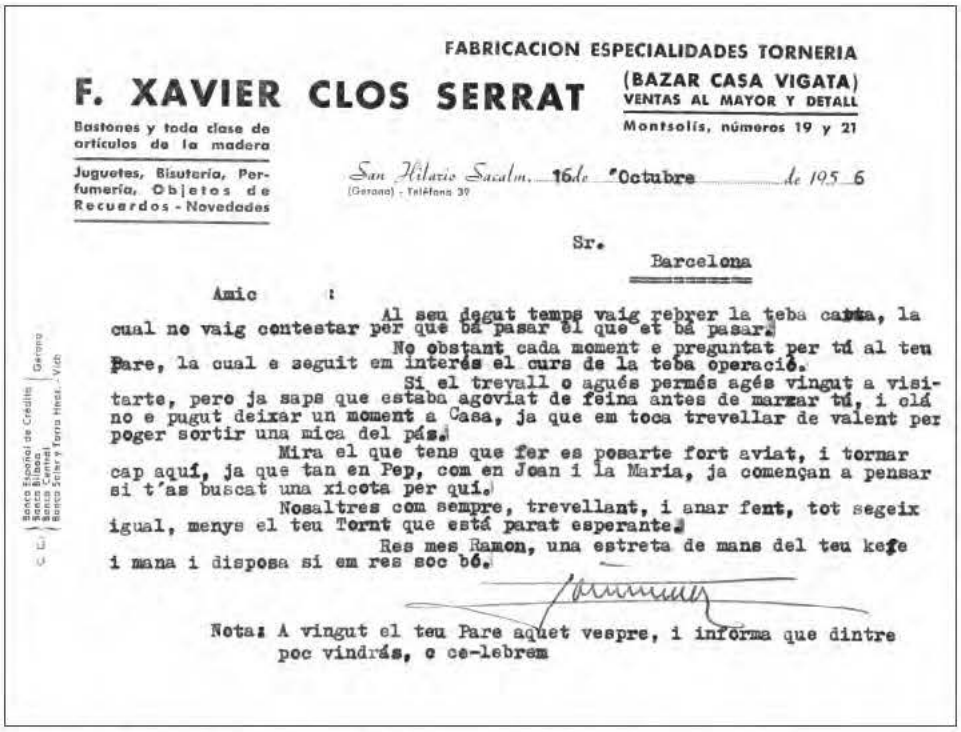

FABRICACION ESPECIALIDADES TORNERIA

F. XAVIER CLOS SERRAT

(BAZAR CASA VIGATA)
VENTAS AL MAYOR Y DETALL
Montsolís, números 19 y 21

Bastones y toda clase de artículos de la madera

Juguetes, Bisutería, Perfumería, Objetos de Recuerdos - Novedades

San Hilario Sacalm, 16 de Octubre de 195 6
(Gerona) - Teléfono 39

Sr.
Barcelona

Amic :

Al seu degut temps vaig rebrer la teba carta, la cual no vaig contestar per que bé pasar el que et bé pasar.
No obstant cada moment e preguntat per tí al teu Pare, la cual e seguit em interés el curs de la teba operació.
Si el trevall o agués permés agés vingut a visitarte, pero ja saps que estaba agoviat de feina antes de marxar tú, i ollá no e pugut deixar un moment a Casa, ja que em toca trevellar de valent per poder sortir una mica del pás.
Mira el que tens que fer es posarte fort aviat, i tornar cap aquí, ja que tan en Pep, com en Joan i la Maria, ja començan a pensar si t'as buscat una xicota per quí.
Nosaltres com sempre, trevellant, i anar fent, tot segeix igual, menys el teu Tornt que está parat esperante.
Res mes Ramon, una estreta de mans del teu kefe i mana i disposa si em res soc bó.

Nota: A vingut el teu Pare aquet vespre, i informa que dintre poc vindrás, e ce-lebrem

Carta d'en Quico a un treballador on es mostra una bona relació d'amistat.

1990. En Quico ben mudat.

1952. El pare al torn.

balnearis de llarga tradició (Cauterets, Baden Baden, Davos, Vichy o Karlovy Vary), van convertir Sant Hilari, des de principis del segle XX, en el destí d'estiueig per fer la cura d'aigües al balneari de la Font Picant. Aquest contacte turístic va significar un estímul per al sorgiment de l'artesania de fusta tornejada amb la inscripció de "Record de Sant Hilari".

Amb la guerra hi ha una interrupció d'aquest tipus d'estiueig. Sant Hilari era el paradigma del convuls moment que vivia Catalunya: un puzle en el que no encaixaven les peces.

Amb aquest panorama, entre la mili a Melilla i la guerra a les Espanyes, en Quico treballa intermitentment al seu petit taller i juga a futbol amb La Penya un dels dos equips del poble. O eres de l'equip Fejocista, vinculat a la parròquia, de dretes, o jugaves amb La Penya. Com a la majoria de pobles de Catalunya o anaves al casino (rics) o a l'ateneu (pobres). A Sant Hilari els treballadors es reunien a la Cooperativa i els de dretes al local de sobre el Tívoli.

En una de les seves tornades de Melilla, para a Barcelona per informar, a través d'en Ventura Gassol, al govern de la Generalitat que a l'Àfrica se'n preparava una de grossa. S'hi vivia la mala maror militar contra la República... Uns anys després té lloc el cop d'estat feixista.

Enganxa pràcticament la mili amb la guerra i es passa més temps fóra que a casa. El que li crida més l'atenció, quan torna a Sant Hilari durant la guerra, és veure tanta quantitat de soldats ferits passejant tranquil·lament amb les noies del poble, veure tanta gent de fora -els refugiats- i l'edifici de l'església transformat en mercat.

Acabada la guerra ha de fer front a una denúncia de la Falange local, ha de pagar la responsabilitat per haver format part de l'exèrcit republicà – era una depuració- que li comporta un any de treball i de jornals de franc al camp de futbol... Als anys 40 la tristesa, el silenci i la por de la majoria de la gent del poble contrastava amb l'alegria dels vencedors. En Quico va seguir treballant i fent la seva via... Li agradava viure i li agradava ballar. Ell deia que quan ballava, malgrat les "barnilles" de les cotilles de les dones, se sentia viu. Que hauríem de poder ballar sempre, que no ens hauríem de morir mai. Els morts no ho poden fer, estirats com estan...- seria una seva reflexió-.

1959. Foto de família al pati del taller.

L'any 50 el cel de Sant Hilari és més blau i lluminós. En Quico es casa amb la Lola de can Fugaroles. Època de grans canvis i esperances: trasllada la torneria al carrer Montsolís 19, a la part del darrera de la casa. Al davant obre la botiga, el "Bazar Casa Vigatà", per vendre les peces tornejades, objectes de record i de regal. Fins i tot joguines i perfums. Una mica de cada, com un xino, però a l'any 50. La botiga va estar oberta gairebé 40 anys. El pare produïa i la mare portava les vendes. Ella va ser l'ànima de la família. Botiga i 5 fills. Un bon exemple d'empresa familiar.

Van haver de treballar de valent per tirar endavant. Era època de restriccions i en Quico va comprar un motor de benzina per fer funcionar la bancada de torns quan el poble es quedava a les fosques o sense força elèctrica. D'aquesta manera el taller no parava mai. Va començar a llogar aprenents que es formaven en un ofici i a canvi es guanyaven un sou: En Pep d'Espinelves, en Joan del Pulic, en Ramon Planiol, en Quim Vila....De casa van sortir un viver de torners més: en Joan Serrahima, en Pep Fugaroles, en Joan Permanyer, en Jordi Morera, en Fàbrega xica (Josep Elies)... També hi treballaven dones, que eren les encarregades de vernissar les peces tornejades. Per casa hi van passar la Maria, la Conxita i la seva filla, la Ignàsia, l'Angelina...

La de contes que ens van explicar mentre treballaven! Els treballadors i les treballadores eren l'extensió de la nostra família. Anàvem junts d'excursió cada any per Sant "Nofre" i compartíem àpats, com el berenar anual del 3 de desembre, el sant del "quefe". Quan mataven el porc a casa d'algun treballador (Espinelves i el Pulic) hi érem convidats tots, en Quico i la família i els que treballaven al taller.

Als anys seixanta es va produir un boom industrial que va comportar una expansió internacional de la venda d'objectes de torneria i en concret de la fusta cremada. Aquest fet, que seria impensable en un poble petit, aïllat i mal comunicat, es va donar a Sant Hilari i gràcies a la llavor plantada pels petits artesans de la torneria com en Josep Ridaura, en Josep Ripoll o en Quico... El factor desencadenant d'aquest èxit de vendes a tot el món i la transformació de l'artesà en empresari industrial s'explicaria per la influència d'una burgesia acostumada al comerç i el funcionament financer, que va transmetre l'esperit innovador necessari per activar nous projectes. En aquest context, en Quico, trasllada la torneria a la carretera (Dr. Morales), després de superar molts entrebancs, durant anys, del mateix Ajuntament del poble.

Al pare li agradaven molt les dones, el fascinaven les més exhuberants. L'atreia la bellesa i les coses ben fetes, l'artesania, i aquest ideal el va dur a la creació d'objectes ben acabats, bonics. I així tota una vida. L'obra, cada treball fet, conforma i dóna forma a l'artesà: el fa ser com és.

De fet no es va jubilar mai, va seguir treballant al torn, la fresadora i la serra fins als 93 anys. Es va morir tres anys després, ja sense la mare. Una galeta Maria el va engargussar. Era la seva hora.

PS: Per contextualitzar aquest escrit ens ha estat molt útil rellegir *El vel de Maia, el dietari de la guerra Civil,* de Marià Manent i, sobretot, *Notes de la guerra civil a Sant Hilari,* de Xavier Clos Jordana i Núria Pujol Bruguera. Un goig llegir-los.

Xavier Clos / Toni Clos

Fotografies cedides per la família Clos Busquets

Prendre les aigües i llegir

A propòsit d'uns textos d'autopromoció (?) de la novel·la *Ànimes ferides* (1907), d'Anton Busquets i Punset

A. T. V. — 1459 - S. HILARI SACALM, Font num. 3 (Sta Teresa)

L'any passat, en la meva col·laboració en aquest llibret programa, al·ludia a la novel·la de Pere Cormines *Les llàgrimes de Sant Llorenç* (1929) i això era ocasió de resseguir, en els mots de l'autor, el que podem considerar els *trets bàsics* de la vida dels estiuejants i dels "curistes", aquella gent que seguia la cura d'aigües al balneari de la Font Picant. Les tandes de presa de les aigües, les passejades, les estones de repòs, els àpats, els concerts i festes... Però per damunt de tot la vida lliscava enmig d'una tranquil·litat que ratllava el tedi (un dels grans temes de la literatura de balneari). Ja força anys abans un escriptor de sainets, Conrad Roura (1841-1928), havia evocat en la seva obra *L'ocasió fa el lladre* (1895) aquesta vida de l'estiuejant:

> *"(...) ¿Com t'ha provat Sant Hilari?*
> *– A mi molt bé. Saps que jo*
> *hi he anat sols per ta germana.*
> *– Y... ¿heu estat bé?*
> *– Ja t'ho pots*
> *figurar. Vés, quina vida:*
> *de bon matí a la font,*
> *a dalt d'un burro; en tornant,*
> *al llit, a descansar un poc;*
> *a esmorzar, a brodar un xiquet,*
> *més tard a dinar, a dar un tomb;*
> *cap al tard a alguna casa*
> *que donaven reunions;*
> *després a sopar i al llit.*
> *– Si que és vida de senyor!"*

Ara voldria referir-me a un aspecte relacionat amb la vida de l'estiuejant: la lectura. No hi ha dubte que el fet de disposar de força temps lliure durant l'estada a Sant Hilari obligava a buscar distraccions. Les passejades ja ho eren, les reunions i tertúlies, les converses intranscendents i les xafarderies permanents sobre la vida de la colònia, les excursions més o menys llargues, la visitia a les botigues de postals i records... però calia combinar-les amb altres formes d'entreteniment i la lectura en podia ser –n'havia de ser– una de ben concreta, depenent dels costums i de la mentalitat de la persona. Lectura de diaris i revistes, d'auques i fulletons, i lectura de novel·les.

Un dels primers personatges literaris, estiuejant a Sant Hilari en diverses ocasions, que s'adonà de la necessitat de disposar de literatura per al curistes, fou el polític i escriptor de Vilanova, Víctor Balaguer (1824-1901). En una sèrie d'articles a *La Vanguardia* de 1891, que recollí en el volum *Al pie de la encina* (1893), va resseguir aquest espai del Montseny i les Guilleries i en va glossar el paisatge i els entorns del l'establiment de la Font Picant. Ho va fer, i podem dir que fou un pioner en això, pensant també a oferir material de lectura per al curista i per al turista. Així, en el llibre, després de referir-se a la construcció relativament recent en aquells moments de l'edifici del balneari i a les millores que s'hi feien i a les que encara hi mancaven ("Es de esperar, por lo mismo, que todo vaya mejorando también, que la Casa-Establecimiento adquiera la belleza exterior y la comodidad interior que aun no tiene, y que no esté lejano el día en que el monte vecino, transformado en grandioso parque, ofrezca gratos paseos á los huéspedes..."), afirma que s'adreça sobretot als que vénen a cercar la salut espiritual:

"Prescindiendo, pues, de las aguas medicinales, per creerlo misión de nuestro querido doctor, considero que la mía en estas páginas es sólo la de abocetar algunas de mis impresiones durante mi estancia en estos sitios. Ninguna indicación mía podrá servir para los que aquí vienen á buscar la salud, enfermos de cuerpo; pero acaso encuentren consoladora distracción en la lectura de estos párrafos los que, enfermos del alma, buscan las vastas soledades para elevar sin testigos sus ojos al cielo, o los sombríos bosques de centenarios árboles, superiores á los mejores templos de la tierra, para levantar su corazón á Dios."

I insisteix encara en un altre passatge, tot recordant els espais naturals i les seves impressions, així com la seva intenció en escriure, i evocant les persones vinculades al món de l'art i la literatura que recorda haver-hi trobat:

"[...] Bien hubo de avenirme que la Providencia, quizás mejor la falta de salud, me trajera esta vez al pie del Montseny para contemplar la belleza de estos sitios encantadores en sus días esplendentes de sol, en sus orgiásticos instantes de tempestad, en sus melancólicas horas de crepúsculo matutino y vespertino y en sus ensoñadoras noches de luna y de celistia, que son las más sorprendentes manifestaciones de la naturaleza para los que estudian, los que meditan, los que aman y los que creen.

Yo, que creo ser de los que poseen algo de cada una de estas cualidades, tuve aquí medios para disfrutar de estos goces y, siquier sea al volar de la pluma, *he de reunir mis recuerdos para que sirvan de guía á quienes aquí vinieren y leyeren estas líneas,* esta vez escritas para descargos de conciencia, no como tantas otras para satisfacción de amor propio ó discreteo de ingenio.

El balneari o establiment de la Font Picant.

Ximeno i la premsa d'estiueig

Si en el context de l'estieuig termal de Sant Hilari hi hagué un personatge rellevant des del punt de vista de la cultura en sentit ampli aquest és Josep Ximeno Planas. Nat a Barcelona el 1864, fou redactor en cap de *Lo Teatro Regional*, autor de diverses obres teatrals, entre les quals *Dos aixelebrats* (1895) i *Al quarto de la senyora* (1898), i col·laborador del periòdic *La Bugadera* (1897-1901). El 30 de març de 1895 des de les pàgines de *Lo Teatro regional* denuncià el plagi perpetrat per Anton Ferrer i Codina en la seva obra *La Suripanta*, d'una obra francesa de pocs anys abans. El descobert li posà un plet i el 1897 Ximeno fou condemnat a allunyament de Barcelona per dos anys. S'instal·là a Sant Celoni però el 1899, tot i que ja podia tornar a la ciutat, no ho féu, sinó que passà a Sant Hilari on de seguida s'adonà que, a causa de l'auge de l'estiueig termal, hi havia un camp de negoci per explotar.

Fundà una botiga de premsa i de records, *La Modernista* o *Can Ximeno*, i hi fundà i dirigí *L'Estiuada* (1908-1914) i, més endavant, *Lliroia* (1922-1923). *L'Estiuada*, concretament, fou un dels setmanaris estiuencs catalans que més va durar; en van arribar a sortir 82 números. Com a fotògraf, Ximeno feia sobretot postals, i moltes fotografies seves s'han divulgat àmpliament. La botiga despatxava el més variat destinat als estiuejants (banderins, postals, peces de torneria, bastons, auques, diaris i revistes...); es pot dir que fou un autèntic pioner del marxandatge i del *souvenir* hilarienc, a més de periodista despert i amb olfacte. Morí a Sant Hilari Sacalm la matinada del 31 de desembre de 1926 a l'1 de gener de 1927.

Anton Busquets i Punset en un dibuix de P.R. Picasso.

En *L'Estiuada*, a més de donar compte de les notícies locals, també feia constar els noms de les persones i famílies distingides que visitaven la població o que passaven uns dies a la vila o al balneari. Publicava treballs literaris, històrics, d'agricultura, etc, i entre els seus col·laboradors hi havia els historiadors (i estiuejants) Francesc Carreras Candi o Joaquim Miret Sans, entre molts altres. Es tractava que els visitants de ciutat hi trobessin tot allò que podien necessitar relatiu a la colònia d'estiueig, al moviment catalanista, literatura, comentaris diversos, informacions útils, publicitat dels comerços locals i dels transports de viatgers, etc.

***Ànimes ferides* (1907), novel·la pensada per al balneari**

Un dels col·laboradors habituals de *L'Estiuada* fou el mestre i escriptor hilarienc Anton Busquets i Punset (1876-1934), de qui hem parlat en moltes ocasions. En aquells anys inicials del segle XX, Busquets, després d'haver sortit de Sant Hilari i haver passat temporades per estudis a Ripoll i a Vic, s'havia instal·lat a Barcelona, on col·laborava en publicacions i entitats catalanistes de tot tipus i ja iniciava el seu periple com a mestre privat en escoles diverses del país. Allà on anava fundava activitats i revistes. El jove poeta romàntic havia passat a narrador catalanista i ja havia publicat el recull *Del Montseny* (1903). El 1906 li publiquen a Palafrugell la novel·la *Dos amors*, mentre ell es troba a l'Hospitalet de Llobregat com a mestre i hi funda la revista local *La Ressenya* (que passà després a *La Ressenya Literària*).

Doncs bé, com a fulletó de la revista, Busquets publica el 1907 *Ànimes ferides*, una novel·la centrada en Sant Hilari i protagonitzada per un escriptor, en Rodergas, una mena d'*alter ego* del mateix Busquets, convidat pel seu amic Bertrana, que s'enamora de la "pubilla de Serradeures". De fet, un capítol de la novel·la ja s'havia publicat com a narració independent a la revista *Art Jove* (núm. 21, 5 d'octubre de 1906, p. 335-338). Com en tantes ocasions hem dit d'altres obres que ens interessen i que es refereixen a les nostres poblacions, aquest és un text avui introbable com a llibre (es publicà com a col·leccionable a *Lliroya* anys després, i hom en volia fer una edició d'homenatge a Busquets, que no es va materialitzar).

L'autor sabia que els estiuejants necessitaven material per llegir i que estigués vinculat a la zona. Sabia que això podia tenir un ganxo. Però un aspecte, al meu parer, destacable en relació amb aquesta novel·la és la promoció que se'n fa des de les pàgines de *L'Estiuada* l'estiu de 1908. Destacable pel fet mateix –es parla de literatura per llegir durant l'estada– i pel fet que sigui en una secció fixa de la revista ("Glosant")

que només es publicà aquell estiu (i una mica més) sota el pseudònim "Shara".

***"Shara", un dels pseudònims femenins a* L'Estiuada**

Shara parla a les dones i de les dones i atrau vers la lectura, comenta el que llegeixen i si no ho fan, els recomana lectures, comenta també actituds a millorar, segons el seu parer. Té interès el que diu, per diversos conceptes, sobretot pel fet que s'adreça al públic femení, a les lectores, des de la complicitat d'una lectora (real o fingida). En el número de 25 de juliol de 1908 ja es plany que en les seves passejades no es pot ocultar de les mirades de "tantes altres companyes de balneari que matan horrorosament les hores y'ls dies amb frevolitats enutjoses". Ella prefereix la soledat i recorda la lectura de l'any anterior: "Tant dolça qu'és la soletat! Amb quin gust m'hi saturava en aquella meva cambreta llegint les pàgines brillants de la incomparable *Solitud*, la novela de la més incomparable encare Victor Català." Certament *Solitud* havia aparegut el 1905 com a llibre (i entre 1904 i 1905 en fulletó a la revista *Juventut*). Aquest any s'ha endut un exemplar de la sèrie *El cuento semanal*, el fulletó de 20 pàgines *Mientras las horas duermen...* (1908) del novel·lista i crític d'art José Francés (1883-1964), casat amb la ballarina catalana Àurea de Sarrà. "Què serà això? –es pregunta– Per ara dormen les hores en aquest clos de pau. Ja's despertarà l'esperit en 1' esbarjo de Natura tant florida, tant esplèndida." Amb tot, ja planteja el seu objectiu crític: "Precisament vull observar y parlar del ambent que'm rodeja. Veig unes coses per aquí entre les estiuejantes que valen la pena d'apuntar-les com a modelo de frevolitat y tontería."

El "Glosant" del núm. següent (1r d'agost de 1908) és el més sucós. L'oferim sencer:

Actualment l'Hotel Martín ja té tot l'aspecte de una veritable estació estival com la més granada que hi puga haber, ab tots els seus adherents; car sapigut és que en un punt reduhit ahont hi acudeixen gent de totes parts y de tots caràcters, forçosament s'hi ha de notar un aldarull, una mena d'autonomia degenerada.

Mentres per una part hi ha gent que sent y admira aquesta naturalesa incomparablement bella y esplèndida, y's delita pera fruhir de les costums que en ella hi campegen, hi ha per altre cantó un bloch que, ab tot y tapar les apariències, cau de ple en el ridícol. He vingut a n'aquest estrém pera presentar als llegidors de L'ESTIUADA un grupet de jovincels y damiseletes de lo més cursi que hi puga haber, y que fa, com és natural, les delícies de les mamàs, no dich dels papàs perquè prou feynes tenen els papàs d'aquesta mena de jovenalla en fruhir d'una reposada y trevallada (?) digestió, bo y contemplant el faixat habano com se desfà en volutes aspirals de fumarela que guía llurs pensaments financiers cap a un cel tot rosat de paper de... banch.

Aquest grupet entreté cada nit al saló ab un pet de *matchiches* y *kakevalk*,[1] que... vaja: l'estètica y l'higiene hi tenen molt que dir, y que no enquadra bé en aquest march esplèndit de belleses de la terra; y lo més trist és que moltes aquelles boquetes, perfectament configurades, ab tot y ser catalanes estrafan llur accent, la llur veu, de broll armònich, ab un llenguatje foraster que pàrlan desastrosament, devenint un insult

per contes d'un obsequi. Això'm fa una tristesa!

No vúlgan véurer mos llegidors, ab lo que deixo apuntat, en mi una anticastellana, no, res d'això. La llengua castellana l'admiro, l'estimo parlada pels propis llavis castellans, y estergida fidelment en les planes de aquestos llibres sens parió que firma'1 gran Pereda y que's diuhen: *Peñas arriba*, *Sotileza*, *El sabor de la tierruca*, *Nubes d'estio*, *Al primer vuelo* y tants d'altres. Pro parlada per qui no la coneix... oh! és horrorosa. Y's creuen fer un servey a la parla de Cervantes... Mare de Déu! Si estiguessin en disposició de rèbrer un concell els el donaria; pro, què'n treuria?

Avuy el carter m'ha portada una bonica postal de donya Carme (jo no sé'1s lectors si saben que'm refereixo a la eminent escriptora Karr) preguntant-me que m'han semblat els llibres que'm recomanà llegir en aquestos paratjes. *Esteles*, d'en Via; *De la corda viva*, d'en Girbal, y *Ànimes ferides*, d'en Busquets y Punset, són els que ja he devorat àvidament. L' encantador estil d'en Via y l'enjogassament d'estrofes d'en Girbal, és clar que m'han donat moments delitosos; pro la novela d'en Busquets ja és altra cosa diferenta, no perquè vulga dir que sia mellor que'ls dos llibrets de versos esmentats. Es que la novela 's desenrotlla tota aquí a l'*Hotel Martín*. És molt viscut tot allò y'm fa pensar que l'autor, o ha passat llargues temporades aquí, y en l'època estival, o n'és fill. Donya Carme m'ho dirà: ella me'1 presentà a la redacció de *Feminal* un cap al tart d'hivern. Li coneixia troços descriptius y versos referents al Montseny, que no'm plavían gayre, no se perquè.

L'aspecte d'ell ja ho és d'un bosquerol de per aquestos indrets; pro no haguera dit may que servés les delicadeses que ha espargit en les planes d'*Ànimes ferides*. No sé per què'm sembla que d'un moment a l'altre m'ha de sortir de per aquestos recons! Almenys hi hagués

1 Es refereix a dos balls de moda. El *matchiche*, també dit *tango brasiler*, havia nascut a Rio de Janeiro vers el 1868, en el mateix moment en què es difonia el tango a l'Argentina i l'Uruguai, mentre que el *cakewalk* sorgí a l'època de l'esclavatge en les plantacions del sud dels Estats Units. Va tenir diversos noms i fins al 1890 hi intervenien homes sols. Després de la inclusió de dones, va experimentar improvisacions i canvis i va esdevenir molt popular arreu del país i a l'estranger.

un Rodergas enguany a l'Hotel! El perfum de ses *Coralines* esborraria l'amben *acastilat* que hi forma el grupet que he citat al començar.

Aquesta crónica l'he vinguda a escriurer en una afrau paradissiaca

Molí d'en Boscà, 28 Juliol 1908.

SHARA...

Com veiem, Shara critica la frivolitat, els balls i sobretot l'ús del castellà per part de catalans com a element de refinament de la bona societat. No hi ha dubte que el balneari posava en contacte persones d'estrats socials molt diversos: l'alta burgesia, les classes mitjanes professionals de l'administració i de la cultura, el servei i la pagesia de la zona, els instruïts locals, etc. El catalanisme militant aprofitava tota ocasió d'afirmar-se amb una fe de convers i Shara no és menys. S'empara en el consell autoritzat de Carme Karr (1865-1943), periodista, escriptora, musicòloga i publicista del que podem anomenar "feminisme burgès" d'inicis de segle XX, exposat a *Feminal* (suplement de *la Il·lustració Catalana*), revista que dirigí des de 1907 fins al 1917; a Karr les dones barcelonines cultes, lectores de diaris i revistes, la podien conèixer i respectar. I ofereix tres lectures d'actualitat: dos llibres de versos –*Esteles* (1907), de Lluís Via (1870-1940); *La corda viva* (1908), d'Edard Girbal Jaume (1881-1947), amic íntim de Busquets– i la novel·leta *Ànimes ferides*, del mateix Busquets, que havia aparegut per entregues a la revista de l'Hospitalet i, per consegüent, era més difícil d'obtenir i necessitava suport publicitari.

L'Estiuada
Periódic Nacionalista
Sortirá cada divendres durant l' istiu. Redacció y Administració: Carrer de Vic, 9
Any IV | Sant Hilari Sacalm, 22 Juny de 1911 | Núm 36
POSTALS · REVISTES · JOGUETS · LLIBRES
FOTOGRAF

La botiga "La Modernista", de J. Ximeno Planas.

Shara, d'antuvi, ens ha fet pensar en Sara Llorens Carreras (1881-1954), de Pineda de Mar, folklorista i escriptora, amiga íntima de Busquests, però llavors era a l'Argentina amb el seu marit Manuel Serra i Moret (1884-1963). La consulta assídua de la premsa de l'època dóna altres pistes. D'una banda, Sara Llorens no signà mai "Shara", tret de quan ho fa a *Gent Nova*, de revista de Badalona on Busquets i Punset li dóna entrada i hi escriu. És cert que de vegades trobem el nom femení "Sara" escrit "Shara" en la premsa (confusió també en el cas de l'artista Sarah Bernhardt, de vegades escrit "Shara"), però només Busquets usa "Shara" en ressenyar-hi el llibre de Sara Llorens *Petit aplech d'exemples morals* (1906).

La referència a l'escriptor càntabre José M. de Pereda (1833-1906) és força definitiva: Busquets l'admirava com a narrador muntanyenc i a la seva novel·la *Plantalamor* en cità un fragment. A més, el nostre Busquets tenia una tendència a usar, com ell mateix confessà, pseudònims femenins. El trobem com a "Assumpta de Vallors" i com a "Rosa de Cladells" (encara que també com a "Amand de Vidabona" o "Jordi d'Osor"). Sabem que el fet era habitual perquè "Maria de Solterra" era el vicari de Sant Hilari en aquells anys (probablement Ignasi Rovira i Coll).

Tot plegat ens porta a la hipòtesi que Busquets s'inventà "Shara" per tal de poder parlar a les dones des de la complicitat i poder influir en aquest sector que es considerava clau per a l'extensió del catalanisme i per a la difusió d'una determinada literatura. Com ha estudiat Neus Real en *Dona i literatura a la Catalunya de preguerra* (2006) –i com es produïa també a França i en altres països–, "les dones prefereixen les dones" i alguns homes trobaren aquest subterfugi per acostar-s'hi i orientar-ne la tria lectora.

Acabem la història amb tres esments encara més eloqüents. A *L'Estiuada* de 21 d'agost de 1908, Shara ens assabenta: "Ja sé que en Busquets es d'aquesta encontrada. Una velleta coneguda d'anys y que porta'l seu mateix apellido m'ho ha dit tot plorant. No he esperat la venia de la senvora Karr. —Ay l'amorica, si jo era tia del seu pare, Deu lo perdó!— [...] He rellegit *Animes ferides* ab la mateixa delectació. Quina apología, quin elogi d'aquestos llochs benehits!" I afegeix, com qui no diu res: "En una postal deixada per descuyt en un volum d'*Ilustración* en el saló de lectura, y que he llegit encuriosida, hi ha la nova de que en Busquets serà al Santuari del Far del 26 en enllá. Potser que jo ja sigui fora del Hotel... Y tant que m'interessava veure'l. Alabat sia Deu! Será a ciutat."

El setembre de 1909 a la mateixa revista Shara reprèn (i acaba) els seus articles recordant els de la temporada anterior. L'escriu des d'Olot, on diu que ha trobat un grup de mestres entre els quals hi havia la mestra de Sant Hilari i s'hi ha fet presentar. Diu que un dels reunits era Busquets i Punset. Una altra maniobra de distracció? I finalment l'1 de juliol de 1901 és "Assumpta de Vallors" (ningú més que Busquets) qui escriu encara a "Maria de Solterra" (molt probablement el vicari Rovira): "¿Sabs que aquella Shara que feya'l gasto els dos anys reders se'm fa molt misteriosa?"
Pura coqueteria literària del nostre Busquets dins el món de lectura propiciat per les estades a Sant Hilari.

Narcís Figueras i Capdevila
UOC

El bisbe Huix, nou beat de l'Església catòlica

El proper dia 13 d'octubre tindrà lloc a Tarragona un esdeveniment mai vist en la llarga història de l'Església. Serà la beatificació d'unes 500 persones que moriren màrtirs en la desventurada Guerra Civil espanyola del 1936 al 1939. Presidirà i proclamarà la seva categoria de beats, en nom del Sant Pare, el cardenal Angelo Amato, prefecte de la Congregació Romana per la causa dels Sants.

Tota aquesta gran quantitat de persones tenen en comú haver donat la seva vida o haver estat morts per ser cristians o màrtirs per la seva fe. La cerimònia es farà a Tarragona per ser la diòcesi que hi té més màrtirs, crec que 147. Dintre d'aquest gran nombre de futurs beats la majoria són eclesiàstics, entre ells tres bisbes i la resta capellans, seminaristes, monges i religiosos de moltes ordres o congregacions diferents, com benedictins, claretians, carmelites, maristes, franciscans, paüls, etc., algunes monges, com filles de la caritat, missioneres franciscanes, mínimes, etc. I també entre ells, fidels laics, homes i dones morts per ésser cristians.

Tots seran declarats beats, nom que vol dir que després d'un estudi de la seva vida, feta o aprovada per la "Congregació de la Causa dels Sants", el Papa afirma que tots ells moriren amb fama o mostres de santedat i per això poden ésser venerats públicament.

El lector es demanarà a què ve aquí tota aquesta explicació, però la creiem necessària per documentar que un d'aquests beats, era fill de les Guilleries; és el bisbe Salvi Huix, un dels tres bisbes que seran beatificats a Tarragona; el altres dos són Miquel Borràs, bisbe auxiliar de Tarragona i Manuel Basulto, bisbe de Jaén, tots tres morts en la Guerra Civil.

El nou beat, Salvi Huix i Miralpeix, era fill de Can Huix, un mas de l'antic municipi de Sant Miquel de Cladells, fusionat amb el de Santa Coloma de Farners, però de la parròquia de Santa Margarida de Vallors que és de l'arxiprestat de Sant Hilari Sacalm i, per tant, del bisbat de Vic. El límit entre els dos bisbats passa a pocs metres del mas Huix.

Salvi Huix va néixer en aquest mas el 29 de desembre de 1877, fill de Joan Huix i Muntalt i de Maria Miralpeix i Costa. El mas Huix era i és un mas important, que té annexa una capella dedicada a la Mare de Déu del Carme. Aquí celebraven els capellans fills de la casa, car n'hi havia hagut en generacions anteriors, quan visitaven el mas, com feia l'oncle de Salvi, Mn. Adjutori, capellà membre de l'Oratori de Sant Felip Neri de Vic.

De la seva infància es coneix el fet o bonica anècdota que al cap de poc temps de ser batejat a Santa Margarida de Vallors, fou portat o presentat a la Mare de Déu del Pedró, una capella no molt distant del mas, un costum que tenien de sempre les noves mares del rodal. Destaquem aquest fet perquè aquesta capella, com ja s'exposarà, va quedar vinculada a la vida del nostre Salvi.

EXCM. P. SALVI HUIX i MIRALPEIX. C. O.
bisbe màrtir de Lleida

D'aquesta vida, exposada a grans trets, destacarem el següent: després d'uns primers estudis a Santa Coloma de Farners, on durant els dies de classe residia a casa d'uns oncles seus, va entrar al seminari de Vic, primer com extern amb estada a una casa propera al convent dels felipons o capellans de l'Oratori de Sant Felip Neri, no lluny del seu oncle pare Adjutori.

Fou ordenat sotsdiaca el 1902, amb la categoria o consideració de "patrimoni propi", és a dir, sense paga de l'Estat, només a càrrec de la pròpia família, i fou ordenat sacerdot el 19 de setembre de 1903, celebrant o cantant, com es deia abans, la primera missa a la capella de la Mare de Déu del Pedró. Va passar, de moment, a viure a casa seva amb la missió de càrrec de vicari de la parròquia i santuari de la Mare de Déu del Coll, d'Osor, fins el 1905 en què serà nomenat vicari de Sant Vicenç de Castellet, on residí fins el 1907. A l'edat de 30 anys va entrar com a membre de l'Oratori de Sant Felip Neri de Vic, sens dubte aconsellat pel seu oncle felipó.

Aquí passarà vint anys de la seva vida activa on aviat destacà com a bon confessor i director de les Congregacions Marianes per a la joventut. Fundà la Congregació de la Purificació i de Sant Josep, com a porta veu la revista *Tota Pulchra*. Des de 1914 va publicar una obra pietosa *Setmana eucarística*, dedicada a les persones de comunió diària, per a preparar-se i donar gràcies a Déu.

Pel maig de 1921, gràcies a la seva diligència, es va celebrar a Vic una gran trobada de les Congregacions Marianes. En ella es va prendre la iniciativa de promoure la coronació canònica de la Mare de Déu de la Gleva, com a patrona de la Plana de Vic, idea que tot seguit va recolzar el bisbe Muñoz i Izquierdo (1916-1927). Una coronació que va portar alguna polèmica a

Interior de la capella de la Mare de Déu del Carme, del bisbe Huix.

Una visita d'autoritats eclesiàstiques al mas.

la ciutat de Vic fins el 1923, en què la va tallar el bisbe Muñoz. Aquest va rebre, el dia 25 de març de 1923, un diploma del papa Pius XI, tramès pel cardenal Rafael Merry del Val, pel que s'autoritzava la coronació. Coronació que va tenir lloc el 8 de setembre de 1923, amb una gran solemnitat i assistència de fidels, clergat, bisbes i també d'autoritats civils i militars i d'un representant del rei.

La polèmica anterior a la coronació fou perquè el grup del Museu i Centre Excursionista de Vic volien que la bonica imatge romànica de la Mare de Déu de la Gleva es coronés sense els vestits postissos que la desfiguraven. El grup del pare Salvi Huix i gent de missa, sobretot carlistes, la volien vestida amb grans i rics vestits postissos, que realment desfiguraven i, fins i tot, mutilaven la imatge. Aquestes polèmiques, que duraren més d'un any, foren tallades en sec per un decret del bisbe Muñoz, del 4 de febrer de 1923, publicat a *Tota Pulchra* (núm. 28).

Curiosament, orquestraven l'oposició a la desfiguració de la imatge Mn. Josep Gudiol, el conservador del Museu Episcopal i el Dr. Miquel Vilatimó, que serà beatificat conjuntament amb el pare Salvi Huix.

Tots els tràmits i diligències per a la coronació de la Mare de Déu de la Gleva feren relacionar el pare Huix amb el nou nunci Mons. Frederic Tedeschini, que seria un futur gran cardenal, amistat que li valgué, segons es deia, el seu nomenament, com a bisbe titular de Selimbria i administrador apostòlic d'Eïvissa.

Era un nomenament delicat, puix que el bisbat d'Eïvissa, que havia estat creat el 1782, separant-lo junt amb l'illa de Formentera, del bisbat de Tarragona, des del concordat de 1851, que decretava la seva supressió i unió al bisbat de Mallorca, no tenia bisbe. Els eïvissencs es resistiren a la supressió i, a l'igual com passà amb el bisbat de Solsona, que es trobava amb el mateix problema, continuaren mantenint el bisbat que era regit per un vicari capitular, conservant la seva autonomia i el seu seminari. Eïvissa era un bisbat petitó, amb 18 parròquies a Eïvissa i 3 a Formentera, que estigueren 76 anys sense bisbe propi, i per això varen rebre amb il·lusió el nou bisbe. Fou consagrat a la catedral de Vic el 15 d'abril de 1928, pel mateix nunci Frederic Tedeschini, el bisbe de Vic Joan Perelló, recentment nomenat, i el de Mallorca, Josep Miralles, amb el títol de bisbe de Selimbria, una antiga diòcesi desapareguda del nord d'Àfrica, i el càrrec d'administrador apostòlic d'Eïvissa.

El 20 d'abril entrava a Eïvissa el nou bisbe Salvi Huix, essent rebut per tothom amb molta joia, car feia 76 anys que no tenien bisbe propi. El bisbe Huix es posà tot seguit a la tasca, visitant les parròquies i les esglésies i reunint un sínode diocesà, el 16 de febrer del següent 1929, per conèixer els problemes de la diòcesi i dels seus capellans. Amb el neguit de posar-la al dia creà de nou l'Acció Catòlica, la Congregació mariana, feu editar un catecisme en llengua catalana eivissenca i en castellà. Fundà un gran col·legi, encara subsistent, dit de Nostra Senyora de la Consolació i el col·legi de Crist Rei, dirigit pels pares teatins, a més de fer pastorals i altres coses que creia útils per a la diòcesi i tots els seus fidels.

Aquest zel i dedicació no passaven desapercebuts a l'alta jerarquia i per això el 28 de gener de 1935 fou nomenat bisbe de Lleida, diòcesi de la que prengué possessió el 5 de maig següent. La seva tasca fou ben curta perquè pel juliol de l'any següent esclatava la Guerra Civil i la persecució a la religió. Aconsellat per la gent de Lleida passà uns dies en una casa de la ciutat i més tard el portaren a una masia veïna. Ell, però, sabent que cada dia es detenien capellans i altra gent destacada, va creure que no devia estar amagat i a pri-

mers d'agost es presentà voluntàriament al comitè de la ciutat, que va decidir que el millor que podien fer era portar-lo, amb una vintena d'altres presoners, a Barcelona perquè allà els jutgessin.

A la sortida dels camions de Lleida foren aturats per un grup o comitè d'incontrolats i portats al cementiri de Lleida on molts, entre ells el bisbe Huix, foren afusellats el 5 d'agost de 1936.

Aquesta és a grans trets la vida del que aviat serà nou beat. A la diòcesi de Lleida recolliren tot seguit informes sobre la seva persona i els presentaren a Roma, que acceptà la seva causa el 1995. Estudiat els seu cas i vida, el 27 de juny el declaraven *venerable*, cosa que vol dir que era una persona de vida i virtuts exemplars i destacades. Era aquest primer pas, al que el proper 13 d'octubre seguirà, com ja hem exposat, la beatificació.

****** ****** ******

La petita síntesi anterior deixa clar que el santuari del Pedró, després del mas Huix, més allunyat i privat, és el lloc que més ens recorda el pare Huix per la làpida que rememora que allà va cantar missa i esperem que aviat podrà lluir una nova làpida que ens recordarà com a beat, el destacat capellà i bisbe que sempre estimà i recordà el santuari.

L'any 1972, vaig publicar al Full Diocesà de Vic, aleshores "Hoja Diocesana", nº 3185, del dia 7 de maig, en la sèrie "Capelles i santuaris del bisbat de Vic", que l'any 1935, un capellà de Vic, Mn. Josep Guiteras, que havia residit algun temps al mas Huix, va escriure un llibret sobre la història del santuari, que tenia el pròleg de Salvi Huix, bisbe de Lleida, on feia palesa la seva devoció i estima que tenia al santuari.

Com a anècdota personal, em plau evocar el meu descobriment del santuari l'any 1958 quan vaig començar les meves estades d'estiu a Sant Hilari, inicialment en una residència no llunyana del Pedró. Tot seguit, em vaig interessar pel seu passat i recordo que en el petit arxiu parroquial de Vallors, ara dipositat a l'arxiu del bisbat de Vic, no hi vaig trobar cap notícia anterior al 1525. El llibret de Mn. J. Guiteras posava, com a origen de la capella, una tradició que deia que un bou trobà la imatge de la Mare de Déu, era del mas Albó, mas que junt amb el mas Huix eren els que cuidaven, per torn, de la capella.

Aquesta bonica imatge, que ara es guarda per seguretat a la capella del Santíssim de Sant Hilari, on la poden venerar els fidels, no es gaire més tardana a l'any 1525. Aquesta imatge és una bonica icona d'uns 50 cms. d'alçada, de tradició gòtica, però de formes que recorden ja l'inici del barroc, cosa que es va fer poc abans de construir el santuari actual. Més tard noves recerques em varen documentar que la devoció a la Mare de Déu del Pedró existia ja el 1285, que és quan es troba una primera deixa testamentària de sis diners a *Santa Maria del Pedró*. Invocació aquesta que segurament recorda que, en els seus inicis, es venerava en un pedró o pilar, amb una capelleta per una imatge anterior a l'actual, i no en un edifici com el d'ara.

Fins el 1960 aquesta imatge es venerava abillada amb vestits postissos. En aquest any, amb el permís de Mn. Josep Calm, que tenia cura de Santa Creu d'Horta i feia escola en la dependència annexa a la part nord de la

capella del Pedró, la vaig ben netejar amb un producte que utilitzaven al Museu de Vic per millor conservar les imatges. L'endemà, dia de l'aplec, esperàvem la reacció dels assistents o que la gent protestés, com havia passat el 1921 amb la Mare de Déu de la Gleva, que el pare Huix no deixar desvestir. Aquí la reacció fou ben contrària, vaig sentir dir "que bonica que és avui la imatge, és el dia que porta el millor vestit". Sí era vestit que li va fer al pas del segle XVI al XVII el bon artista que la va esculpir.

Espero que el nou beat Salvi Huix, des del cel, ens perdoni la gosadia d'haver desvestit la seva estimada Mare de Déu, però els gustos han canviat i ara ens plauen més les imatges netes de postissos i de faramalles que les desvirtuaven.

Antoni Pladevall i Font

Capellà i historiador, juliol 2013
Fotografies cedides per Mas Huix

Poti-Poti 2013

Jesús va anunciar el regne de Déu i va venir l'Església... Loïsy dixit... Excomunió a l'acte. Qui la va fundar, el Pere? Pobret St. Pere. Ni l'Església, ni el Vaticà són d'institució divina, sortosament. Es va inaugurar, malauradament, a la manera imperial; un estat amb més poder que els emperadors romans, els faraons egipcis i els califes otomans... Una dictadura teocràtica i un fals estat. Així continua avui.
Enemic dels drets humans promulgats en declaració universal (10/12/1948), declaració que no ha signat mai. La institució Església no té credibilitat, necessita una reforma a tots nivells. Democràcia i serà creïble. Tanmateix, per fer-se notar que hi és, organitza periòdicament uns xous o trobades o campanyes carnavalesques, com Jornades Mundials de Joventut, Diada Mundial de la Família, etc. Quants practicants? Un 1% ?
19/04/2005- Ratzinger, Benet XVI i successor de Joan II. Nascut el novembre de 1924, Abarkil-Amin, Alemanya. Amb brillants estudis i professor de les universitats de Bonn, Munich i Ratisbona. Ordenat capellà el 1951 i arquebisbe el 1981. President del Tribunal de l'Inquisició (C.D.F) 1er acte: condemna de la teologia de l'Alliberació, del brasiler P. Leonardo Böff. S'afirma que fora de l'Església no hi ha salvació. Integrisme? Fonamentalisme pur i dur!
14/8/2012- Lluita-guerra al Vaticà entre "Opus Dei" i S. I. El portaveu del Vaticà, P. Lombardi (S.I.) se les té amb els periodistes, que el deixen baldat davant el xàfec de preguntes que li cauen. Que si secrets, intrigues, despropòsits, que si "Giani", director dels cossos policials, "Vagano", responsable dels embaixadors, Ettoregottitedeschi, president del I.O.R (Institut d'Ordres Religioses), Banca Vaticana...Tots són cessats. El Papa Benet XVI designa com a nou president l'alemany Ernest Von Freyberg.
30/9/2012- Judici històric. Paulo Gabriele, acusat d'haver robat documents secrets del Vaticà i el Papa. Hi ha entre 30 i 40 inculpats.
Per tradició, al Vaticà hi manca transparència. Tant secretisme no és bo. S'acaben de celebrar el 50 anys del Concili Vaticà II (1963). La gran Utopia. Volia obrir portes i finestrals... i res. Promeses fallides.
El Vaticà és governat per gent de tot el món. Quants són? Tres o quatre mil? Hi trobem elements fugaços, els Papes, elements permanents: la Cúria, el Col·legi Cardenalici, arquebisbes, bisbes, sacerdots, laics... També diversos cossos policials-guàrdia suïssa, policia secreta, etc.
És lògic que hi hagin arxius secrets que originin llegendes i suposin conflictes a la Santa Seu i lluites entre jerarquies que representen interessos, diferents càrrecs, Opus Dei, S. I., laics, economistes....
De secrets i intrigues sempre n'hi ha hagut i n'hi hauran perquè la mateixa situació de secretisme les genera.
Des de la malaltia agònica del Papa Joan Pau II, els Papes morien sense saber-ne res de la seva salut i de les malalties. Era tabú. De sobte, un Papa ple de salut i amb un somriure que feia goig, la monja que li servia els àpats el troba mort a la cambra... Resulta que havia anunciat reformes al Vaticà? Què va succeir? El metge o els fàrmacs en tenen la culpa? Per què no s'aclara aquest misteri? El Papa Joan Pau I va durar 33 dies...Entre els anys 882 i 948 varen morir nou Papes de mort violenta...
El Vaticà és lloc d'intrigues, traïcions, secrets, lluites, negocis poc clars. I. O. R. Una ciutat Santa?
Ni el Papa Benet XVI n'està lliure. Feia vint anys que vivia al Vaticà, des que Joan Pau II el nomenà cardenal i cap del C.D.F (Tribunal de la Inquisició).
En els darrers anys i en diversos continents han sorgit grup contestataris dins l'Església, que demanen més autonomia, com els catòlics d'Irlanda. També es demana el celibat opcional, que les dones puguin ser sacerdotesses, etc. Europa, en general cada vegada fa menys cas de normes i imposicions de caire moral, ètiques, polítiques, econòmiques, etc.
11/2/2013: Traca Vaticana: Benet XVI renuncia, plega el 28/2/2013. Han esset set els Papes que han abdicat. Un d'ells Pius VII al 1800, però als tres anys es reenganxà fins el 1823. S'esbatussava amb Napoleó I. Excomunió per un cantó i resposta contundent d'en Napoleó per un altra. Del currículum d'alguns Papes de l'Església n'hi ha per llogar-hi cadires.
Benet XVI plega per cansament físic i moral. Corrupció de tot tipus, física i material, amb excessos considerats i escàndols que no es poden amagar... Al Vaticà s'ho passen pipa! Ara és l'hora. Convé respecte, no fòbies ni fonamentalisme.
15/3/2013- Després d'un conclave força normal i curt, és elegit nou papa un jesuïta argentí que es posa el nom de Francesc I. Els cardenals italians treuen foc pels queixals. Fa poc polac, alemany.. i ara argentí! Compte P. Francesc, que no et passi com...?
Comiat de B.XVI. Talment el d'una estrella, sense reparar en despeses. Semblava que la crisi econòmica que castiga Itàlia i arreu, s'hagués acabat a Roma, al Vaticà, i no els afectés! Trist... esperpèntic i gens cristià.
Potser aquesta renúncia arriba tard i en mal moment i pel fet que un informe revelés el desori que tothom sabia, que el Regne de Déu era més a prop de Sodoma i Gomorra que del regne del cel.
Pura ciència-ficció vaticana? Cohabitació de dos estranys a 300 metres? Interferències? Topades entre un integrista i un progressista? El temps ens ho dirà!
Reptes per al Papa Francesc I? Un bon feix... Que rehabiliti el predicador Savonarola i l'astrònom Galileo, que democratitzi l'Església a tots els nivells: la cúria romana. Més comunicació, una llei del celibat, el paper de la dona a l'Església, la moral sexual, col·legialistes, ecurmenisme, diàleg etc, etc. Saber ser i saber estar, saber escoltar, mirar...
Farà el que vulgui, el que pugui, el que sàpiga i el que li deixin les circumstàncies.
Cal que l'Esperit Sant l'ajudi! Que bufi!

Mn. Joan Coma
Espinelves, juliol 2013

Proclamació del Papa.

Multitudinària visita al Brasil, amb motiu de les Jornades Mundials de la Joventut.

Notes històriques i artístiques

La Causa General (*Causa General Instruida por el Ministerio Fiscal sobre la dominación roja en España*) fou un procés d'investigació exhaustiu impulsat pel ministre de Justícia del govern franquista Eduardo Aunós Pérez. Podem fer-nos una idea de les funcions llegint el preàmbul del decret de 26 d'abril de 1940 que atribuí [...]*al Ministerio de Justicia, la honrosa y delicada misión de fijar, mediante un proceso informativo fiel y veraz para conocimiento de los poderes públicos y en interés de la Historia, el sentido, alcance y manifestacion es más destacadas de la actividad criminal de las fuerzas subversivas que en 1936 atentaron abiertamente contra la existencia y los valores esenciales de la Patria, salvada en último extremo, y providencialmente, por el Movimiento Liberador* [...]"

Aquesta investigació, que generà muntanyes d'expedients amb tota mena d'interrogatoris, descripcions, denúncies, fotografies, inventaris i un llarg etcètera de documentació es podia consultar *in situ*a l' Archivo Histórico Nacional. Des de fa un parell d'anys, es pot consultar la seva pràctica totalitat en línia al portal Archivos Españoles en Red (Pares). Allí hi ha els expedients relatius a Sant Hilari.

El primer i més extens, de 175 folis (Archivo Histórico Nacional, Fiscalia del Tribunal Supremo, CAUSA_GENERAL,1438,Exp.12), conté tota la documentació relacionada amb els interrogatoris sobre actes violents i delictes de sang ocorreguts durant el període del 1936 al 1939. El segon expedient (Archivo Histórico Nacional, Fiscalia del Tribunal Supremo, CAUSA_GENERAL, *Pieza Décima de Girona, Persecución religiosa*, núm. 1441,Exp.4), més difícil de trobar perquè es troba entre els expedients de tots els pobles de la província, i correspon a la *Pieza Décima*, que tractava de qüestions relacionades amb persecució religiosa i destrucció de béns. La descripció detallada de mossèn Claramunt dels fets de 1936 i les dues fotografies de l'interior de l'església de l'any 1943 aporten una mica més de llum a la crònica dels fets locals, malgrat no hem d'oblidar que és la versió d'un testimoni des d'una determinada òptica i ideologia.

Una segona aportació és la reproducció d'un mapa de part de les Guilleries de la Biblioteca Nacional de España (BNE) que representa un itinerari de St. Hilari a Amer per la "Sellera", signat per Luís García. Pot ser d'abans de 1847 i és copiat pel comandant del cpo. de E.M. Juan de Dios Sevilla.

Finalment reproduïm dues obres pictòriques, una aquarel·la sobre paper amb una vista de Sant Miquel de les Formigues de 1984 i d'autor anònim. Un oli sobre tela amb representació del Sobirà de Santa Creu, obra del pintor F. Planas Doria (Bcn 1879-1955) i finalment un dibuix en llapis del pintor Ramon Martí Alsina (1826-1894). El títol diu "Vista d'un carrer de St. Hilari", pot ser el de l'Hospital?

Francesc Miralpeix Vilamala

C00086

Causa General de Barcelona Gerona y Baleares.

San Hilario Sacalm (Pva. Gerona)

1º= Relación Sacerdotes, Religiosos, Religiosas y Seminaristas asesinados por los rojos en este Distrito Parroquial. —

1. Rdo. Salvador Rovira Vallt. 2. Rdo Antonio Fabrega Arola. 3. Rdo. José Palá Castellas. 4. Rdo. José Bruguera Pujol. Rdo. Alfonso Torrent Estrada Religiosos, ninguno. Religiosas ninguna; no fueron perseguidas. Seminaristas ninguno. No perseguidos.

2º= El Rdo. Salvador Rovira, administrador del Conv. de Marqués de Mura, se refugió en Vich, y muy perseguido, al fin fué hallado y cogido allí por los rojos marxistas, (ignoro la fecha y casa donde fué hallado), fué llevado á ésta de San Hilario donde estuvo pocos días encarcelado y después de apaleado y golpeado de diversas maneras, fué conducido á un bosque de Josanet (parroquia vecina), donde hubo de presenciar el doble fusilamiento de los hermanos sacerdotes José Costa Soler, y Martín Costa Soler, que residían en Vich, desde donde llevados, diciendole que lo que se había hecho con ellos, se haría con el. Y luego de vuelta á San Hilario á eso de las 5 de la Tarde del 6 de Septiembre de 1936, delante del Cementerio y en presencia de unos 200 espectadores entre ellos muchos forasteros, un Teniente de Guardias de Asalto, (se ignora el nombre) leyó su sentencia de muerte y á continuación uno de los milicianos, preguntó á la turba, si se había de matar ó no; y gran parte de los espectantes gritaron ¡que muera! y fué fusilado en el patillo que conduce al cementerio, siendo muchos los que le dispararon á la vez. Contaba la víctima 52 años.

El Rdo. Antonio Fábrega Arola, hijo del manso "La Fábrega" de ésta villa y párroco de Stª María de Batet del Obispado de Gerona, vino á refugiarse en su casa dicha de "La Fabrega" y habiendo sido espiado, (ignorase por quien), fué sacado de allí por los rojos con el pretexto de ir á declarar, y fusilado en el cruce de la carretera real que vá á Caldas de Malavella, el día 22 de Agosto de 1936, á la edad de 43 años. Se ignoran las circunstancias de su martirio.

© Ministerio de Cultura y Deporte

Los Rdos. José Palá, maestro parroquial y José Bruguera administrador del Emo. Sr. Marqués de Montrolis, después de haber pasado tres meses y medio ocultos en el bosque, creyendo que habían sido descubiertos se ocultaron en una casa del Barco de la Font Vella llamada Cala Sibina, y allí fueron cogidos por los milicianos de ésta y los asesinaron el día 13 Noviembre de 1936, empero antes de matarles fueron atormentados y golpeados con una porra y muy particularmente el Rdo. José Palá el cual segun referencias dijo: ya podeis atormentarme ya, que aunque me mateis yo os perdono como Jesucristo que también perdonó á los que le crucificaron y aun rogaba por ellos y cada vez que le querian hacerle blasfemar, gritaba "Viva Cristo Rey". Segun se dijo, le sacaron los ojos de vivo en vivo y lo remataron á puntapiés aplastándole el cráneo.
Del Rdo. José Bruguera, segun dicen refirió algunos de los asesinos, al ver que atormentaban tanto á su compañero les dijo: no golpeeis tanto á él, golpeád si acaso á los dos, y tambien fué golpeado y maltratado de varias maneras. Las cuerdas con que les ataron les segaron de tal manera las carnes, que al llegar al lugar del suplicio que fué á 2 Kilometros de Ozor en dirección á Anglés, se dice, que tenían las muñecas tan lastimadas que se percibian los huesos.
Del Rdo. Dr. D. Alfonso Torrent Estrada, se ignora donde fué asesinado, habiendo desaparecido misteriosamente. Unicamente se sabe que á 10 Septiembre de 1936, salió de su casa natal "Cal Enrich" de ésta, en dirección á Breda, para irse á Barcelona, no habiendose hallado rastro de él.
Si bien fueron asesinados tambien 6 paisanos á saber Ramon Rovira; Ramon Brugués, Antonio Ferré, Pedro Alcalá, Pedro Burguets y Luis Mallan, segun referencias. ninguno de ellos lo fué por su significación religiosa ó por pertenecer á A.C. (pues ninguno de ellos figuraba en A.C.) sino por venganzas personales. Se ignora si se les dieron señalados malos tratos.

3ª Templos y Conventos destruidos. Propiamente ó totalmente destruido, ninguno. Saqueados y mutilados los siguientes: La Yglesia parroquial, que fué la mas castigada. Fueron destruidos y quemados todos sus altares, ó sea el Mayor dedicado á San

© Museu d'Història de Manresa

GC0088

- Hilario con retablo de madera que cubria todo el muro. 965
La Capilla del Santisimo con la Imagen del Stº Corazón, sobre un manifestador muy artistico y ricamente dorado, todo destruido, como hi tambien el abis interior y pinturas hermosisimas, id. destruido pavimento y abierto en ella un grande portal donde arrimando camiones desde allí con carretones conducian á sus lugares carnes, verduras y pescado para el mercado que se hacia dentro del templo,
altares; de Nª Sª del Rosario este de estilo barroco ricamente dorado; de S. Juan; San José; de la Inmaculada; de San Antonio, de Nª Sª de los Dolores y San Isidro, todo quemado.
Fué id. destruida totalmente la cómoda muy grande y el tenser de la Sacristía, toda de nogal y artisticamente labrada.
Robadas Cruz procesional gótica de plata con esmaltes en relieve de los Apostoles y Evangelistas etc. de gran valor; así como la Custodia tambien de plata y muy artistica en forma de templete y una Imagen de Nª Sª del Rosario de unos 70 cms. altura tambien de plata, amen de caliges y varas y todos los ornamentos, pues aunque á debido tiempo entregados en casas que ponian de toda confianza, por amenazas lo entregaron todo.
Además destruyeron la Escala que daba acceso al Templo por la parte de la fachada y con los desechos de la misma construyeron otra lateral con un enorme portal, tapiando el de la fachada y abriendo otros cuatro grandes ventanales, para que hubiera mucha luz pera el mercado.
4º Iglesia del Convento de HH. Carmelitas. Destruidos y quemados los 3 altares con sus Imágenes.
Hermita del Niño Jesus de Praga. Destruido Pórtico que resguardaba muro Hermita por la parte de Levante, destruido coro con su escalera y arrimaderos y Altar é Imagenes, caliz de plata etc.
Capilla de los Dolores. Altar con su retablo é Imagen.
Iglesia del Castillo de Montfoli. Retablo, Imagen y pila artistica de la agua bendita.
Profanaciones señaladas. Se pusieron algunos las casullas y jugaron un rato en la plaza de la Iglesia como quien juega á footbol, con la cabeza del Santo Cristo al cual habian decapitado.
5º La destrucción de la Cruz de hierro que servia de remate

© Museu d'Història de Cornellà

el cimborio del Campanario por odio á la misma que dominaba la villa, al efecto obligaron al albañil maestro de obras de esta D. Saturnino Broada á quitarla ó asserrarla, con gran peligro del albañil, diciendole: tu la pusiste tu la sacaras; semejantemente hicieron con la cruz que servia de remate en la Yglª del Convento de PPs. Carmelitas maltratando á porrazos la Imagen del Sdo. Corazón de dicha Yglª Convento.

00083

6ª Mando estas 2 fotografias, las unicas que pueden, pues las cuales no puede apreciarse exactamente como quedado templo despues del saqueo y destrucción, porque son tomadas hace este gruesio mando hechas varias reparaciones.

Lugo ut.- y supra. L. A.

Agustin Caballero Pbro

San Hilario Sacalm 30 Noviembre 1944

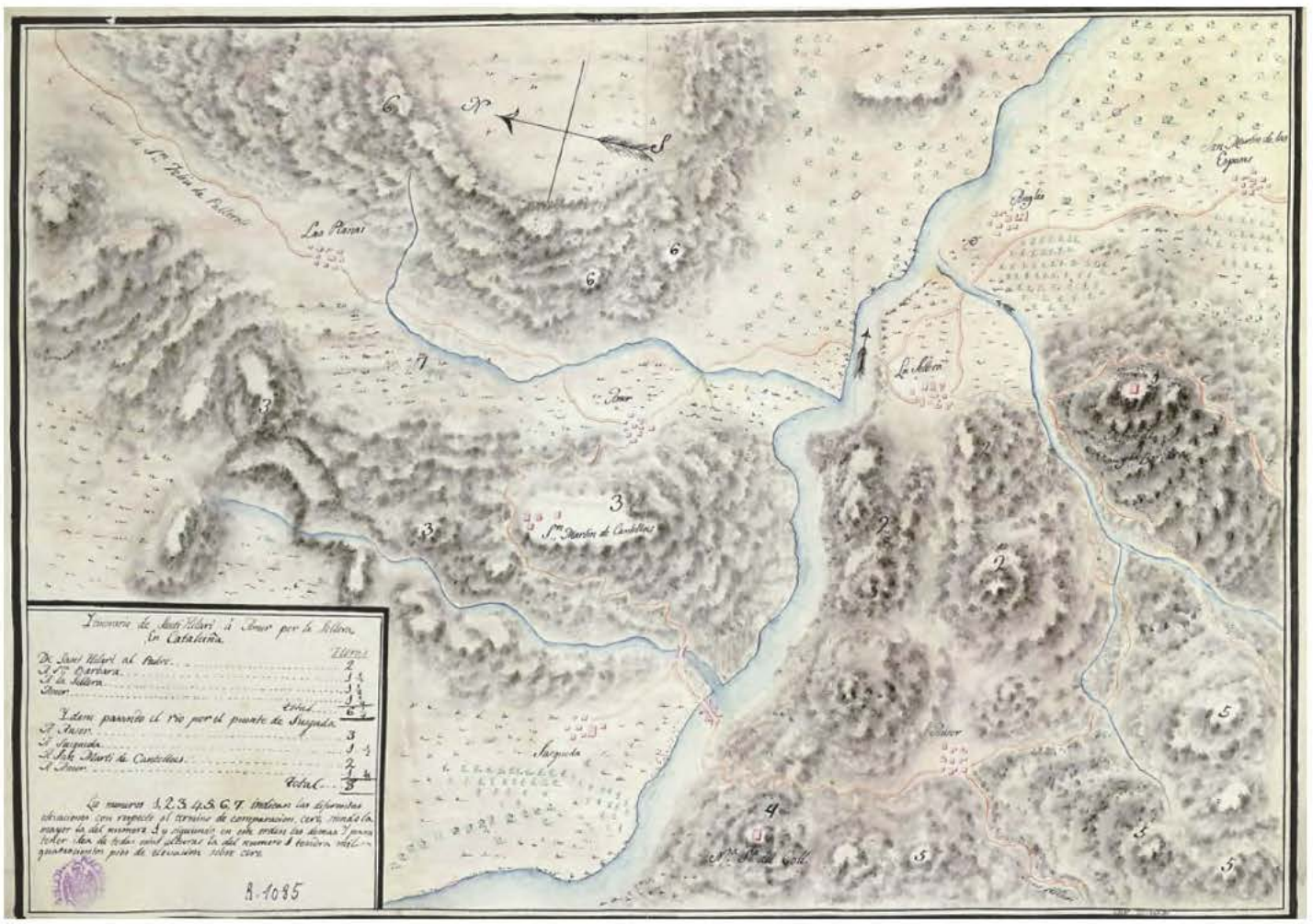

Archivos Estatales, Cultura y Deporte
Educación, Cultura y Deporte

F.0.182.959

00090

966

FOTOGRAFIAS DEL TEMPLO PARROQUIAL DE SAN HILARIO SACALM

© Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
Archivos Españoles

1943. L'Església va ser saquejada i destrossada pel que fa a imatges i altres detalls religiosos i arquitectònics. Tot va ser xafat o cremat al mig de la plaça. Com es pot veure diferents tapissos cobrien les parets. A la primera fotografia a l'esquerra és on ara hi ha la capella del Santíssim que es va fer acabada la guerra.

1946. D'esquerre a dreta i de dalt a baix.
1a fila: J. Xandri, X, J. Palou, J. Vilà, J. Tudela, J. Donadeu, A. Duran, L. Juanhuix, J. Clopés, X. Clos i S. Clos.
2a fila: J. Saurina, J. Rossell, M. Solà, J. Cardona, M. Bayés, P. Comas, R. Fauria, J. Garriga, P. Fauria i A. Juvanteny.
3a fila: V. Busquets, M. Crous, J. Badia, J. Fàbregas, L. Planas, F. Porta, J. Bosch, M. Masnou, A. Casas, J. Masó, J. Masó.
4a fila: I. Pagès, M. Bosch, F. Serradesanferm, R. Casademont, A. Brugarola, J. Rotllant, X, J. Planas, J. Font, P. Tudela i C. Fauria.
5a fila: M. Bayús, J. Panella, J. Estrada, J. Carreras, J. Bayús, A. Massaneda, X, F. Danés, P. López, J. Mas, J. Cano, J. Cardona.

Foto que pot ser dels anys trenta, quan la família de Poldo Planas i la Rosa, asseguda a la cadira, s'han fet amos de l'antic hotel de "Ca la Mestra" i que amb ells ja serà l'hotel París.
Entan envoltats de personal de servei, el sereno T. Moner, la C. Riera, M. Nogué, la Maria, la Pepa, la Conxita i altres. La foto és del darrera de l'hotel, del c/ del Solell- Dr. Raventós-. Ara està exactament igual...
Foto cedida per M. Fabré.

1947. Hostal Fugaroles.
Genoveva Solà, Maria Casas, la Quimeta d'Arbúcies, la Dolors Busquets, i els nens, en Josep Pla, la Carme Pasqual i la Genoveva Pla.
Foto cedida per Maria Casas.

1947. Hostal Fugaroles.
A l'esquerre, Maria Busquets, al mig la germana, Dolors Busquets i a la dreta Maria Casas.
Foto cedida per Maria Casas.

Les nenes del col·legi públic Doctor Morales. La professora és la Sta. Soldevila. Hi podem distingir C. Mas, Margarita, D. Muntalt, M. Taberner, Soledat, Palou, M. Fabré, R. Timoneda, L. Tarrats, C. Garriga, Enriqueta, C. Reixach, C. Cano, Vilamala, Lluïsa, M. Pallarols...
Fotografia cedida per M. Fabré

Concurs de tallada de troncs de l'any 1980 amb la mostra de la feina dels roders. En primer terme en Ramon Casas.
Fotografia cedida per Ramon Casas.

D'esquerra a dreta. Francisco Güell Fradera, Pere Güell Masó i Pere Güell Fradera.
Fotografia cedida per Josep Güell.

1938. Grups escolar, nens i nenes de les dues escoles, al confiscat col·legi de les monges. No s'havia inaugurat encara la recent construïda escola pública per qüestió de la guerra.
Fotografia cedida per Josep Güell.

A la sala d'espera

Era una dona de raça negra amb una nena a la falda, una nena de sis o set anys que tenia el cabell molt curtet i recollit en una sèrie de petits monyos que semblaven pinzells erectes d'un expositor. Era una nena preciosa, tenia uns ulls grans i sincers i un somriure trapella que amb prou feines es podia desprendre de la seva cara. Em vaig emportar una grata sorpresa quan, en passar pel seu costat, vaig sentir com la nena cantava en un perfecte català aquella cançó de "Sol, Solet..." mentre la seva mare li rectificava algun o altre petit defecte d'entonació. Vaig asseure'm prop d'elles, just al davant, ja que en aquell moment hi havia dos seients lliures, per tal de poder contemplar aquella tendra escena, escoltar aquell diàleg tan bonic i també descansar uns instants, perquè portava una bona estona passejant amunt i avall. No sé pas quants minuts vaig romandre observant aquella nena i aquella mare que li parlava amb tanta tendresa a la veu. En el precís moment que pensava aixecar-me per continuar el meu passeig va arribar una dona molt blanca amb una noia ben rosseta. La nena caminava amb certa dificultat auxiliada d'un parell de crosses i fins i tot la seva expressió em va semblar un xic absent... Em vaig aixecar de seguida per cedir els dos seients i vaig veure que la dona de davant, la mare de la nena, va fer el mateix traient la bossa de mà i els contes de la seva petita per deixar el seient lliure, però els nouvinguts, lògicament, optaren pels dos que jo els havia ofert. Em disposava novament a continuar el meu camí, és a dir, passejar amunt i avall, però la senyora negra, expressant-se amb un català més que acceptable, em va oferir el seient que ella havia deixat lliure. Vaig acceptar sense pensar que la meva esquena pateix si estic gaire estona assegut; em va semblar una petició sincera i a més a més jo volia seguir gaudint de la contemplació d'aquella preciosa nena. De seguida vaig fer amistat amb ella i, naturalment, amb la seva mare, que parlava amb tanta franquesa que es va guanyar la meva cordialitat. El seu nom era Sharíefa, i l'escric tal i com ella me'l va escriure en veure el meu interès o curiositat. La conversa girava al voltant de la nena que, curiosament, tenia un nom tan català com és Montserrat. Ella, la mare, no podia amagar la seva satisfacció en cada paraula o gest d'aquella adorable criatura. Jo també gaudia d'aquell ambient endolcit.

–Que n'és d'agradable veure un infant feliç!

-Sí, no hi ha res com aquesta joia –va respondre la mare amb sinceritat-. Afortunadament ha nascut en aquest país, un país lliure, civilitzat, sense prejudicis religiosos ni ètnics, ni de raça. Al meu país no és així, per desgràcia.

Per pura inèrcia li vaig preguntar quin era el seu país, obtenint al moment la resposta: República Democràtica del Congo.

-Ah, però... aquest país, segons he llegit, és ric, oi? –vaig preguntar tímidament.

-Sí, sí, és ric en recursos naturals; hi ha mines d'or, d'argent, coure, zinc... i ara el coltan... I a més a més té un gran potencial agrícola i ramader però... falta allò principal: la llibertat, l'ordre, la legalitat. Sobren els prejudicis, les supersticions...

-És clar, tot això afavoreix els interessos de les potències estrangeres i la corrupció dels governs de tants petits països...–vaig dir convençut-. Les religions són un llast afegit.

-Sí, però a més a més, el problema principal d'allà són les eternes rivalitats ètniques i la cobdícia dels caps regionals i altres grups, abundosos com la mala herba, que viuen sense tenir en compte la gent. I per si no fos prou, també hi ha els països veïns esgarrapant sempre un trosset del pastís miner...

-Però... les Nacions Unides... què hi fan al respecte?

-Ben poc. Res diria jo. Malgrat els soldats que la ONU té desplaçats allà, i pel que sembla són molts, no fan res de res. Jo no sé per què hi són, ja que no interfereixen mai, encara que aquells bàrbars ataquin a la indefensa societat civil. Haurien d'explicar més clarament la realitat de la seva missió. En fi, tot plegat, és un embolic que sembla impossible de tractar.

Vaig quedar gratament sorprès escoltant aquella dona que parlava amb tanta soltesa i coneixement. Ho vaig entendre tot menys allò del coltan, perquè no coneixia aquesta paraula. Vaig haver d'investigar després, un cop a casa, avergonyit per la meva ignorància, ja que no vaig gosar preguntar-li el significat d'aquell mot, cosa que em va fer sentir com un pàrvul. Després vaig saber que es tracta d'un mineral, mescla d'uns altres dos minerals, que s'utilitzen com a components electrònics d'última generació, com per exemple els telèfons mòbils que tots portem com quelcom imprescindible. La seva principal aplicació, però, és l'elaboració de condensadors electrònics, per la seva resistència a les altes temperatures, el seu petit volum i la seva capacitat elèctrica. Això fa que els condensadors fabricats amb el tàntal extret del coltan s'anteposin davant d'altres condensadors. Aquesta és la raó de la gran demanda que genera i del seu valor. D'altra banda, pel que fa al niobi, que és el segon mineral que composa el coltan, destaca per ser empleat en els aliatges de l'acer inoxidable. Així doncs, aquest mineral ha passat, en poc temps, de ser una mera curiositat mineralògica a ser crucial per l'avenç tecnològic, i d'aquí la cobdícia dels traficants, etc.

-En fi –vaig continuar jo davant la seva conclusió-, que

passa el de sempre; els recursos que pertanyen a tot un país enriqueixen només a uns pocs mentre d'altres es moren de gana...
Sí –em va interrompre amb un somriure que no amagava la tristor que de cop i volta lluïa en la seva mirada-, jo vaig tenir una nena abans d'aquesta però... se'm va morir per falta de medicines...
-Perdoni... jo... no volia...
-No és res, no es preocupi. Vostè té raó.
-Que arrelada està la injustícia en aquest món! Sempre ignoren aquest dret immanent de tot ésser humà. S'apoderen de béns naturals que pertanyen a tots. Això sí, els emparen els governs, les lleis fetes a la seva conveniència des dels primers temps de la història. El pitjor de tot i el més desesperançador és que el poble, tot i ser majoria, no és capaç de rebel·lar-se i destruir aquest pop que els xucla sistemàticament la sang...
-Així és, i a tot això s'ha de sumar la desgràcia de néixer dona. Però la meva filla no es trobarà amb aquestes penúries.

-Ai, la terra està plena de països com el seu! Sí, països manejats per l'avarícia, estats on les dones són subjugades i no són més que objectes. Països que pateixen -ella escoltava movent el cap afirmativament- la rudesa de la seva pròpia raça. Països on es senten insegures, temoroses, amb la sensació de no ser res... Però aquesta nena té molta sort d'haver nascut aquí.
-Sí, -va reconèixer somrient- ella no coneixerà mai aquests enganys, aquestes tristeses i silencis que deixen cicatrius al cor. Ella tindrà fortalesa, seguretat com l'arbre que s'arrela a la terra que el suporta. Mai haurà de fugir, mai perdrà la seva infància, mai veurà estripades les ales dels seus somnis... no com jo. Ella sabrà que és més valuosa que tota aquella riquesa que roben. Mai es sentirà com una llavor a l'estèril sorra de la desraó.
Creixia en mi l'admiració per la seguretat de la seva expressió, la seva claredat i el seu gest sincer.
-Doncs sí –vaig concloure rere uns llargs segons de titubeig-, i... també serà una més d'aquesta societat acomodada que no s'adona d'aquestes injustícies. Sembla que ningú és conscient que us roben la vida. Ningú fa res, a ningú impressiona la vostra mirada, la vostra paraula senzilla, la vostra lluita...
-Però jo sé que un dia –va predir amb un to sentenciós- els nostres fills aniran amb un pas més ferm. I faran del nostre desert un jardí i de les nostres veus un cant sota el sol...
Vaig sentir al meu interior com un calfred que em va sacsejar l'ànima quan els seus llavis voluminosos pronunciaren aquelles poètiques paraules, vaig sentir una admiració ruboritzada que, per un instant, va desviar la meva mirada a recórrer la llarga sala.
-Vostè és molt valenta, m'ha impressionat. Sé que no li falta raó en tot el que diu, però els éssers humans som així, no troba? Canviarem alguna vegada?
-Sí, som així –va dir amb un gest de dolorosa acceptació- però crec que canviarem. Potser no hi ha cap altra solució per a la humanitat. Aquest món seria meravellós si així succeís, veritat?
-Oh, sí, seria quelcom tan bonic...!
-Va, Montserrat, que ja ens toca. Adéu, senyor, m'ha agradat la seva conversa.

Aquestes van ser les seves últimes paraules ja que, un cop arribat el seu torn per a la consulta, va desaparèixer amb aquella bonica nena. Jo vaig deixar créixer en mi un silenci on es projectaven ja les línies d'aquest petit escrit. Mirant els altres em vaig adonar que una dona, esperant en la seva cadira de rodes, havia deixat de llegir i m'observava amb una expressió molt agradable. Em va passar pel cap que jo també podria ser objecte d'un altre escrit, ja que era un altre més entre tots els que esperàvem allà i també podria estar sota la mirada d'algú que, com jo, estigués gravant a la memòria les seves impressions i prenent nota de tot el que pogués ser digne de recordar. "Qui sap", vaig pensar, "si en aquest mateix moment, en altres sales d'espera, algú també està memoritzant aquests petits detalls que gairebé ningú percep en l'atrafegament diari dels centres de salut."

M. Ruiz

Miré los muros de la patria mía...

(Francisco de Quevedo)

Miré las cuentas de la patria mía,
si ayer correctas hoy manipuladas.
Sentí la punta de cuarenta espadas
lacerando mi estrecha economía.

Postrada hoy la veo sin alegría,
bajo un furor de viles puñaladas,
de impunes garras y otras "barcenadas"
que no se detendrán ni en su agonía...

Aumentando fortuna van sin fin
esos buitres de traje y maletín
mientras el pobre obrero sufre abajo.

Envenena en verdad tal circunstancia
pues no le dan, canallas, importancia
a personas ni a puestos de trabajo.

M. Ruiz

Catalunya

Som un gran país de roses
vives, malgrat hagi estat
tallat un munt de vegades,
el roser sempre ha tanyat.

Roses grogues i vermelles
d'un arbre ple d'il·lusió,
jardí del món, Catalunya,
un verd i ufanós racó!

Roses que en dies de festa
unides en germanor,
cerquen el cel amb les mans
en rotllanes de record.

Roses amb punxes d'escuma
que fan pinya dins dels cors
fortes com les pedres, fortes,
batecs de plomes i dol.

Som com l'aigua de la font
o l'espiga del bladar,
vibra a qualsevol racó
el nostre crit odorant.

Obrim corol·les ufanes
al vent de la llibertat
tot fent perles de rosada
cada ferida, cada gota de sang...

Sense odis, sense recances,
amb l'esperit renovat,
malgrat no és temps de bonança
res no deté el nostre pas.

Perquè som model de poble,
fent ocells d'antics lligams
i fent de velles ofenses
clara nit d'un temps passat.

Perquè som batec de vida
des de la carena al mar,
amb un gest a flor de llavis,
d'orgull, de fe i de treball.

Roses, mirem l'horitzó,
albirem la nostra albada,
enllà s'allibera un sol
que ens il·lumina les galtes.

M. Ruiz

UN COLOM BLANC QUE NO ES VEU, PERÒ SI EL CRIDES SEMPRE VE

Esperit Sant, tu que ets un ocellet del cel, nia a tots els cors que ho necessitin.
Tots els qui lluitem contra el mal et donem gràcies per la nostra fe.

Déu et va crear blanc com a símbol de la seva llum. I el blanc engendrà els set colors.
La teva puresa et fa amic de tothom i et permet canviar el color dels nostres cors.

Els qui estem més a prop teu et preguem pels qui tenen poca fe.
Amb la teva perpètua resplendor il·lumines als qui viuen en la foscor.

Saps que amb l'arc de Sant Martí doble, i canviant la direcció de l'arc doble,
podríem fer una sardana celestial unint a tot el món en un gran braçalet de colors?

Ben agafats de les mans, començaríem a rodar, com la taula cromàtica.
Tothom tindria el seu desig personal: Estimar... Ara la sardana semblaria una baldufa.

Rodaríem tan de pressa que cadascú de nosaltres, amb llur color,
es confondria amb els colors dels seus companys. Seria una fusió d'amor!

Giraríem a una velocitat vertiginosa, com un bufarut que busca a Déu.
Sabeu de quin color s'haurien tornat els set colors? Doncs blancs!

L'arc de Sant Martí s'hauria convertit en el portal del cel i la sardana celestial
no seria més que l'antic carro d'Elies que s'emportà als justos davant Déu.

Teresa Ayats i Dalmau

Colom amb l'arc de Sant Martí

Baldufa

Bufarut

Mn. Francesc Planas

Nasqué a St. Hilari el 23 de novembre de 1913.
Ordenat sacerdot a Vic el 1945 fou destinat de vicari-mestre a Balsareny.
El 1948 sigué vicari-mestre del Poble Nou, de Manresa. L'any 1955, en crear-se la parròquia en fou rector fins el 22 de maig de 1994, en què morí sobtadament a l'església, en acabar la missa. De ben jove, anava amb bicicleta a cases de pagès de St. Hilari per ensenyar a llegir i escriure a la canalla de diferents cases que no podien anar a l'escola del poble.

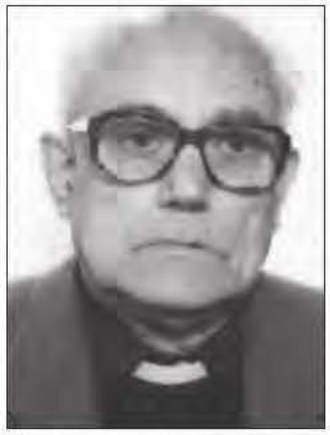

Mn. Francesc Planas, rector de Poble Nou, de Manresa.

També jugà amb l'equip de futbol de St. Hilari. Més endavant, va treballar de "sereno" a l'hotel Suís, durant les vacances d'estiu.
Ja de vicari, tant a Balsareny com a Manresa, va saber aglutinar el jovent al voltant de la parròquia amb diverses activitats religioses, socials i festives.
Amb la vinguda massiva d'immigrants a Manresa, va trobar la manera d'integrar-los al barri i a la parròquia- fins i tot l' expresident Pujol s'interessà per com ho havia fet.-
El nucli de col·laboració familiar al voltant de la parròquia va aconseguir millores per al barri, com pavimentar els carrers, fer una nova escola parroquial, una nova església i una Festa Major pròpia, del barri.
Per la seva gran tasca humanitària, social i pastoral durant els anys en què va ser rector de la parròquia de Sant Josep del Poble Nou, té dedicada una plaça al barri amb el seu nom, en reconeixement a la seva tasca.
Mn. Planas, com a persona polifacètica que era, col·laborà en el diari i la ràdio de Manresa. Va escriure lletres de sardanes, obres de teatre, pastorets i nombrosos poemes, per al seu poble natal, família, amistats, parròquia.. .Li agradava escriure.
Algunes de les seves obres estan publicades "Donzella alerta", "Joana d' Arc", "Espigolant"... .En presentar-se als Jocs Florals va aconseguir alguns premis que l'animaren a seguir en la seva creació literària. Va deixar un molt bon record entre els seus feligresos manresans.

En Francesc, la Maria i en Lluís Planas fa uns quants anys.

Foto de família amb motiu de la missa nova de Mn. Fc. Planas.

HIMNE A L'ARBRE FRUITER

Arbre gentil de fulla atapeïda,
i de penjolls de flors, un jorn guarnit,
si els fills de cada poble et donen vida
fruitarà el gra d'amor en cada pit.

Oh, si els carrers més bells dels nostres pobles
poguessin ser ornats d'arbres fruiters!
Devindrien encuny de costums nobles
d'una generació de fills amb seny.

Amb quin orgull, llavors, els mostraríem
a fills i néts i il·lustres visitants!
A ben segur que d'ells escoltaríem
lliçons i mots d'elogi edificant.

Perquè el poble que cuida amb tal finura
un tan alt patrimoni, que és sagrat,
sap bressolar els seus fills en la cultura
que és el tresor del poble més honrat.

Lloreu el Déu suprem de la natura
que les messes vesteix amb mantell d'or,
al Déu de l'ocellada i la flor pura
que esclata en l'arbre en flor, fruita madura,
i sembra el gra d'amor en cada cor.

Lloem el Déu suprem de la Natura!

"SANT HILARI SACALM" "HILARIENCA" SARDANA

Estrenada l'any 1954 per la Coral "Els Nois Alegres" de Sant Hilari Sacalm
Lletra de Mn. F. Planas
Música del mestre J. Vilarasau

Testes blanquinoses del Montseny i de Solterra
puig de "Guilleries" minarets d'un poble honrat,
serres remoroses d'alzinars i castanyedes
bressoleu la meva llar.
Ocellades i fontanes de "Sacalm"
Sant Hilari endiumengeu amb vostres cants.

Tu, "Roca d'en Pla", farell del poble
que al mar tens vista fita,
sies de la fe l'arqueta noble
de "Praga" bella ermita.

Si vora el foc l' hivern ens guarda
la primavera ens torna jovent,
i la tardor, migdia i tarda,
fan llur espelt el bosc i el planell.

Poble joliu, que has convertit la selva
en fonts de pau, treball i amor fervent,
si en els casals la joventut progressa,
alegra el bosc el càntic dels coltells.

I quan l'estiu és arribat, endiumenjat,
l'amor s'estén per tes contrades de salut,
ciutadejant ta humilitat, agermanat
de Catalunya amb la més noble joventut.

Tros de cel de "Guilleries"
clos d'idil·lis d'amor sant, sí!
Oh Sant Hilari de Sacalm, poble estimat,
llar de noblesa, de treball i tradició
en tes fontanes, de salut, la joventut
Vindrà a pouar-hi el nèctar noble de l'amor.

Mn.Francesc Planas, Primavera de 1952

1913 i 1963.
Fa cent i cinquanta anys

Des de fa molts anys que s'aplega aquest recull de notícies o esdeveniments que ja han passat temps enllà. Vol ser un element que recull aspectes de la nostra història col.lectiva. Uns recorden, però la majoria s'assabenten de fets ocorreguts que ens han configurat com a poble. És, per tant, una mirada enrere amb nostàlgia i un curiós sentit històric.

L'ermita del Nen Jesús de Praga s'anà fent de mica en mica, per etapes. Al 1913 tenia aquesta forma.

Any 1913

Què passa al món?

Al continent europeu, els Balcans segueixen essent el nucli dels principals conflictes territorials degut al ressorgiment d'un accentuat nacionalisme que havia estat "tapat" pels imperis centroeuropeu, Rússia i Turquia. Bulgària declara la guerra als seus antics aliats Sèrvia i Grècia. Podríem dir que degut els pactes i les aliances que s'aniran fent durant uns mesos entre les potències europees i el fort rearmament d'Anglaterra i Alemanya, facilitaran el camí cap a un conflicte bèl.lic tant important que se'n dirà la Primera Guerra Mundial (1914-18). Àustria i Itàlia renuncien a ocupar Albània.
És assessinat el president Madero de Mèxic i també el rei de Grècia Jorge II –el substitueix el seu fill Constantí, pare de l'actual reina d'Espanya-. Cop d'estat a Turquia. Raymond Poyncaré és elegit president de França.
El Zeppelin cau al mar des de 160 m., s'enfonsa i moren catorze tripulants. A Alemanya moren 300 persones per consumir carn de cavall en mal estat. L'aviador Roland Garros fa la travessia de tot el Mediterrani. Vola el primer quatrimotor del món."La Gioconda", que havia estat robada del museu del Louvre és recuperada a Florència.

"La Modernista", la gran botiga d'en Josep Ximeno -avui òptica Sant Hilari-. Es venia de tot el que tingués un vincle amb St. Hilari i pogués ser un record, des d'una postal a un bastó.

Fets a Espanya

Hi ha una revolta al Marroc, a la zona de Tetuan, que Espanya ha de frenar amb l'exèrcit allà desplaçat. Ran d'aquest fet Espanya declararà el servei militar obligatori per a tots els joves espanyols i també s'obliga a la jura de bandera.
Important entesa entre els reformistes republicans i el rei Alfons XIII. El monarca patirà un atemptat del qual en sortirà il.lès. Neix el pare de l'actual rei d'Espanya, D.Juan de Borbón.

S'estableix la censura cinematográfica a Espanya.
Per Catalunya és un any important perquè s'aprova la creació de la Mancomunitat de Catalunya, un projecte d'autonomia, fruit de la lluita de polítics com Cambó o Prat de la Riba, amb gran manifestació popular de suport. Important vaga en el sector textil en demanda de millores socials de tot tipus. L'Institut d'Estudis Catalans fixa la normalització lingüística del català. El Barça guanya la segona copa del Rei a la Reial Societat. Margarita Xirgu triomfa a Amèrica.

Estiuejants al carrer Valls, davant l'administració de la Hispano Hilarienca en aquell temps. Era típic fer-se una foto a la plaça a l'arribada dels vehicles.

Fets d'àmbit local

A Sant Hilari no hi massa canvi pel que fa a la vida política. Segueixen sense entendre's els dos grups que composen

el consistori. Totalment enfrontats. Durant uns mesos no hi ha ni alcalde i sempre es donen les polèmiques entre en Pernau i en Massanella. Pocs regidors al ple. Al del setembre sols hi havien dos regidors... En algun només hi havia l'alcalde que, per tant, feia i desfeia?.
El grup a l'oposició demana que es faci arribar l'aigua del poble al barri del Serrat. Abans de les eleccions de final d'any entra de regidor en Josep Raset Talleda.
El mercat es feia a la plaça de la Constitució, avui de l'Església, i al novembre es subhastaven les parades dels marxants. Encara funcionaven les botigues o parades que l'Ajuntament tenia al costat de l' Església davant del que fins ara era l'hostal París. S'arreglen les cloaques i es fa una font al passeig de la Font Vella. També una font al carrer de Vic, nº 28. Es fan diferents construccions a les entrades del poble. A nivel de poble les tensions i la inercia del consistori es tradueix en una gran manca d'actuacions. Un fet important, però que durarà pocs anys, és la celebració d'uns Jocs Florals en el mes d'agost.
Una de les carreteres més importants era la de Vic, però estava en molt mal estat i sempre precisava de carros de grava per a poder-hi transitar amb normalitat. Era una manera de donar feina als que tenien transport animal, carros. El nou sereno és en Joan Moragas i Vernedas. Mor el soldat Antoni Porta, que formava part de l'exèrcit espanyol al Marroc.
L'Ajuntament de Barcelona organitza unes colònies escolars a les dependències escolars publiques de Sant Hilari. S'han reprès les obres de la cobertura de la riera de Vallicrosa en el seu pas pel que ara és la plaça Gravalosa. Es celebren les festes Constantinianes a l'ermita del Nen Jesús de Praga, on s'anirà per segon any consecutiu per celebrar-hi el que avui és el tradicional aplec.
Moltes reformes al Cafè Unió –on ara hi ha el bar Montseny-. Tant aquí com al Tívoli hi havia un trio que tocava música en directe cada dia per als estiuejants.
També s'edita la publicació periòdica local "L'Estiuada" des del 27 de juny fins el 14 de setembre, amb la col.laboració de molts personatges importants. La dirigia en Josep Ximeno Planas.

Any 1963

Grans aconteixements al món

Aquest és un any molt intens a nivel global perquè es tracta que entre les dues grans potències, Estats Units (Kennedy) i la URSS (Kruschev) hi hagi un procés d'aproximació, d'unitat d'actuació. Accepten una comunicación permanent a través del "telèfon roig" per evitar conflictes.
EEUU no passa un bon moment, ni econòmic –té quatre milions d'aturats- ni social, perquè hi haurà un gran conflicte de tipus racial, entre blancs i negres. Són moltes les discriminacions entre els dos grups ètnics i es produeixen greus incidents a Alabama. Martin Luter King és el líder d'una lluita important contra la segregació racial.
Ben Bella es el primer president de l'Algèria independent de França, que es converteix en una república popular de caire dictatorial. Greus crisi política a la Gran Bretanya per problemas de faldilles (cas "Profumo"). Cop d'estat militar a Iran.
Mor el Papa Joan Pau XXIII, substituït pel bisbe de Milà G.B. Montini, amb el nom de Pau VI.
Al noviembre és assessinat el president dels Estats Units, J. F. Kennedy, a l'estat de Dallas, en plena campanya electoral. El sud estava molt soliviantat per la difícil situació dels drets civils entre races. El fractirador, Oswald, fou l'assessí, però aquest fou també abatut per un tal Rudy. Un misteri encara per desxifrar.
Desastrós terratrèmol a la ciutat iugoeslava de Skopje. Una cosmonauta russa és la primera que fa un viatge a

Dones i noies que fan els serveis als "Campaments". D'esquerra a dreta, M. Tura, de Ca la Faia, M. Busquets, M. Fabré, P. Molist i l'Antònia.

En "Joan del Bar Joan", una gran feina en la promoció del futbol base. J. Miralpeix, Q. Miralpeix, F. Masó, P. Solergibert, Crous, Tarrés, Torras, Quico M, Lari M, Àngel, J. Casas, P. Tarrés i J. Fauria.

Una festa que es feia per a captar diners per als "negrets". Dia del Domund. Carrer Hort Nou.

La piscina Villaret.

Voltants de la Font Vella.

Festa al col·legi de les Monges. E. Sala, M. Llopis, Moner, C. Timoneda, Serrano, M. Fàbregas, Masó...

l'espai. Moren el pintor G. Braque i la cantant Edith Piaf. Els Beatles continuen causant sensació al món.

1963 a Espanya

És un any de vaques grasses perquè se segueix en una tendència de progrés econòmic en sectors tan importants com la indústria i el turisme. Espanya será un punt de referència pel turisme internacional. El fet de disposar d´automòbil també fa que els espanyols es desplacin a les platges o busquin la tranquil.litat de la muntanya. Canviar d'aires. Els estrangers introdueixen el bikini, que escandalitza les platges españoles. Serà prohibit a molts indrets durant temps...
A Espanya, el cotxe, les vacances pagades i el tancament temporal de les fàbriques facilita que molta gent busqui diferents llocs d'esbarjo, amb l'impacte econòmic que això suposa per als llocs visitats.
Les Corts de Madrid aproven el "Plan de Desarrollo"- 1964-67- que venia a ser una planificació de l'activitat productiva per poder aconseguir un millor nivel de vida. El responsable era L. López Rodó.
El rei Hassan II del Marroc visita Franco a Madrid. És un moment dolç en la relació entre els dos estats. Hi ha una campanya internacional contra Franco, que fa una visita a Barcelona per inaugurar el museu militar de Montjuich. En aquesta mateixa zona de Montjuich es produeix un despreniment de terres a la zona de barraques, amb uns quants morts.
El líder comunista Julián Grimau és detingut, condemnat i executat, malgrat les protestes internacionals. Hi ha una gran estafa immobiliària a Barcelona amb un constructor de vivendes. Prometia pisos a canvi de diners; se'ls va quedar i desaparegué...
El Barça guanya la Copa del Rei al Saragossa i l'Espanyol, que havia baixat a segona, puja a primera i fitxa en Kubala. Di Stefano és segrestat durant tres dies per un grup guerriller a Caracas.
Raimon triomfa al Festival de la Canción Mediterránea amb la cançó "Se'n va anar". Mor l'artista i "bailaora" flamenca Carmen Amaya a la seva finca de Begur.

1963 a Sant Hilari

Continua el mateix consistori, dirigit per en Ramon Muntalt Pagespetit. Hi ha molta tranquil.litat perquè no hi ha oposició i tots són elegits a dit, per dir-ho d'alguna manera. Curiosament, l'alcalde designa en Ramon Masó Sureda com a nou regidor, en substitució d'un company de consistori perquè no mostrava massa interès en els temes municipals...
És un molt bon any des del punt de vista econòmic, perquè hi ha creixement en tots els sectors, la tornería, l'aigua, l'estiueig, la construcció... i, encara que no ho sembli, les arribades de nenes de la "Sección Femenina de la Falange"als Campaments, que aportaven, a més d'alegria, moltes famílies al poble durant el cap de setmana –eren les "cuques de les patates"-.
Molta part dels plens municipals es dedica a l'aprovació d'obres de construcció, siguin de "remiendos" o d'obra nova, perquè se segueix en l'ampliació de nous carrers, com el Gaudí, la Piscina, Joan Serras, etc. Els hotels i les fondes fan importants reformes, com a can Brugués, Hotel Sacalm, F. Vernedas i altres.
S'està fent el cementiri nou, es millora l'enllumenat públic, amb augment de voltatge i instal.lació de làmpades de mercuri al centre. Es fa també un pont que enllaça el camí vell de la Font Vella amb la zona d'esbarjo de la Font, fet que permet el pas de vehicles. S'autoritza a en Paco LLinares Navarro que instal.li una" tornería mecánica artística de madera" al C/ Rocosa, 5. S'arrregla la carretera de Sant Hilari a Sta. Coloma i s'inicia una línea de transport de la Hispano que va cada dia a Blanes, Lloret i Tossa.
Es posa l'actual bústia a la Placeta. En Josep Busquets Masnou ocupa la plaça de guardia urbà i rural. Troben un home mor de fred al carrer Dr. Morales després d'haver-hi passat la nit ajocat en un racó.
Passa la XLIII Volta Ciclista a Catalunya amb 300 ptes. de subvenció per a l'organització i 1000 per al corredor que arribi primer a la meta del poble. Al despatx de les aigües hi ha una exposició de nines fetes per dones, joves i grans, del poble organitada per "Juventud Femenina de Acción Católica".
La Festa Major va seguir la rutina de les anteriors; pocs canvis i monotonía (si ens ho mirem des de la distància del temps). És una festa que va molt vinculada a la gran afluència d'estiuejants que hi ha en aquells dies a Sant Hilari com a colofó de dos mesos de vacances.
Curiosament, es feien moltes coses que encara es mantenen i s'han convertit en tradicionals, la passejada dels gegants i caparruts acompanyats de músics, ball dels gegants, sardanes, concert, jocs de cucanya, parades de fira i atraccions, etc. Hi hagué un interessant Sant Hilari Arbúcies de futbol, serenata i ball amb la Principal de la Bisbal. Les sardanes anaven a càrrec de la Principal Amerense. Tots els actes musicals es feien a la Piscina. Al cinema Tívoli s'hi projectaren: "El Cid", "La gata negra", "La reina de Chantecler"i "Pecado de amor".
Dins el senzill programa de festes –escrit en castellà-que es repartia al poble hi trobem aquests comentaris- eslogans: *"El respeto y la simpatía de los hilarienses hacia los que nos visitan son fruto de su madurez ciudadana"." Naturaleza exuberante, ambiente rural, popular y al propio tiempo cosmopolita". "Hoteles-Fondas-Pensiones-Tiendas-Gente de San Hilario Sacalm... ¿Dónde se da mejor trato?" "San Hilario Sacalm, a la vanguardia de las villas veraniegas". Per acabar...*
Su veraneo favorito...SAN HILARIO SACALM, la Joya de las Guillerías.

Àngel Serradesanferm i Valls

Veure, jutjar i actuar

Conèixer la realitat – sospesar-la i actuar

VALENTIA I HUMILITAT – HUMILITAT I VALENTIA

Dues qualitats humanes, dues virtuts cristianes que, des de fa un cert temps, hem vist plasmades i practicades per persones humanes, de talla no comuna, en les dues vessants:

VALENTIA I HUMILITAT

El papa Benet XVI fou **valent** en reconèixer i valorar la situació de l'Església, amb totes les seves ombres i fallades. I ho féu a fons: personalment, informant-se, pregant, parlant directament amb qui ho havia de fer, prenent decisions difícils i valentes. Veient, però, l'amplària i profunditat d'alguns problemes, donada la seva edat i salut, va tenir la **humilitat** de reconèixer que no tenia les forces per portar-ho a terme; no defuigi. **Valent**, renuncia, un altre, més jove, ho farà millor. Sí, es queda al servei de la causa. La renúncia de Benet XVI, penso, és d'admirar. La seva persona no compte, el que compte és el bé dels altres, en aquest cas de l'Església i de la societat en general. Un acte de VALENTIA I HUMILITAT. No se'n veuen cada dia. Ho hem d'agrair

HUMILITAT I VALENTIA

Papa Francesc un primer gest: s'inclina davant els seus diocesans de Roma i demana que preguin per ell a fi que Déu el beneeixi. Fa uns quants mesos que ens va donant lliçons que cal llegir en els seus gestos i paraules breus: vestit senzill, fora soroll i coses enlluernadores, viu amb altres en un residència, parla i tothom l'entén, proper i acollidor, somrient, fins i tot amb algun acudit, com quan, en acomiadar un amics fins a la porta els diu: *els invitats s'han d'acomiadar fins al carrer; primerament, per estar segur que marxen, i segonament per comprovar que no s'emporten res.*

De mica en mica, però amb valentia, va prenen decisions: un govern col·legiat de vuit cardenals d'arreu del món, la banca vaticana, l'elecció dels futurs bisbes, viu i vol la pobresa de l'Església... i esperem nous canvis (*escric això a finals de juny*)
Hem vist un Papa VALENT i HUMIL; i tenim un Papa HUMIL i VALENT. Donem-ne gràcies a Déu!

Mossèn Carles Mª Giol

Montse Timoneda

A LA NOSTRA ESTIMADA I RECORDADA AMIGA

Com podríem expressar-te el que sentim des que vas marxar? Diuen que el temps tot ho cura, però el pas dels dies no ens ha suavitzat ni un moment el dolor de la teva pèrdua. Vas significar tant a les nostres vides que no podrem oblidar res del que vam viure juntes.

ARA NOMÉS ELS RECORDS PERDUREN

Qui no ha sentit pronunciar més d'una vegada frases com: "et trobarem a faltar o et recordarem sempre"? Fins i tot a nosaltres ens ha tocat dir-les de manera especial, en el traspàs d'aquelles persones amb qui ens sentíem íntimament units, o amb aquelles que per les seves qualitats humanes i personals s'havien mostrat actives i competents al servei de la comunitat i del grup del qual formaven part. I així eres tu **Montse, una persona competent com ningú a la feina i amb els teus amics.**
És per això que ens sentim tan orfes, i no passa ni un sol dia que no parlem de tu i se'ns escapi alguna llàgrima. Tot i que estem segures que allà on ets ara ja estaràs organitzant alguna festa.
Vas marxar tan de sobte, que no vam tenir temps d'abraçar-te ben fort i dir-te: **Fins sempre Montse, ha estat un regal tenir-te com amiga.**

Les teves companyes Petrinxes no t'oblidarem mai.

El recull de noms de lloc de Sant Hilari Sacalm: Classificació de les fonts actuals

D'un temps ençà, anem recollint noms de lloc hilariencs, amb l'objectiu final de realitzar un recull exhaustiu de la toponímia del municipi present però també pretèrita. A hores d'ara, l'estudi es troba en uns moments molt embrionaris atès que únicament hem anotat els noms de lloc que hem localitzat, bàsicament, en obres referides al poble i alguns documents esparsos, fonamentalment de l'Arxiu Comarcal de la Selva, que vam consultar arran de la realització del nostre recull de les mateixes característiques sobre Osor, arribant, això sí, cap a uns cinccents topònims. La feina que resta per fer no és poca, ja que és la referida a les entrevistes orals i al buidatge de documentació arxivística, esperem que, amb un bon suport per part d'alguns hilariencs i hilarienques puguem arribar a bon port.

La toponímia a l'entorn de Sant Hilari ja gaudeix d'alguns precedents. En aquest sentit, cal anotar la riquesa i utilitat dels articles d'Antoni Pladevall, alguns altres que hem anat fent nosaltres mateixos en diversos programes de la Festa Major, diversos estudis, alguns inèdits, d'en Francesc Danés o una tesi de llicenciatura inèdita de la Universitat de Barcelona de l'any 1963 de Francisca Navarro Colàs, dirigida pel doctor Francesc Marsà, titulada, precisament, *Toponimia menor de San Hilario Sacalm y San Pedro de Osor*. Així mateix, contenen algunes llistes toponímiques els llibres d'Àngel Serradesanferm i Antoni Pladevall, *Sant Hilari Sacalm capital de les Guilleries* o el de Francesc Carreras Candi, *Notes històriques de Sant Hilari Ça-calm.*

En aquesta ocasió, us volem fer arribar un nou tast a l'entorn dels noms de lloc hilariencs; concretament es tracta de la classificació semàntica dels noms de font actuals, entenent com a actuals els que es van recollir a partir dels anys vuitanta del segle passat, uns termes molt significatius per al municipi com demostra que n'hàgim localitzat més d'un centenar, només amb el tipus d'obra que hem indicat anteriorment. Aquesta significació i transcendència és el que ha provocat que Sant Hilari sigui coneguda popularment i turísticament com la "Vila de les Cent Fonts" o bé que, durant el període de la Guerra Civil, fos anomenada Fonts de Sacalm, que existeixin rutes excursionistes, a peu o en BTT, que giren a l'entorn de diverses fonts (ruta de la font de la Formiga, de la font d'en Gurb, de la font del Pic...) i encara que, recentment, s'hagi inaugurat l'espai AQUA, un centre d'innovació i museu a l'entorn de l'aigua que va obrir les portes el mes de juny amb l'exposició "Aigua: memòria, natura i benestar" amb un especial protagonisme de les fonts de les Guilleries. Així mateix, la seva significació a la vila ha provocat que les fonts originin un bon nombre de topònims urbans que s'hi relacionen, especialment carrers i passejos, com ara el carrer de la Font del Sastre, el passeig de la Font del Cirerer, el carrer de Font Saguarda o el passeig de la Font Vella, entre d'altres. Endemés, caldria afegir el fet que algunes de les fonts hilarienques són conegudes arreu, en alguns casos pel seu valor medicinal, com va ocórrer amb la font Picant, i en d'altres pel fet d'haver-se'n fet plantes embotelladores, com ocorre amb la font Vella o la font d'Or. Sens dubte, una de les raons clau per entendre el fet turístic hilarienc i que la vila sigui coneguda arreu és la qualitat de l'aigua de les seves fonts.

L'inventari del nom de les fonts del municipi ja havia estat realitzat per Ramon Bohils l'any 1984, arran de l'arranjament que va fer de moltes de les fonts del municipi, un inventari que va ser seguit per un altre d'Àngel Serradesanferm i Antoni Pladevall a la seva obra sobre la capital de les Guilleries en el capítol "Les aigües" catalogant un total de 102 noms, i per l'Ajuntament que en va editar un fulletó propagandístic amb la seva corresponent situació. Darrerament, s'han revisat aquests inventaris arran d'una excel·lent recerca de Vidal Madrià titulada *Sant Hilari, la Vila de les 100 Fonts?* que ha originat, a més, un espai web que recull un total de 71 fonts que han pogut situar i fotografiar i sobre cadascuna de les quals s'hi anota la seva localització a l'espai amb GPS, la tipologia de l'aigua que en brolla, el tipus de bosc que l'envolta, el seu cabal, el pH, la temperatura i de qui és propietat. Així mateix, hem fet ús de la llista de fonts que arriba a 114 de la memòria descriptiva del *Pla local per a la sostenibilitat (PALS)* de la Mancomunitat Intermunicipal de les Guilleries, que afecta els municipis d'Espinelves, Osor, Sant Hila-

Font del Sastre.

Font d'en Gurb.

Font Vella d'abans.

Font del Pic.

ri Sacalm i Viladrau de l'any 2008 i encara hi hem afegit, ni que siguin antigues, les deu que anota Carreras Candi l'any 1911 (font del Cirerer -*Sidé*-, font Vella, font d'en Gurb, font de l'Atalaia -*Atalaya*-, font Picant, font de Sant Josep -*Joseph*-, font de Santa Escolàstica, manantial de Sant Joan, font Pollosa -*Poyosa*- i font del Salt del Moltó). En total, doncs, recollim cap a 140 topònims, alguns dels quals compostos, raó per la qual s'han d'anotar a dos dels àmbits semàntics. Tot seguit presentem la seva classificació semàntica.

Procedents de la intervenció de l'home (2'73%). Incloem en aquest grup els noms que s'han originat a partir de la intervenció de l'home, tant en referència a construccions, eines com a activitats, sovint relacionats amb la ramaderia.
Font dels Abeuradors (també anomenada en singular, font de l'Abeurador, relacionada amb un abeurador per al bestiar), font de l'Ariet o de la Mina de l'Ariet (localitzada tant de forma simple com composta, l'ariet és un utensili que serveix per bombar l'aigua i fer-la pujar), font del Corral (en el sentit de 'corral d'ovelles o cabana i pasturatge que té un pastor d'ovelles', derivat de cort) i font de la Pedrera (possiblement relacionat amb el lloc del qual s'extreuen pedres per a la construcció).

Fitotopònims (10'95%) Entenem com a fitotopònims aquells noms de lloc que es relacionen amb la vegetació, amb la flora de l'espai al qual es refereixen. Sovint, el paisatge de vegetació canvia i, aleshores, els noms de lloc ens remeten a unes imatges pretèrites a dia d'avui inexistents.
Font de l'Arç, font de les Auledes (col·lectiu amb el significat de bosc d'aulines, és a dir, d'alzines)1, font de la Baga (prenent el sentit referit a un bosc de castanyer especialment jove, sentit que té el mot baga a les Guilleries; tanmateix, també podria referir-se a un espai poc assolellat i aleshores es relacionaria amb la seva situació a l'espai), font del Castanyer, font Cervera (possiblement, es refereix a l'arbre, la servera), font del Cirerer o del Cirerer Vella (sovint pronunciada font del *Sider*, amb síncope, segons Carreras Candi va ser la primera font pública de la vila, a 1839)2, font del Cirerer Nova, font del Faig, font del Faig Verd (només recollida al PALS), font del Jonquerol (col·lectiu de jonc), font de la Pomereda, font Pollosa (anotada ioditzada per Carreras Candi de forma, Poyosa, referida a pollancre), font del Rovirós (de rovira, col·lectiu de roure en el sentit de 'roureda'), font del Vern, font del Vernet (de vern amb el sentit de 'verneda') i font de la Vinya.

Procedents de referències temporals (2'05%) Anotem aquí aquells topònims que prenen sentit en funció de les connotacions temporals dels parlants o per contrast entre dos indrets homònims.
Font del Cirerer Nova, font del Cirerer Vella (aquesta diferenciació entre dues fonts a partir de la font del Cirerer es va produir quan es va construir una nova font sobre la de tota la vida, per aquesta raó, de vegades, se n'ha dit la font del Cirerer de Dalt i la font del Cirerer de Baix) i font Vella (actualment la més coneguda del municipi arran de la planta embotelladora; va inspirar un poema de Jacint Verdaguer3)

La font Picant, avui.

Situació a l'espai (10'27%) Recollim en aquest apartat els topònims originats a partir de la seva situació a l'espai, en relació amb altres espais o bé en referència a l'exposició al sol.
Font de l'Atalaia (esmentada per Carreras Candi, podria ser que es referís a font Saguarda atès que anota que s'anomena així per la seva situació elevada4), font del Camí, font del Cirerer de Baix i font del Cirerer de Dalt (formes orals oïdes en referència a la font del Cirerer Nova i la font del Cirerer Vella), font del Fondo (barbarisme popular que indica situació enfonsada en relació amb l'entorn), font de l'Horta de Mas Carbó, font dels Hortics de les Illes, font de la Mina (referida a una mina o deu d'aigua), font de la Mina de l'Ariet, font de la Mina dels Vinyets, font de l'Obac, font de la Pradella, font Saguarda (també anomenada Saguàrdia, aglutinació de l'article salat fossilitzat *sa* i el substantiu *guarda* o *guàrdia*, indicant una situació elevada a l'espai, amb un ampli camp de visió), font dels Vinyets de Baix i font dels Vinyets de Dalt

Característiques de l'aigua (4'11%) Es tracta dels noms de font que s'originen en la tipologia d'aigua que en brolla o bé a la temperatura o sensació de puresa i color.
Font Bona, font del Ferro (aigua ferruginosa), font Freda dels Erols, font Fresca, font d'Or (sovint grafiada aglutinada a Fontdor, tradicionalment se l'havia anomenat font de Sant Hilari, el terme actual seria una forma metafòrica i alhora publicitària i turística referida a l'excel·lent aigua que en raja i arran de la planta embotelladora que hi ha)

Font del Cirerer.

Font del Ferro abans de les reformes.

i font Picant (de valor medicinal, és la que va prestigiar Sant Hilari i la seva aigua i, en conseqüència, una de les raons que n'explica el turisme).5

Particularitats de l'espai (2'73%) Recollim aquí aquells noms de font que prenen sentit en relació amb l'espai que els envolta (peculiaritat física, composició geològica de l'espai...)
Font de la Cascada (referida a un salt d'aigua), font Coberta (possiblement arrecerada), font del Salt del Moltó i font del Salt del Batlle (el mot *salt* és referit a un salt d'aigua o a un estimball profund).

Procedents de la forma o la mida (1'36%) Aquí es tracta de noms de font que es formen a partir de derivació amb un sufix diminutiu o augmentatiu o bé a partir de la forma de l'espai.
La Fontica, les Fontiques (nom simple amb el qual de vegades es fa referència a les Fontiques de Can Pla) i Fontiques de can Pla (tots els casos amb derivats diminutius de *font* i el sufix *-ica*)

Procedents d'antropònims: malnoms i noms de casa (6'16%) Entenem com a antropònims els noms de persona i, per tant, aquí cataloguem els noms originats en malnoms individuals o en un nom de casa.
Font de l'Avi (també anomenada font de Ficanys, el terme Avi també servia per referir-se a un mas), font de Can Pistola, font de Can Rumia, font del Bordegàs (recollida únicament al PALS, podria tractar-se d'una confusió amb la font osorenca que es localitza, precisament, a la carretera que des d'Osor es dirigeix a Sant Hilari, prop de la vila), font del Coix, font del Gavatx, font d'Estirapells (podria referir-se metonímicament a un escorxador), font d'en Lai i font del Moro.

Procedents d'antropònims: llinatges i prenoms (6'16%) Seguint en els noms de lloc formats a partir de noms de persona, aquí recollim els originats en llinatges o cognoms i prenoms.
Font Cardona (només recollida al PALS), font de la Laura (popular font, antic indret d'aturada, fins i tot, dels autobusos de la Hispano Hilarienca, que va desaparèixer amb la construcció de l'Eix Transversal), font de la Nuri (recollida únicament al PALS), font d'en Joaquim Gasol o, simplement, d'en Gasol (polític que havia tingut estada a Sant Hilari Sacalm), font d'en Gurb (referida a la família noble medieval), font d'en Jové, font Maria, font d'en Mariano i font d'en Saleta (també podria ser el mas).

Procedents del nom d'un mas (27'39%) És freqüent en toponímia que el nom d'un lloc s'origini en el d'un altre indret i, tractant-se d'aigua, ho és encara més que una font es lligui amb el nom del mas del qual era propietat o prop del qual es localitza.
Font del Borrell, font de la Burgada, font de Can Pla, font de Can Salvi (esmentada només al PALS), font de Casabosca, font de la Casilla (carretera d'Arbúcies), font de la Casilla (pla de les Arenes), font de la Casota, font de la Cau, font de les Clotes, font de Collserrador, font dels Corballers (grafiada per Serradesanferm i Pladevall Corbaiers, amb iodització), font de la Corbera Vella, font dels Cortals d'en Serra, font dels Cortals del Mig, font dels Cortils, font dels Erols, les Fontiques de Can Pla, font de Ficanys (també coneguda com a font de l'Avi), font de Fogueres (recollida únicament al PALS), font de la Formiga, font Freda dels Erols, font de la Gavarra, font de l'Horta de Mas Carbó, font dels Hortics de les Illes, font de Joanhuix, font de les Malloles, font de Mascarbó, font de Mascuidado, font de la Mina dels Vinyets, font del Molí Roquer, font del Polic, font de la Querosa (grafiat Carosa per Serradesanferm i Pladevall), font de les Serres, font del Soler, font del Sui (només recollida al PALS), font de la Telleda (sovint grafiada Talleda), font dels Vinyets de Baix i font dels Vinyets de Dalt.

Procedents d'un topònim de fora vila (3'42%) És habitual que el nom d'un lloc s'origini en el d'un altre. Aquí recollim els noms de fonts que provenen d'altres topònims situats fora del nucli urbà.
Font del Campdelarit (referit al lloc proper al Pedró, als límits municipals amb Osor), font de la Coma (podria fer referència a la muntanya vers el coll de Querós, malgrat que també podria relacionar-se amb el sentit orogràfic arcaic de 'petita vall amb lleuger pendent'), font de les Corbes (situada no massa lluny del Pedró, deu el nom a un sot d'aigua), font dels Rius (referit al sot d'aigua) i font de Serra d'Heures (pot referir-se a l'oròmim situat vers coll de Llevanyes i Sant Miquel de les Formigues o bé a l'antic mas de la mateixa zona grafiat habitualment Serradeures, com també ho fan amb la font a tots els inventaris treballats)

Procedents d'un topònim urbà (5'57%) Anotem aquí els noms originats en un altre nom de lloc però, en aquest cas, de caràcter urbà, de dins del municipi (carrers, barris, edificis singulars...)

Font del Carrer de l'Hospital, font del Carrer de Mansolí, font del Carrer d'en Rocosa, font del Casal o del Casal dels Avis (anomenada indistintament de forma simple o composta), font del Parc, font del Petrinxo (barri i carrer), font de Sant Hilari (nom tradicional de l'actual font d'Or, referit al municipi) i font del Serrat (barri).

Relacionats amb persones, oficis o dignitats (6'84%) Recollim aquí aquelles fonts que pel seu nom es relacionen amb alguna activitat relacionada amb oficis, càrrecs religiosos...
Font del Capellà, font de les Monges, font del Bisbe (només recollida al PALS), font del Rector, font del Rector de Sant Andreu (només al PALS), font dels Roders, font del Salt del Batlle, font del Sastre (podria referir-se a la casa), font de la Senyora i font Ferrer (únicament recollida al PALS).

Zootopònims (2'73%) Recollim en aquest grup els noms relacionats amb la fauna, és a dir, amb els animals que, per alguna raó, la seva presència o algun fet anecdòtic, tenen a veure amb l'indret.
Font de la Formiga, font de l'Euga, font del Gaig, font del Salt del Moltó (mascle de l'ovella castrat) i font de la Serp.

Hagiotopònims (4'79%) En aquest grup s'hi agrupen els noms de font relacionats amb la religió i, especialment, amb el santoral. Com a aspecte significatiu, cal anotar que de les set fonts que formen part d'aquest grup, cinc són les antigues fonts mineromedicinals de la font Picant.
Font de Sant Daniel, font de Sant Joan (font medicinal situada a la font Picant descoberta l'any 1880), font de Sant Josep (situada a la font Picant, es tracta d'una font medicinal, la primera que es va donar a conèixer pel doctor Gravalosa el 1779), font de Sant Roc, font de Santa Escolàstica (situada a la font Picant, es tracta d'una font medicinal descoberta l'any 1877) , la font de Santa Teresa (situada a la font Picant, es tracta d'una font medicinal descoberta el 1877) i la font de Santa Modesta (antiga font medicinal situada a la font Picant descoberta l'any 1878)

La font Vella, d'ara.

D'origen incert o desconegut (2'73%) Es tracta d'un grup de topònims del qual, a dia d'avui, se n'ha perdut el sentit i, per tant, són elements referencials però de caràcter opac o fòssil.
Font Bibec, font del Brunyoler (s'ha comentat que es podria referir a un arbre malgrat que no hem localitzat cap espècie amb aquest nom; potser es podria referir a 'bony', en el sentit d'elevació, com el nom de poble Brunyola, però no en tenim cap evidència), font del Pic (també anomenada font del Pico o del Pico-Pico) i font Samallera,

Conclusions

Hem pogut observar que, com hem dit en altres ocasions, la toponímia ens ofereix informacions molt diverses del territori (fauna, flora...). Així mateix, hem pogut remarcar que el lema de la Vila de les Cent Fonts, aplicat a Sant Hilari Sacalm és del tot encertat i, per tant, hem de saber aprofitar-nos d'aquesta riquesa natural perquè, com ja s'ha anat fent, pugui ser una atracció turística més el fet de visitar les fonts: s'han de continuar conservant, retolant... i evitar-ne la seva pèrdua, tant de l'espai físic de la font pròpiament dita com de les deus d'aigües que les abasten.
Així mateix, com anotàvem al principi, aquest és un breu estudi de les fonts actuals, sens dubte, l'anàlisi de documentació antiga ens permetrà de descobrir altres noms i informacions, com ara canvis (ocorre amb la font de Ficanys i la font de l'Avi, la mateixa font amb dos noms), noms caiguts en desús, és a dir, a dia d'avui inexistents, fonts de les quals no se'n serva record... De fet, aquest és un dels objectius i del sentit dels estudis toponímics: evitar la pèrdua de noms encara recordats i recuperar aquells que s'han perdut en el temps però que es poden localitzar a la documentació escrita antiga.
Quant a l'estudi i del sentit dels noms de les fonts, hem pogut constatar que els més freqüents són els relacionats amb els masos, és evident que la necessitat de l'aigua i la inexistència de xarxa pública en aquelles zones allunyades del nucli urbà va facilitar que les fonts prenguessin el nom de les cases a les quals pertanyien o, simplement, abastaven. Tanmateix, també és significativa la presència de fonts el nom de les quals és d'origen antroponímic, tant de malnominació com de llinatges i prenoms, de relacionats amb altres noms de lloc urbans i de fora vila i aquells que ens remeten a la flora. Visualment, es pot comprovar al gràfic que us adjuntem.

Bibliografia i webgrafia

AADD (2011): "Aigües i fonts de Sant Hilari" a *Programa de la Festa Major de Sant Hilari Sacalm 2011, p.11-13.* Ajuntament de Sant Hilari Sacalm. Sant Hilari Sacalm

BRUGUERA, F. (2010): *Recull de noms d'Osor.* Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Girona. Barcelona.

CARRERAS CANDI, F. (1911): *Notes històriques de Sant Hilari Ça-calm.* Publicació de l'Estiuada. Barcelona.

COROMINES, J. Amb la col·laboració de GULSOY, J. i CAHNER, M. i l'auxili tècnic de DUARTE, C. i SATUÉ, À. (1995-2001): *Diccionari etimològic i complentari de la llengua catalana.* Curial Edicions Catalanes. Barcelona.

COROMINES, J., FERRER, J., GULSOY, J., RASICO, Ph. i TERRADO, X. (1989-1997): *Onomasticon Cataloniae*, 8 volums. Curial Edicions Catalanes. Barcelona.

MOREU-REY, E. (1982): *Els nostres noms de lloc.* Editorial Moll. Palma de Mallorca. Moreu-Rey

SERRADESANFERM, A. i PLADEVALL, A. (1986): *Sant Hilari Sacalm, capital de les Guilleries.* Fiter. Sant Hilari Sacalm (SerrPlad)

La font Picant. Històries del balneari de Sant Hilari Sacalm. Recerca de Meritxell Bosch Riera. http://www3.udg.edu/acces/Premis_Recerca/premis2004/treballs_recerca/comarcal/Meritxell_Bosch%20.pdf (Consulta feta l'01/08/2013)

Les 100 fonts de Sant Hilari http://wix.com/fontsdesanthilari/100 (Consulta feta el 21/07/2013, el text el vam poder consultar el 15/07/2013 però a partir del 01/08/2013 no és consultable ja que dóna error a *http://www.santhilari.cat/.../SHS,%20la%20vila%20de%20les%20100%20fonts*). L'autor és en Vidal Madrià, 2011.

Pla local per a la sostenibilitat (PALS) de la Mancomunitat Intermunicipal de les Guilleries, que afecta els municipis d'Espinelves, Osor, Sant Hilari Sacalm i Viladrau, de febrer de l'any 2008. http://www.geoservei.com/documentacio_guilleries/public/1_Introduccio%20i%20medi%20fisic.pdf (Consulta feta el 03/08/2013)

Web municipal de Sant Hilari Sacalm http://www.santhilari.cat/

També hem contrastat la informació amb l'Àngel Serradesanferm, al qual agraïm la seva bona disposició, tanmateix, els errors que hi pogués haver són responsabilitat nostra.

Fèlix Bruguera Ligero

Les fotografies antigues són de l'Arxiu d'A.S.V.
L'autor de les noves és en S. Bosch.

Sant Hilari i l'estiueig... Hotels i fondes

En els darrers anys han canviat moltes coses en les nostres vides i en la societat. Parlem d'aspectes econòmics, socials, polítics, emocionals, de valors, religiosos, familiars, de com ocupar el temps lliure o les vacances i en podria dir més. No és el meu objectiu parlar-ne globalment, al contrari, em vull limitar a tractar-ne un que ens afecta com a poble, com a collectiu i ho fa de forma severa; l'últim, aquell que en altra època ens permetia parlar d'estiueig.

Per què la gent ha deixat de venir a passar una part de les seves vacances a Sant Hilari? Per què ens han tret del mapa de l'estiueig de l'interior quan n'érem un punt fort? Què hem fet malament, que no ens hem sabut mantenir com Puigcerdà o Camprodon i altres llocs que tenen encara encant i la gent hi va?

Poden ser moltes les preguntes i complicades les respostes. Aprofito el tema per parlar, de manera breu, d'elements que tingueren molt a veure en què vingués tanta gent a Sant Hilari. Em refereixo als hotels i fondes del poble. N'hi hagueren vint en una època. En queden cinc i no tots poden posar el cartell de ple a mig agost... Els que tenim una certa edat mirem enrere i fem una comparació d'abans i ara. Recordem la Festa Major com a cloenda del gran estiu, -després venien els "senyors"de setembre- l'ambient en general al poble, pujada del Tívoli, les seves terrasses i les del voltant, la Placeta, carrers, fonts que eren placetes plenes de gent que prenien aigua i "anissos", la piscina Villaret, la "Miss estiuenca", les tradicionals famílies de tota la vida, les sardanes, revetlles, la Miranda i els camins a les fonts, el cinema cada dia al Tívoli, els balls de la Piscina i tantes coses.

La Fonda Rita, antiga casa Topo.

Al poble hi havia ambient des de Sant Cristòfor fins a la Mercè. Tot plegat era molt bonic i diríem que normal, perquè des de feia unes dècades així era cada temporada.

L'estiueig era fonamental per l'economia local. Dones a les fondes, els pagesos venien productes de l'hort, pisos llogats o habitacions rellogades, bars, diferents serveis... A l'estiu es treballava però es feien diners. Amb l'atenció als "senyors", el poble en general en sortia molt beneficiat i podríem dir que en tots els estaments socials.

Davant la crisi, serien moltes les qüestions a plantejar i, fins i tot, la situació és desconcertant. Què no s'ha fet o no s'ha fet bé? Què caldria fer per adreçar-ho? És urgent i necessari un plantejament a nivell institucional i de les parts afectades per a veure si hi ha opcions a engrescar tot el panorama del que ara en diem turisme.

A Sant Hilari abans es venia molt per les aigües picants mineromedicinals, també per les que no ho eren, per la natura, per la tranquil·litat en molts aspectes, per les activitats que es programaven, per l'acolliment de la seva gent, per la gastronomia, perquè s'hi aplegava molta gent... Sí que és veritat que el procés d'industrialització amb les torneries i les plantes embotelladores va fer que l'estiueig no fos tan important en l'economia del poble i que hi hagués un cert despropòsit. No eren tan necessaris els "senyors", però no és el motiu, perquè durant moltes dècades la gent va seguir venint a Sant Hilari en quantitat. També, darrerament, s'ha tingut preferència per anar a la platja més que a la muntanya i s'han repartit les sortides i es fan vacances més curtes, hi ha més competència, diferents reclams...

En aquell temps és de destacar el paper que hi jugava la Hispano Hilarienca, ja que permetia un servei diari a diferents punts que facilitaven els desplaçaments a Barcelona, Girona, a les platges i fins i tot a la font Picant. Encara recordo els serenos dels diferents hotels, amb les gorres per a recollir els seus clients... Ens trobàvem al garatge, perquè jo esperava els diaris que més tard havia d'anar a passar pel poble, a través del "Bar Joan"...

Podem donar tota la culpa a la crisi econòmica? Hem fet tots els deures a nivell de poble? Suposo que molta gent del poble enyora els festivals de Música de Sant Hilari, a l'església, amb grans figures...

Abans les comunicacions eren un problema, però ara amb l'Eix hem de dir el contrari. Els hotels que queden s'han modernitzat, hi ha millors equipaments de tot tipus, el paisatge és el mateix o més bonic perquè hi ha menys explotació.

Teníem uns eslògans que ni eren necessaris perquè la gent venia com atreta per un encanteri. Avui a Sant Hilari a l'estiu s'hi està bé pel clima, per la seva gent, pels molts serveis, un potencial d'activitats i possibilitats com mai... però ens manca l'element humà que en gaudeixi. Les grans famílies tradicionals, des de fa anys, han deixat de venir. Els Raich, els Robreño, Picañol, Cahué, Amat, els marquesos d'aquí i d'allà...El relleu generacional ha escollit altres opcions

Crec que no és moment de lamentacions i viure del passat. És urgent una anàlisi de la situació amb tots els sectors implicats per veure si canvia la tendència. No parlo de recuperar, perquè no es la paraula idònia, potser caldria aportar idees per engrescar de nou les famílies cap a Sant Hilari. Els atractius hi són i estan a l'abast de tothom.; no són per privilegiats. El meu objectiu no és trobar sortides malgrat n'hagi parlat fins ara.

Pretenc una senzilla recopilació dels establiments que es dedicaren i es dediquen encara a atendre la gent que ve de fora a passar unes vacances o un dia o fer un àpat... Això suposa anar enrere, al segle XIX, o sigui un període de prop dos cents anys. Podem parlar d'una fase inicial a la segona meitat del segle esmen-

L'Hotel Suizo i l'Hotel España, prop de l'Hotel Oriental. Per això la coneixem com la "Plaça dels Hotels".

Enderrocament de l'Hotel Suizo. S'acabava una època.

tat, amb les aigües picants curatives i el seu ampli consum; tot el primer terç del XX, amb el progrés de les indústries a Catalunya i el domini de la burgesia i l'interès per anar als grans centres d'estiueig de muntanya, com era el cas de Sant Hilari; el declivi de la Guerra Civil i la postguerra i la posterior etapa d'esplendor a partir dels anys seixanta fins a principi de l'actual segle. De fa uns anys, un decreixement continu marca una tendència, que s'accentua encara més en el nostre cas.

També veurem una evolució de les cases, edificis o establiments que es dedicaren a atendre, primer les persones que prenien les aigües i després els estiuejants. Ara senzillament en diem fondes o hotels, però en aquells moments feien referència a indrets o llocs que els documents definiran de manera diferent. Primer trobarem el concepte de "mesón", lloc on s'acull gent a menjar i dormir, el de "casa de huéspedes", "casa de pupilos", balneari, fondes, hotels...
Aquest és un tema que complica l'estudi de l'evolució dels diferents establiments que trobem al poble, ja que la documentació no ho especifica gens bé.
Un problema és que moltes de les cases es dediquen a fer menjars i no acullen gent a dormir, o poca, i sovint en cases particulars. No hi ha una estabilitat i varien d'ubicació. En poc temps canvien de propietari o d'adreça, o són de la mateixa família. És normal que, en els seus inicis, no actuïn massa en la legalitat, d'aquí la dificultat a l'hora de trobar-los "oficialment". Si augmenten els estiuejants ho fa el nombre d'establiments i també la seva qualitat en l'edificació i en els serveis globals. La gent venia a Sant Hilari per passar-s'ho bé, viure en comoditat, divertir-se i menjar ...
El text que ve a continuació és una aproximació a un estudi de les fondes i hotels de Sant Hilari d'ara o a "mesones " d'abans.

He tret la informació dels llibres de contribucions; d'aquelles persones que havien de pagar perquè tenien un petit negoci, fos del caire que fos, tingués una taberna o un matxo de carga. Com que aquesta documentació no l'emplenava la mateixa persona, els conceptes varien i les anotacions també. M'han ajudat les publicacions estiuenques locals, obra d'en J. Ximeno, primer "L'Estiuada" -1908-14- i "Lliroia" -1922-23-. També guies i propagandes del poble.

Finalment la informació oral, que costa molt de recollir. Perquè molts amos no són els dels inicis o hi ha diferents generacions pel mig i la informació no és massa exacta.

Les Guilleries eren un racó de món, cobert d'una espessa capa de vegetació damunt un relleu força accidentat i de no fàcil accés. La població es concentrava en les escasses planures que el terreny ofereix. En una d'elles hi ha ubicat, des del segle X, el poble de Sant Hilari. La seva evolució com a nucli poblat és molt lenta, perquè moltes condicions no ho afavorien. Sí que en recordem personatges que passaren a la història per activitats molt diverses, com el bandoler Serrallonga o el lluitador per la terra, Josep Moragues.
No serà fins a finals del XVIII que sortim al mapa, quan el doctor Josep Gravalosa descobreix les propietats curatives d'unes aigües" picants"que tenen una mica de gas i un gust tot estrany, que brollen en un indret assequible, a uns cinc km de Sant Hilari. Sí que hi havia gent que prenia aquestes aigües, però era una minoria perquè hi havia dificultats per arribar-hi i problemes d'allotjament.
La cosa canvia quan el 1879, són declarades d'utilitat pública. A partir d'aquí podem parlar d'un abans i un després perquè l'aigua és bona per a malalties de diferents tipus. Seran moltes les persones que tindran necessitat de prendre-les, però és complicat anar-hi i complir les prescripcions mèdiques, ja que s'han de prendre durant uns dies, quinze com a mínim. No hi havia carretera i, per tant, el desplaçament es feia per via animal; més endavant amb tartana... L'allotjament també era un problema perquè tot quedava apartat.
Hi havia llocs d'allotjament? Es podia quedar la gent a menjar i dormir a Sant Hilari? Ho feien?
Mirant "papers" hem vist que a Sant Hilari no hi havia cap lloc que indiqués que acollien gent fins el 1847 en què trobem un "mesonero", una persona que té gent a dispesa, en Jaume Garriga, ubicat al C/ de la Rectoria, 2, -davant de l'església –que seria on fins ara hi havia l'Hotel París, encara que es podria generar confusió perquè aquell carrer se'n digué -com ara- de la Font i tenia el nº3 . D'aquí que sempre s'hagi considerat el primer "hotel". Hem d'insistir en aquest local perquè podem dir que s'ha mantingut obert fins l'any passat i va ser el pioner.
A final del segle XIX el propietari era Ramon Fauria Rovira, que es casà amb Maria Dalmau Callol, que era mestra, i d'aquí vingué que en diguessin a "Ca la Mestra". Als anys vint és d'en Leopoldo Planas, per finalment passar a la família Carbonell, que l'ha dirigit fins ara. En aquells anys era l'únic que tenia tot l'any obert.
Al 1861 trobem un altre "mesón", el d'en Ramon Fornés, situat a la plaça de Dalt –avui de l'Església- i un any més tard, el 1862, en Josep Fornés en té un al C/ Valls, 8, que més endavant els papers en diran "casa de pupilos" .

El coneixement de les aigües augmenta i també la gent que les ha de prendre i es comença a veure la necessitat de construir un edifici, que en altres indrets ja en diuen balneari,- encara que el nom és més propi de llocs on hi hagin banys-.
Els amos de la font Picant, Francesc Martorell i Teresa Saleta, són els més interessats i l'any 1881 construeixen un edifici al peu del manantial "un establecimiento de aguas y hospedaje", que el tindran domiciliat allà on viuen del poble, al C/ Valls, 2.
Al 1889, en Narcís Poudevida i Campañà ha fet una "posada y mesón" –més endavant se'n dirà fonda- a la plaça de les Hortes –avui J.Verdaguer- Aquest serà el futur Hotel Suizo, per tant, un dels primers al bell mig del poble amb cara i ulls i d'acord amb les necessitats del moment. L'any 1924 serà comprat per la família Picañol, que amb el temps també es quedarà l'Hotel Espanya i ampliaran el Suizo, un enorme hotel ben bé al mig del poble.
Amb el temps i ja en la democràcia, s'arribarà a un acord amb l'Ajuntament i s'enderrocarà l'edifici, on ara hi ha la plaça Porxada.
També en Miquel Martí Balart, que havia tingut una fonda al C/ Valls,4, construirà a continuació del Suizo, entre les places de les Hortes i de la Constitució –Verdaguer i Església- i serà el futur Hotel España, que més endavant serà de Francesc Sisquella.
A finals de segle vé molta gent a Sant Hilari i també es fa l'Hotel Oriental (1894), al C/ Hort Nou, 4- on avui hi ha el Banco Popular" i era propietat de Francisco Perich, de Girona. En aquest mateix any trobem una fonda d'en Jaume Recasens al C/ de la Presó, 2 –avui Balmes- i una altra d'en Ramon Fauria a la P. Constitució, 6 –és un fill dels que tenen a "Ca la Mestra."Al 1898 hi ha una nova fonda de Pascual Portabella al carrer Vic nº8.
També hi ha un "parador o mesón" al C/ Montsoliu, d'en Quirico Estefanell.
És important l'any 1895 perquè s'inaugura l'edifici que encara avui veiem a la font Picant, l'Establiment o Hotel Martin -de Martí Pagès- un hoteler de Barcelona que tanca a l'estiu- el lloga als propietaris, hotel que passarà a la família de Ribot, actual propietari.
L'edifici que s'hi havia construït no omplia les perspectives de la gent que s'hi allotjava, gent amb molts recursos i amb ganes de gresca i construí un hotel de primera categoria, amb llum, telefonia, teatre, església més endavant, parades per poder comprar, servei de carruatges al poble, correus, molt bona teca, etc. Ara sí que s'hi acomoda l'alta burgesia barcelonina i la flor i nata de la cultura. Sant Hilari és conegut arreu i passa a ser un dels grans centres d'estiueig de Catalunya. Hi haurà un abans i un després.
Això beneficiarà el poble perquè molta gent no tindrà accés al balneari, però voldrà estar al poble i d'aquí que s'augmenti el nombre de fondes i hotels de manera evident.
P. Portabella fa reformes el 1908 i està davant d'on més tard hi hauran els locals de Joan Mimó Font i en Fauria, que serien la fonda Mimò i "Ca la Mercè" respectivament- aquest posteriorment serà l'Hotel Fauria, d'en Pere Fauria Moner més endavant-.(1940).

L' Hotel París pioner en l'ofici i un dels darrers en tancar.

Alguns dels hotels sorgiran de cases que feien menjar i"assessoraven" en el tema d'anar a dispesa, a dormir. Les publicacions de l'època ho demostren perquè dediquen mitja pàgina a oferir habitacions de particulars, amb les condicions, els preus i altres informacions. D'aquestes cases una era a "Can Tres Salts",-prop de la plaça de Cal Ros- que amb el temps es convertí en la fonda Fugarolas, Montsolís, 29, a nom de Genoveva Solà, vídua de S. Busquets, casada de nou amb J. Pla Torrent.
Un altre cas és el d'en Mariano Brugués Saragossa que consta com a "tabernero",al 1910, però també feia menjars al carrer Valls,4 davant del garatge de la Hispano Hilarienca i, per tant, lloc molt animat. Era "Can Mariano" en un principi i en la dècada dels 20 ja es parlava de l'antiga Fonda Brugués. Al 1926 la portava en Casimiro i la carismàtica Fonda tancà portes el 2000. Avui també és un bloc de pisos.
Amb el temps es produeixen canvis. Per exemple, "Ca la Mestra" passa a L. Planas, el "Suizo" als Picañol, "l'España" a Francesc Sisquella. Això sol ser bo perquè implica canvis i reformes, tal i com es veu en la propaganda.
Al 1925 hi ha un nou local a la Plaça de la Constitució que és d'en F. Pernau Brossosa, i seria allà on en Comas tenia abans la sabateria.
En els anys 20 també hem de parlar de la família Aguilar, Ramon Aguilar Molera que en un principi consta que té una "casa de huéspedes" i després serà un local important, l'Hotel Aguilar. L'altre, Joan Aguilar Duran, tindrà " Cal Topo", els dos ubicats a la carretera, al c/ Dr. Morales. El primer serà un gran edifici que encara avui existeix tal i com era en la seva estructura, és a Can Vilamala. Als anys 50 va passar a ser l'Hotel Sacalm. També el tingué també una temporada la família Comas i Clos, fins a tancar.
Diferent camí va fer l'altre establiment, que era més petit, i que passà a mans de la Rita Timoneda Aguilar i per això encara ara se'n diu Fonda Rita, antiga Casa Topo. És un dels tres que resisteix.

També encara es manté i té obert tot l'any és l'Hotel Ripoll, al capdamunt del C/ Vic, 26 on abans s'acabava el poble. Té el seu origen en la dècada dels 20 i primer constava com a "Casa d'hostatge a preus reduïts". Després sortirà com a Fonda Ripoll amb Josep Ripoll Amargant- 1934- i avui és un renovat i modern hotel que porten en aquests moments en Pep i la Carme. En aquesta mateixa dècada, 1920-1930 s'obren diferents establiments. En Joan Artola al carrer Valls, que després passarà a la família Gironès. En Jaume Parareda, al mateix carrer però devia durar poc temps i en Narcís Vernedas - 1926- al carrer Rectoria obre la Fonda Xacó que més tard seria la Fonda Vernedas i finalment l'Hostal Isidre, avui convertit en edifici de vivendes.
La Guerra Civil -1936-39- i una llarga postguerra, va capgirar molt la situació global de la societat espanyola i catalana durant uns anys perquè, per un llarg

El gran Hotel Solterra, de quatre estrelles. Tot un món de luxe. No arribà als vint-i-cinc anys. L'edifici encara hi és.

L'Hotel Aguilà, més endavant serà l'Hotel Sacalm. Més avall i al mateixa vorera hi ha la Casa Topo, també de la família Aguilar, ja que eren dos parents i que avui encara està obert.

temps, res no va ser com abans des del punt de vista social i polític.
El Balneari de la Font Picant, convertit en hospital, va resultar molt malmès i, malgrat que es feren reformes i projectes, no s'obrí mai més. Alguns hotels del centre també foren requisats i resultaren afectats, però de mica en mica la cosa tornà a la normalitat i molts aprofitaran per a fer reformes.
Cap als anys 50 en trobarem de nous, de nova construcció, com són l'Hostal del Grèvol -1955- obra de la Carme Solanells Duran, molt ben situat al bell mig del Passeig de la Font Vella. En deixar-ho la família es llogà però finalment es tancà. Durant uns anys va ser bar però acabà essent un bloc de pisos. La Fonda Torras, a final dels cinquanta, un dels que encara té obert tot l'any i es manté al peu del canó, amb la Victòria al davant. Hostal cèntric, ben ubicat i reformat. A inicis del 60 l'Hostal Verdolet fruit d'una primera iniciativa de l'àvia a la mateixa Placeta, que és convertí en l'actual Fonda Verdolet. projecte d'en Josep Cano, en un bonic i fantàstic indret del Passeig 14 d'Abril. Actualment només és restaurant des de fa pocs anys.

Hi ha un moment també important per Sant Hilari i és quan es construeix un dels millors hotels de muntanya del país, l'Hotel Solterra,-1952- de quatre estrelles i ubicat al final del passeig de la Font Vella, ja als afores. Té totes les comoditats, piscina per grans i petits, música en directe i pista de ball, un gran servei assistencial, gran diversitat d'habitacions i adquirirà enorme popularitat, més quan ens visita, per exemple, Carme Polo de Franco, amiga de la mestressa, Doña Luz. Lamentablement, no arribarà a complir els 25 anys d'existència. Avui és com una reminiscència del passat. Està com abans, però tancat.
També ho és quan la "Falange Española" a través "de la Sección Femenina del Frente de Juventudes" ocupa el que en dèiem "Els Campaments" i hi fan venir noies per a passar temporades de l'estiu a Sant Hilari per a rebre una formació nacional, política i espiritual... Suposava uns ingressos importants perquè als caps de setmana les famílies les venien a visitar i s'omplien hotels i fondes... Va durar molts anys.

A finals dels 60 tornarà a haver-hi un gran increment de l'estiueig, tot coincidint en un moment bo de l'economia espanyola i Sant Hilari es converteix en un gran focus d'atracció. Això implicarà noves construccions, nous carrers, comerç... tot coincidint en l'augment del treball de la torneria de fusta. Sant Hilari es posà de moda i es convertí en lloc d'enorme activitat social. El Tívoli i totes la seva infraestructura es derivà en un pol d'atracció molt important, la piscina Villaret, les fonts...
Serà època de molta demanda i es crearan diferents establiments, a Can Verdolet, com hem citat, Fonda Ca l'Artola, al C/ Valls, i altres llocs que també tenien gent a menjar i dormir, com a Can Cames, al P. Font Vella, casa Muntalt, -Ca la Sisa- al C/ Sagrat Cor. Aquest augment de la presència d'estiuejants facilitarà més iniciativa en el sector hoteler. D'aquí que entre els 70-80 hi hagin noves construccions, com l'Hostal St. Miquel, al C/ Vernis i l'Hostal Canals, a la Ctra. d'Arbúcies i en canvi tanquin hotels com l'Oriental. Els canvis polítics del 80 coincideixen en que es tanca i derrueixen el "Suizo" per aconseguir espai urbà, l'actual plaça Porxada.
A mena de resum podem dir que dels hotels i fondes abans existents, han estat enderrocats i són simples solars o espais públics, Hotel Suizo, Fonda Mimó i Hotel Fauria. Han quedat sense cap ús, Hostal St. Miquel, Hotel Solterra, Balneari de la font Picant, Hotel París i Hostal Canals. Tenen un altre ús, Hostal Fugarolas – Excèntrica art- Hostal Verdolet, només és restaurant i Hotel Sacalm -Can Vilamala-
S'han convertit en blocs de pisos, Fonda Vernedas, Can Brugués, Ca l'Artola, Hotel Oriental i Hostal del Grèvol. L'últim de tancar, l'Hotel París, el més antic.
Avui, any 2013, només en queden tres d'aquella vintena d'hotels que Sant Hilari va arribar a tenir: l' Hostal Torras, l'Hotel Ripoll i la Fonda Rita.
És evident que aquesta realitat precisa d'un estudi de futur a no tardar.

En aquesta ullada retrospectiva no tenim en compte els establiments de nova creació com són el Vilar Rural de Sant Hilari, als afores del poble, el flamant Balneari "Font Vella", amb serveis de banys i tractaments terapèutics, les "Cases damunt dels arbres" de la zona de la Vileta, a 7 km del poble i que són tota una aventura i les cases de pagès de turisme rural: "La Casica", "Les Clotes", "Cal Sastre", "La Vinyota d'en Peroler", El graner", del mas La Fàbrega i "Els Cortals de Tarrés" i que cada vegada tenen més acceptació.
És evident que no deixen de ser alternatives vàlides i interessants al tradicional estiueig. Tot suma en l'oferta que avui té el poble de Sant Hilari en el que en diem turisme de muntanya mitjana. Cal seguir lluitant per aconseguir obrir noves perspectives.
Convenen idees i iniciatives perquè els no hilariencs

L'actual Fonda Rita. Vàries generacions en el món de l'hosteleria.

L'Hostal Torras i el Celler, "l'hotel" de la bonica Placeta.

puguin gaudir de l'encant de Sant Hilari i el seus voltants dintre el marc de la zona Montseny-Guilleries.

.....

Em semblà que seria relativament fàcil buscar quina havia estat l'evolució del sistema d'acolliment i hostatge a Sant Hilari, però no ha estat així. M'ha costat fer quadrar la informació oral i la dels papers. Per tant, demano disculpes anticipades pels errors, però la meva intenció era fer una aproximació al tema. Em comprometo a tractar-lo amb més profunditat. El tema dóna per molt. El que explico és fruit d'hores de feina, però sóc conscient que poden haver-hi errors i que no tots els "fondistes" hi estigueu d'acord. Trobarem la manera de poder-ho millorar. El que interessa és començar el tema i treballar-lo de manera col·lectiva. De moment hauré aconseguit que remeneu els calaixos i les carpetes per trobar informació sobre el vostre establiment. La recollirem i farem una cosa millor.

Àngel Serradesanferm i Valls
Les fotografies són de l'arxiu A.S.V
Estan col·locades de manera aleatòria,
sense cap interès premeditat.

L' Hotel Ripoll, un exemple de tradició i renovació.

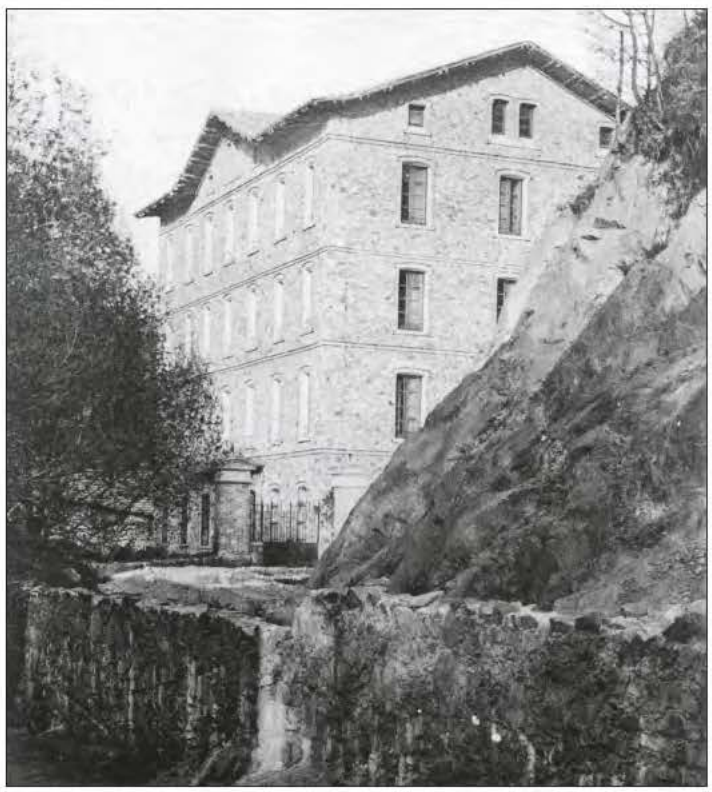
Balneari de la Font Picant. Tot un símbol en el món de l'estiueig.

El gran Hotel Oriental, un dels més antics.

Cartes des de la República

El 9 d'octubre del 1936, la Generalitat republicana va aprovar la Llei Municipal catalana, just a l'inici del període convuls de la Guerra Civil, amb la voluntat de reorganitzar tots aquells aspectes de la vida quotidiana que poguessin donar suport al front i la rereguarda i, alhora, assegurar-se, donada la incertesa de la situació del moment i del futur més immediat, la implicació de tots els ajuntaments catalans.

Alguns dels municipis de Catalunya van aprofitar la possibilitat que els donava la nova norma, en el seu article 6è, per canviar el nom de denominació de la seva població. Per fer-ho, calia un acord previ del Ple municipal i la ratificació del Consell de la Generalitat. Sant Hilari Sacalm, com molt bé sabem, va passar a anomenar-se FONTS DE SACALM, segons es pot veure en un comunicat de l'Ajuntament del 15 de desembre de 1936 adreçat a diferents municipis. Com veurem més endavant, el canvi de nom devia d'acordar-se abans d'aquesta data, tot i que no hi consta en el document que s'envia als ajuntaments catalans i als diferents òrgans de la Generalitat. Molts ajuntaments fan el tràmit de canvi de nom durant el mes d'octubre, però no ho donen a conèixer fins el mes de desembre, segurament un cop ratificat pel Consell de la Generalitat.

A l'Arxiu Municipal de Sant Hilari, a la carpeta corresponent a la correspondència de 1936, hi ha set cartes rebudes d'ajuntaments que donen a conèixer el canvi de nom del seu municipi, o bé, comuniquen la recepció del canvi de nom a Fonts de Sacalm. Les cartes d'ajuntaments o organismes oficials que donen compte de la recepció de l'acord municipal del canvi de nom són de:

Ajuntament de Medinyà, del 24 de desembre.

Generalitat de Catalunya-Obres Públiques-Girona, del 24 de desembre.

Ajuntament d'Olot, del 29 de desembre.

De les tres cartes de salutació, deixeu-me destacar-ne només la de Medinyà, ja que les altres són en un to més aviat fred i administratiu. Ressalta per la seva identificació i denúncia dels fets en el redactat, quan diu: "*donant el canvi de nom necessari que reporta la nova estructuració, fruit de la revolta feixista que es deserrolla al nostre pais arran del moviment del 19 de Juliol*".

I de les cartes rebudes de diferents poblacions comunicant el canvi de nom del municipi, s'han trobat les següents:

Fontfreda de Ter - Ripoll, del 2 de desembre.

La Ràpita dels Alfacs - Sant Carles de la Ràpita, del mes de desembre.

Puigflorit de Fluvià - Palau de Santa Eugènia, del mes de desembre.

Aigüesbones - Sant Quintí de Mediona, del 28 de desembre.

A la carta de salutació de Puigflorit de Fluvià, escrita també amb el vocabulari i l'esperit de l'època, hi llegim: "*recollint un estat d'opinió gairebé unànim, ha acordat extirpar del nom del poble el seu caire feudal i clerical tan sols propi de l'Edat Mitjana.*" I de la d'Aigüesbones hi volem destacar les expressions i sentiments que afloren el seu comiat: "*Us ho agraïm a la bestreta. Compteu amb nosaltres recíprocament. Salut. Una abraçada fraternal i revolucionària*".

Molt diferent és el redactat del document, signat per l'Alcalde hilarienc Narcís Corbera i enviat a tots els ajuntaments catalans i a la Generalitat de Catalunya, si el comparem amb els rebuts a Sant Hilari Sacalm, com Ajuntament de Fonts de Sacalm. El que s'ha trobat prové de l'Arxiu Municipal del Prat de Llobregat i du registre d'entrada del 24 de desembre de 1936. Tot i que s'ha demanat a bona part de les poblacions més grans de comarques de Girona amb Arxiu Municipal, en cap d'elles no els consta tenir un comunicat igual en els seus fons.

Ja hem vist que el tipus de comunicat més usual era un "saluda" on simplement es comunicava la recepció del canvi de nom i, com a màxim, s'hi feia una petita referència a la situació del moment. L'enviat pel nostre poble, va ser més esplèndid en el redactat i les expressions emprades. El mateix encapçalament de la carta, molt eufòric i, enrevessat, expressa quins eren els sentiments i la manera de pensar d' una part de la població. Hi defineix al poble com a les "*forces proletàries i democràtiques*". I en diu que "*vénen realitzant-se*" des del moment "*que la voluntat popular ha pogut imposar-se, una tasca constructiva i depuradora en tots els aspectes de la vida ciutadana*". Però reconeix que, "*havent-nos sorprès la Revolució*", encara queda per fer: "*amb gran part del camí a recórrer, net de les males herbes de la reacció i la plutocràcia.*" No hi ha dubte que el redactat traspua el fervor revolucionari i l'ànsia de millores que la classe treballadora anhelava en aquells moments de la República.

AJUNTAMENT DE
FONTS DE SACALM

Les forces proletàries i democràtiques d'aquesta vila vénen realitzant, des de que la voluntat popular ha pogut imposar-se, una tasca constructiva i depuradora en tots els aspectes de la vida ciutadana, havent-nos sorprès la Revolució amb gran part del camí a recórrer, net de les males herbes de la reacció i la plutocràcia.

Continuant amb més fermesa aqueixes directrius, aquest Consell Municipal, recollint un estat d'opinió favorable i gairebé unànim, ha acordat extirpar del nom de la nostra vila el seu caire clerical i hipòcrita donant-li, a la vegada, una nova denominació que agermana la sana tradició amb el que constitueix el nostre orgull i la nostra riquesa: la varietat i abundor de les nostres fonts.

Aixi, doncs, la vila que fins ara era coneguda per SANT HILARI SACALM, s'anomenarà

FONTS DE SACALM

esperant que cooperareu a la tasca de sanejament moral que porta endavant aquesta Revolució, propagant per tots els mitjans al vostre abast aquest canvi de nom, per tal de què pugui arribar a coneixement del major nombre de ciutadans, entitats sindicals i demés organitzacions.

Amb tota cordialitat us saludem i us ho agraïm.

Fonts de Sacalm, 15 de desembre del 1936

L'Alcalde
Narcís Corbera

Aquest és l'escrit que l'alcalde de Sant Hilari envià a la resta de pobles de Catalunya (?) per donar a conèixer el canvi de nom del municipi. A la foto hi veiem el registre d'entrada del comunicat a l'Ajuntament del Prat de Llobregat.
Procedència: Arxiu Municipal del Prat (AMEP).

La carta segueix, com hem vist a la carta de Palau de Santa Eulàlia, justificant que aquest canvi de nom és l'execució per part del Consell Municipal de la voluntat del poble: "*recollint un estat d'opinió favorable i gairebé unànim, ha acordat extirpar del nom de la nostra vila el seu caire clerical i hipòcrita.* Però, a diferència de les altres poblacions, aquí el canvi de nom s'argumenta amb aquest redactat: "*una nova denominació que agermana la sana tradició amb el nostre orgull i la nostra riquesa: la varietat i abundor de les nostres fonts.*"

I finalitza amb un comiat a l'estil de Sant Quintí de Mediona, tot dient: "*esperant que cooperareu a la tasca de sanejament moral que porta endavant aquesta Revolució*", amb la voluntat d'encomanar, encoratjar i compartir els sentiments revolucionaris i de voluntat de transformació de la societat que es van donar durant aquella època, augmentats per l'amenaça feixista que significava el cop d'estat militar que va donar origen a la Guerra Civil.

Ara que ja han passat més de 70 anys, possiblement, estaria bé que es permetés que algun edifici, organisme o institució, pública o privada, portés el nom de "Fonts de Sacalm". Per tenir present un nom fill d'un moment i d'uns fets que no s'han de repetir mai més, ni aquí ni enlloc; per recordar a totes les persones que van lluitar defensant el seu poble i els seus ideals; i per ser un nom que representa "*una nova denominació que agermana la sana tradició amb el nostre orgull i la nostra riquesa: la varietat i abundor de les nostres fonts.*".

Lluís Puigdemont i Reverter

Festa Major 2013

Sant Hilari

QUI VE UN COP, VOL TORNAR-HI!

25-31 d'agost i 1 de setembre

Parròquia de Sant Hilari Sacalm • FESTA MAJOR EN HONOR A SANT JOAN BAPTISTA

Dijous, 29 d'agost	A 2/4 de 6 de la tarda: **REPIC DE CAMPANES**
Divendres, 30 d'agost	A les 12 del migdia: **MISSA SOLEMNE.** Cantarà **La Coral Mixta "ELS NOIS ALEGRES".**
	Avís: El vespre no hi ha missa.
Dissabte, 31 d'agost	**Missa per tots els difunts de durant l'any.**
Diumenge, 1 de setembre	Misses a les 11 del matí i a les 7 de la tarda.

Programa d'actes

DIUMENGE 25 D'AGOST

Matí a les 12 **Entrega de premis del magnífic Concurs de pesca de Festa Major.** Plaça Gravalosa.
Tarda a les 6 Vine a ballar **sardanes amb la cobla Ciutat de Mataró** a la plaça Gravalosa.
Nit a les 10 Enguany les **Danses del món ens porten la companyia de Perú JALLMAY ALTO FOLCLOR, que en quítxua significa "llaurar la Terra", amb un espectacle original, ple de colors i que representa la cultura viva d'aquest país.** Al Teatre Catalunya. Entrada gratuïta.

DILLUNS 26 D'AGOST

Nit a les 10 **Cinema a la fresca** amb la projecció d'una pel·lícula per a tots els públics, a la plaça Moragues.

DIMARTS 27 D'AGOST

Nit a les 10 Si tens ganes de riure vine al **Monòleg amb Nando Massaneda,** a la plaça Jacint Verdaguer. Patrocina Estació Servei BP.

DIMECRES 28 D'AGOST

Tarda a les 7 Espectacle de dansa amb els grups locals **COUPÉ i sevillanes** a la plaça Moragues.
Nit a les 10:30 Passa-t'ho bé al **teatre amb l'obra còmica BURUNDANGA per la guardonada companyia de teatre local.** Al pavelló d'esports.

DIJOUS 29 D'AGOST

Tarda a les 6 **Obertura de la nostra Festa Major amb el grup d'animació SHAKIN ALL BRASS BAND** a la plaça Jacint Verdaguer.
Tarda a les 6:30 **Pregó de Festa Major a càrrec del Dr. Josep Arimany Manso a la plaça Dr. Robert.** És doctor en medicina, especialista en dermatologia i metge forense titular i compta amb un gran llistat de títols dins de l'àmbit de la medicina legal. També actualment és tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Vic, amb les regidories de ciutat del coneixement, promoció econòmica i ocupació laboral, així com patró de la Universitat de Vic. D'àvia hilarienca, la Dolors Ridaura, passa tots els estius a Sant Hilari a la vivenda que té al C/ 14 d'abril. Implicat sempre amb el nostre poble, és impulsor de la càtedra al centre AQUA de la Universitat de Vic que començarà el proper setembre.
A continuació **Lliurament de premis** del Concurs de Pintura per la portada del programa de Festa Major, del 2on concurs de fotografía amb mòbil "Visions Embruixades" i del concurs d'engalanament de façanes.

Tarda a les 8:15 Intens **partit de futbol de Festa Major amb el C.E. Sant Hilari-C.F. Guíxols.**
Nit a les 11 **Correfoc de Festa Major amb la colla de diables "Guillables".**
NOTA: preguem que no deixeu cotxes aparcats i que tapeu les finestres dels següents carrers: sortida de davant de l'Ajuntament, Rectoria, Sant Benet, Vic, Valls, plaça Jacint Verdaguer, plaça de l'Església, Josep Ximeno, plaça Gravalosa i plaça Moragues.
En acabar **Ball amb l'orquestra Montecarlo** a la plaça Moragues.
Nit a partir de les 12 A la zona de **BRRQS les bandes locals Doomination, República Rumbera, Gwrando newproject i els Dj locals Victorh Dj i Gerard Expósito ens presentaran els seus millors temes.**

DIVENDRES 30 D'AGOST

Matí a les 11 Entrenaments de **Tir al plat a la Bòbila.**
Tarda a les 4 Tirada local, al mateix lloc.
Matí a les 11:30 Vine a la **cercavila amb els gegants i capgrossos. En aquesta ocasió els podràs veure acompanyats de les girafes del grup OBSIDIANA.**
Seguidament **El pallasso DuDu ens porta l'espectacle de carrer El Niu** per a tots els públics.
Tarda a les 4 **Dirty Games 2014, 2a Gimkana marrana.** Si l'any passat t'ho vas passar bé, no dubtis en repetir. Enguany noves proves i més fang! A la plaça Guilleries.
Tarda a les 4 Emocionant **Campionat de botifarra** a la plaça Gravalosa.
Tarda a les 5 Magnífic **Concert de Festa Major amb l'Orquestra Selvatana,** al pavelló d'esports. Entrada gratuïta.
Tarda a les 7 **Sardanes amb la cobla Ciutat de Girona i ball de gegants.** a la plaça Jacint Verdaguer. Patrocinat per Ricard Moragues i fills.
Vespre a les 9 **Balla pels carrers del poble amb la batukada de la" Banda d'en Pere Botero". Durant la Concentració de colles, que començarà a la plaça Gravalosa.**
Nit a les 11:30 **Ball de Festa Major amb l'orquestra Selvatana.** al pavelló d'esports.
Nit a les 12 A la zona de **BRRQS un clàssic que ens farà vibrar, Brams, juntament amb Skàndol públic, Dj Edward-X.**

DISSABTE 31 D'AGOST

Matí a les 11:30 **Cercavila amb els gegants i capgrossos i grup d'animació BATUA L'OLLA.**
Matí a les 12:30 **Espectacle infantil amb DESASTRUSSUS CIRCUS** a la plaça Porxada.
32a Baixada de carretons, la més antiga de Catalunya.
Tarda de 3 a 4 Carregada de carretons a la plaça de Cal Ros i al carrer Dr. Morales.
arda a les 5 Ambientació amb la banda SELVAMAR.
A les 5:30 Inici de la baixada.
Seguidament **Ball de l'aigua amb Dj Eduard X** a la plaça Moragues.
Tarda a les 7 **Sardanes amb la cobla "La Principal de Cassà"** a la plaça Jacint Verdaguer.
Tarda a les 8 **Presentació de la nova secció d'Excèntrica: Cineclub Acció!** amb la pel·lícula CASABLANCA.
Nit a les 10 **Cançons de Taberna** amb Ramon Manent, Guirigall (Clara Ribatallada i Pep Montsant) i Jepi & Companyia, a l'Hostal Folgaroles. Organitza Excèntrica.
Nit a les 10:30 Gaudeix del ritme de Cuba amb el grup SALSA DE REYES, a la plaça Jacint Verdaguer.
Nit a les 12 A la zona de **BRRQS balla al ritme de reggae amb els grups "Pirat's Sound Sistema" i amb les versions del l'orquestra "La Girasol". I no paris de ballar perquè en acabar ens acompanya el Dj Marsal Ventura.**

DIUMENGE 1 DE SETEMBRE

Matí a les 9 **Descàrrega d'Art i Visita Habitacions d'Artista,** a l'Hostal Folgaroles. Organitza Excentrica.
Matí a les 10 **Exhibició de puntaires,** a la plaça Gravalosa. Patrocina Pastisseria Masó.
Matí a les 12 Per als més petits **ball de l'escuma animat pels "3/4 DE QUINZE"** a la plaça Moragues.
Tarda a les 5 Si t'agrada cantar i t'agrada la música dance no et perdis el **Karaoke amb DJ. Big-food.** A la plaça Moragues.
Tarda a les 7 Magnífic **espectacle de màgia amb el Mag Lari.** Al Teatre Catalunya.
Nit a les 10:30 **Ball de fi de festa amb GERUNDA,** al pavelló d'esports.

NOTES: durant els dies 31 i 1 podreu gaudir de la fira de mostres de tradicions catalanes a la plaça Gravalosa.
Venda d'entrades: teatre (8€ anticipada i guixeta), ball (5€ guixeta), Mag Lari (12€ anticipada i 15€ guixeta, entrades numerades). Les anticipades les podreu adquirir a Can Rovira.
L'organització es reserva el dret de modificar el programa si causes imprevistes ho motiven.

ORGANITZEN: les regidories, la comissió de festes i la comissió de barraques.

PATROCINEN: Ajuntament de Sant Hilari, Font Vella, Font d'Or, Ricard Moragues i fills, Pastisseria Masó, Gritecsa i Estació Servei BP.

Activitats i notícies de Sant Hilari durant el 2012-2013

AGOST 2012

- Jordi Saurina Cros guanya el concurs per ocupar la portada del programa de la Festa Major. S'exposen les fotografies presentades al concurs a Can Rovira.
- Serigrafia de garatge. Àrea de Joventut.
- Audició de sardanes amb la Cobla Emporium de Girona o Principal de Cassà a diferents places del poble. Àrea de Festes.
- XXVI Festa de l'Estiuejant. Lluïsa Bellvis nomenada estiuejant 2012. Àrea de Benestar Social.
- Festa del carrer Joan Serras i del barri del pla del Campaner.
- Festa dels Quintus.
- Concurs de pesca al pantà de Susqueda. Societat esportiva La Gorga.
- Inici del XXV Open de tennis "Josep Masó". Club tennis Sant Hilari.
- Sant Hilari contra el càncer, recol·lecta pel poble.
- Activitat a la fresca "Power-Dumbell". Organitza UFEC.
- Taller "fem el carretó". Àrea de Joventut.
- Festa de la plaça del Peix i dels carrers Valls i Vic. Veïns de la plaça.
- Taller de còctels a la Piscina. Àrea de Joventut.
- Contes i llegendes d'estrelles i constel·lacions a la plaça Jacint Verdaguer. Àrea de Medi Ambient.

Premis Moragues.

Homenatge a la Vellesa.

35 anys Música.

Gimkana.

- Guaita d'estels a càrrec de Fora d'Òrbita. Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Ruta Sana de 4 Km "Xarxa de camins Dipsalut". Àrea de Medi Ambient.
- XXV Aplec de la Sardana a la Placeta. Grup Sardanista.
- Jornada de Bàsquet al Carrer 3x3, a la plaça Moragues. Club Bàsquet St. Hilari.
- Cinema a la fresca a la plaça Jacint Verdaguer. Àrea de Festes.
- Actuació al teatre Catalunya del Ballet Folklòric "Balkaria República de Kabardino Balkaria". Àrea de Festes.
- Actuació de sevillanes i flamenc a la plaça Moragues a càrrec de Vicky.
- Festa Major. El grup Xirois obre la Festa Major, a la plaça Jacint Verdaguer.
- Pregó de Festa Major a càrrec de Salvador Bosch, fotògraf, amant de la natura i fundador del Museu Guilleries al Teatre Catalunya. Tot seguit, lliurament de premis del 9è concurs de Fotografia per a la portada del programa de Festa Major, del 1r concurs de Fotografia amb mòvil "Visions Embruixades", de l'engalanament de vehicles de Sant Cristòfol i del Concurs d'Engalanament de façanes.
- Partit de futbol entre el C.E. Sant Hilari- Girona B.
- Gran Sopar de Festa Major.
- Correfoc, amb els Guillables i amb la col·laboració dels Diables de l'Onyar i actuació de l'orquestra Montecarlo a la plaça Moragues.
- Zona de barraques. Concerts amb els grups, Gwrando, El Payo Calambre, Doomination i Moksha.
- Entrenaments de Tir al plat a la Bòbila i tirada local.
- Cercavila amb gegants i capgrossos acompanyats del grup Simforosa.
- Espectacle infantil dels Ambulants, acompanyats de Gerard Clown a la plaça Porxada.
- Campionat de Botifarra a la Placeta.
- Dirty Games 2012, 1a gimacana marrana amb la col·laboració del carro del Mam a la plaça Guilleries.
- Concert al pavelló amb l'Orquestra Selvatana.
- Sardanes amb la cobla Flama de Farners a la plaça J. Verdaguer i a la mitja part ball de Gegants.
- Concentració de colles, rua- batukada amb la Banda d'en Pere Botero.
- Sopar de colles al garatge Catalunya (Can Carbonell).
- Ball amb l'orquestra Selvatana, al Pavelló.
- Partit de futbol de Festa Major i presentació del 1er. Equip. Club Esportiu St. Hilari.
- Zona de barraques, concert amb els grups Casparvon, Banda Bandarra, Deskarats i DJ Edward-X.

EXPOSICIONS:

- Fotografies d'en Josep Villacrosa. Àrea de Turisme.
- "Els herois de la masia: procés d'elaboració d'un còmic". Àrea de Cultura.
- "Les Constel·lacions de l'estiu" Obra Social La Caixa.
- "Imatges que fan història d'en Salvador Bosch", al Museu.
- "Imatges finalistes del IX Concurs d'engalanar façanes". Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat.

SETEMBRE 2012

- Escalada Urbana a diferents indrets del poble. Forces, Forts i Ferms.
- Cercavila amb els gegants i capgrossos i espectacle infantil a la plaça Jacint Verdaguer amb Cesc Serrat més l'animador.
- Ambientació prèvia a la baixada amb la banda Selvamar.
- XXXI Baixada de Carretons i ball de l'escuma a la plaça Moragues.
- Sardanes amb la Principal de Cassà i ball- serenata de Festa Major a la plaça J. Verdaguer.
- A la zona de barraques, els grups Miquel del Roig, la Loca Histeria i Dj Ernest Codina.
- Exhibició de Puntaires a la plaça Gravalosa.
- Espectacle de ball a càrrec del grup Coupé a la plaça Porxada.
- Ball de l'escuma amb el grup d'animació ¾ de 15 a la plaça Moragues.
- El grup de teatre de Sant Hilari representa l'obra "Tots eren fills meus" al teatre Catalunya.
- Karaoke i discomòbil a la plaça Moragues.
- Sardanaxou amb la cobla Contemporània a la plaça J. Verdaguer.
- Ball de fi de festa amb l'orquestra Mitjanit al Pavelló.
- Festa Major a la plaça de Cal Ros. Sopar popular, concert i Campionat de Bitlles Catalanes. Casal popular El Trabuc.
- Diada Nacional de Catalunya. Audició de sardanes per la Cobla Cervianenca, arribada de la flama portada pels esportistes locals, encesa del pebeter i ofrena floral a Josep Moragues.
- Sortida i marxa cap a la manifestació unitària a Barcelona "Catalunya, nou estat d'Europa". Assemblea Nacional Catalana.

Guaita d'estels.

- Presentació del llibre "Homes i Dones de la Selva" a la Sala Noble. Consell Comarcal de la Selva i Ajuntament de Sant Hilari Sacalm.
- Festa Major de Santa Margarida de Vallors i aplec a l'Ermita de Vallclara.
- L'hora dels més petits "Animalades", amb Joan Boher a la Biblioteca.
- Marxa Popular. Atletes Sant Hilari.
- Festa "Torna en Serrallonga". Cercavila de colles de balls de Serrallonga, conferència sobre el Bandolerisme Català, passejades en poni, concurs de ratafia.... Associació Torna en Serrallonga.
- Les gestes d'en Serrallonga. Àrea de Medi Ambient.
- 1r Marató de pàdel per equips. Club Tennis Sant Hilari Sacalm.
- Inscripcions als cursos dels Ensenyaments Municipals. Idiomes, aula d'art, informàtica... Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm.
- Club de lectura per adults amb la col·laboració de Raimón Artís, fill de l'Avelí Artís-Tisner.
- Concurs de pesca al Pantà de Susqueda. Societat de Pesca La Gorga.
- Mercat d'art i antiguitats a la plaça Gravalosa. Excèntrica.

EXPOSICIONS:

- "Imatges que fan història", d'en Salvador Bosch, a la Sala Noble.
- "Decoració amb flor natural seca", de Leonor Donadeu, a Can Rovira.
- "Homes i dones de la Selva", a la Sala Noble.
- Treballs de punt de creu, a càrrec de la Merceria Nova, a Can Rovira.
- Centenari d'Avelí Artís-Tisner amb la col·laboració de Raimon Artís i l'Aula d'Art, a la Biblioteca.
- "Serrallonga, història i poemes", al vestíbul del Museu Guilleries.

OCTUBRE 2012

- Activitats "Del Bosc a la Fusta". Ajuntament i Torners de Sant Hilari.
- Missa cantada a la Sagrada Família amb la coral Els Nois Alegres.
- Motocross. Club Motocross St. Hilari.
- Xerrada "Sentiments entorn al càncer de mama" amb Josefina Surina, coordinadora de l'ICDones. Àrea de Benestar Social.
- L'hora del conte "Contes de follets i barrets de bolets", a la Biblioteca.
- Festa celebració dels 10 anys de la Residència de Gent Gran. Àrea de Benestar Social.
- Concert desconcertant a càrrec de Orquestra de Cambra de l'Empordà. Àrea de Cultura.
- Activitats Correllengua '12.
- Xerrada de Mercè Escardó, Els contes: lligams invisibles amb els nostres fills.
- Club de lectura infantil. Àrea de Cultura.
- Recital líric "Òpera Francesa Versus Òpera Italiana" amb Núria Vinyals. Àrea de Cultura.
- Club de lectura juvenil, a la Biblioteca.
- La maternitat d'Elna. Conferència a càrrec d'Assumpta Montellà. Associació de Dones "La Violeta".
- Forma't. Taller de sensibilització i motivació en emprenedoria. Ajuntament de Sant Hilari.
- Xerrada informativa a càrrec de Mossos d'Esquadra: Internet segura.
- Ressona jazz. Tallers, microconcert domèstic, accions musicals, concert i trobada amb els músics.
- 140 donacions de sang a la Germandat de Donants de Sang de Girona.
- Conferència: "Eines per la recerca de feina i com afrontar-te a una entrevista de feina". Àrea de Joventut.
- Marató de pàdel "La Castanyada". Club Tennis Sant Hilari Sacalm.
- Col·loqui per a pares i mares "Vull que els meus fills i filles segueixin estudiant". El Projecte migratori i el poder de l'educació, a càrrec d'Aouatif Stitou. Ajuntament de Sant Hilari Sacalm.
- XI Fira del Bolet i la Micologia amb activitats diverses: rutes, cançons i contes, exposicions de bolets i tast de cuina del bolet a càrrec dels restaurants del poble. Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- L'Ajuntament amb Dipsalut instal·la desfibril·ladors al municipi.
- Activitats "El tresor d'en Serrallonga". Les Guilleries Associació.
- Inici de l' Aula d' Art i dels cursos de l' Escola d' Adults.
- Mercat d' Art. Excèntrica.

EXPOSICIONS:

- J. Hugas, a Can Rovira.
- Escultures de Joan Fernández a Can Rovira. Àrea de Turisme.
- "Fotografies de tardor"de Fotocllub Guilleries, a Can Rovira. Àrea de Turisme.
- "Els drets de les nenes i dels nens. Intervida" a Can Rovira. Àrea de Cultura.
- Fotografies de bolets, al vestíbul del Museu Guilleries.

NOVEMBRE 2012

- Concert "Cor de Veus blanques Litiana". A. de Comerç i Turisme i Àrea de Cultura.
- Presentació del projecte de la CUP. Candidatura d'Unitat Popular.
- Concert "Orquestra Jove de la Selva". A. de Turisme i Àrea de Cultura.
- Conferència. Centenari Avel·lí Artís Gener, Tísner, vida i obra d'Avel·lí Artís Gener, amb l'escriptor Joaquim Carbó, a la Biblioteca.
- Dia Internacional contra la Violència de Gènere.
- Tardor musical. Orquestra Assembla Athenea: concert a casa, concert de jazz, actuacions dels alumnes, etc. Àrea de Cultura i A. de Comerç i Turisme.
- XVII Rally Clàssic Tardor Sant Hilari. Penya Automobilista Sant Hilari.
- Castanyada popular i espectacle Infantil a la Placeta. Dinàmic@ 17403.
- Verificacions mecàniques dels equips participants al Rally Catalunya-Costa Daurada. Peu a baix Motorsport Club Girona.
- Tallers: aprèn a utilitzar el twitter i el Linkedin. Àrea de Joventut.
- L'hora del conte "Contes costipats", amb Lola Arqué. Àrea de Cultura.
- Xerrada "Sòl pelvià i abdomen", amb Gemma Formiga, fisioterapeuta. Ass. de Dones "La Violeta".
- Circuit Gironí de cros. C. Comarcal de la Selva i Atletes de Sant Hilari.
- Actuació dels alumnes de l'aula de música de Sant Hilari pels establiments associats. Ass. de Comerç i Àrea de Cultura.
- Recollida d'objectes per la parada a favor de la Marató de TV3. Associació de Dones "La Violeta".
- Club de lectura infantil i per adults, a la Biblioteca. Àrea de Cultura.
- Marató de pàdel " La Castanyada" i finals de "l'Open de Tennis Josep Masó". Club Tennis St. Hilari.
- Xerrada i demostració "Cosmètica efectiva i bellesa". Ass. de dones "La Violeta".

EXPOSICIONS:

- Pintures a l'oli, carbonet i aquarel·la de Dolors Torres, a Can Rovira. Àrea de Turisme.
- "La Tardor, les castanyes i els bolet", al Museu Guilleries.
- Fotografies de papallones, a càrrec d'Antoni Pastor, al vestíbul del Museu Guilleries.
- Materials generats a les visites escolars del curs 2010-2011 a la Biblioteca.

Ofrena foral a Josep Moragues.

Festa Torna en Serrallonga.

Fira del Bolet.

Castanyada.

Concert Orquestra Jove de la Selva.

Exhibició dels Bombers.

DESEMBRE 2012

- Festival de Nadal dels alumnes de la Llar Infantil Cent Fonts i del Col·legi Sant Josep.
- Xerrada "Autoritat, càstigs o premis? Hi ha alternativa?... Gestionar els conflictes del dia a dia". Servei Local d'Orientació Familiar.
- Activitats "Del bosc a la fusta". Ajuntament i Torners de St. Hilari.
- Taller de cistelleria. Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Finals de l'open Josep Masó de tennis.
- Festa Major de St. Andreu de Bancells.
- Club de lectura infantil i l'hora dels més petits "La casa dels sons", a la Biblioteca.
- Inscripcions al voluntariat per la llengua. Àrea de Cultura.
- Xerrada de barri al centre del poble. Ajuntament de St. Hilari.
- Contes "Estereotips de gènere" amb Carme Vila, antropòloga i infermera. Ass. de Dones la Violeta.
- Tennis i pàdel per la Marató de TV3. Àrea d'Esports.
- Concert benèfic de Nadal pro Càrites amb les corals: "Nois Alegres i Amethysta".
- Teatre "Som una nació" al Catalunya. Ajuntament de Sant Hilari.
- Activitats per la Marató de TV3: venda d'avellanes en xocolatades, llumenetes solidàries, quina musical, parada de venda d'objectes, festival de Patinatge, cercavila amb els gegants i els Bastoners de les Guilleries, xocolatada solidària...Entitats i empreses del poble.
- L'hora del conte "Per Nadal cada conte als seu corral". Àrea de Cultura.
- Concert de Nadal a l'escola Guilleries.
- Teatre amb l'obra "Això no és vida" al teatre Catalunya.
- Quina de Nadal. Nois Alegres.
- Caga tió, a la Sala Noble. Àrea de Festes.
- Obertura dels llums de l'Avet més alt de la Península a la plaça Guilleries.
- Audició de Nadal dels alumnes de l'aula de música de Sant Hilari Sacalm, 35 anys fent música.
- Mercat d'art i antiguitats a la Placeta. Excèntrica
- Sortida cultural fundació Antoni Tàpies. Àrea de Cultura.
- XVIè Concurs de pessebres. Associació de Pessebristes St. Hilari.
- Pastorets titelles, a càrrec d'Excèntrica.
- Parc Infantil de Nadal: exhibició de la Policia Municipal amb els gossos, exhibició dels Bombers de Sant Hilari, etc. Àrea de Joventut.

EXPOSICIONS:

- Pintura "Miscelània Paky G", a Can Rovira.
- XVIa Exposició de pessebres i exposició de Diorames, a Can Rovira.
- Pintures de Mary Heredia a Can Rovira.
- "Els arbres de Nadal a les Guilleries", al vestíbul del Museu Guilleries.
- "Llibres oberts. Fotolliga 2010", a la biblioteca.

GENER 2013

- Recollida d'arbres de Nadal per a compost. Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Carter reial i Cavalcada de Reis. Àrea de Festes.
- Entrega de premis del XVIè Concurs de Pessebres.
- Cercavila amb motiu de la festivitat del patró de Sant Hilari. Àrea de festes.
- Nadal a la piscina! Jocs d'aigua. UFEC
- Jocs de cucanya en el Campament Reial.
- 3r Concurs d'aparadors de Nadal. Comerç i Turisme Sant Hilari Sacalm.
- Mercat Embolicat "Mercat rebaixat". Àrea de Turisme i Associació de comerç.
- Presentació de la Candidatura d'Unitat Popular, CUP.

EXPOSICIONS:

- Diorames a Can Rovira i a l'Església Parroquial . Associació de Pessebristes de Sant Hilari.

FEBRER 2013

- Mercat embolicat "Biomassa". Ajuntament i Associació de Comerç i Turisme.
- Espectacle solidari , Sant Hilari amb La Marató, amb diferents actuacions al Catalunya. Sant Hilari Contra el Càncer i fundació ONCOLLIGA.
- Fem el Tòtil: arribada del Rei Carnestoltes. Àrea de Cultura.
- 137 donacions de sang a la Casa de Cultura. Associació de Donants de Sang.
- Carnestoltes Infantil amb cercavila i espectacle al pavelló amb el grup "J. Pacheco i la seva colla".
- Club de lectura infantil, a la Biblioteca.
- Convocatòria per a la concessió del servei de bar del pavelló i piscina descoberta. Ajuntament de Sant Hilari.
- Curs de formació Actic nivell mitjà. Àrea de Noves Tecnologies.
- Discojove al pub-dicoteca Villaret.
- L'hora del conte "De què s'ha disfressat el senyor Disbarat", a la Biblioteca.

EXPOSICIONS:

- "Les energies renovables a la comarca de la Selva", al Museu Guilleries.

MARÇ 2013

- Titelles i llegendes, a l'Hostal Fugarolas. Teatre Estable de Titelles d'Excèntrica.
- Jornada de portes obertes a l' IES Anton Busquets i Punset.
- Sortida cultural al Museu episcopal i al mercat de Vic. Àrea de Cultura.
- Dia Internacional de la Dona Treballadora: lectura del manifest i la projecció del vídeo " Les dones de Sant Hilari diuen la seva". Sopar de Dones i entrada gratuïta a Villaret.
- La Maternitat d'Elna: inauguració de l'exposició a càrrec d'Assumpta Montellà, autora del llibre i sortida a la maternitat d'Elna. Associació de Dones "La Violeta".
- Xerrada: Com acompanyar la sexualitat dels fills, amb Anna Salvia. Psicologia en salut sexual i reproductiva.
- Curs de monitor de lleure. Àrea de Joventut.
- 9ª Calçotada Popular a la Placeta. Abans de dinar concurs de Bitlles Catalanes i després, actuació de Kalaixnifolk. Casal popular El Trabuc.
- Quan les mares es desmadren 16! "Les emocions", al cinema Catalunya.
- 35è Aniversari de l' Aula de música: portes obertes "Vine i Toca" i tallers d'instruments.
- XIII Marxa Nocturna "Camins de les Guilleries". Ça-Calm Exprés.
- Tornemi Primavera 2013. Sarau Artístic, mercat d'art, subhasta, titelles, etc, a l' Hostal Fugarolas. Excèntrica.
- Música coral per setmana santa: Coral Laetare i Coral Amethysta.
- Esplai de Setmana Santa. Esplai d'Isards.
- Via Crucis Vivent pels carrers i places del poble. Ass. Via Crucis Vivent.

EXPOSICIONS:

- "La maternitat d'Elna", a Can Rovira. Ass. de Dones La Violeta i Àrea de Turisme.
- " Rosa Leveroni. Dona de lletres", a la Biblioteca.
- "VIA CRUCIS VIVENT", a Can Rovira. Ass. del Via Crucis i Àrea de Turisme
- " De la flor al fruit" fotografies de Toni Moreno, al Museu Guilleries.
- "Les fonts de Sant Hilari" al Museu Guilleries.

ABRIL 2013

- Aplec parroquial a Joanet.
- X Rally Costa Brava Històric. Rally Clàssic.
- Es constitueix el nou ajuntament amb l'equip de govern format pels grups polítics CIU I ERC.
- Un veí de Sant Hilari es troba una bomba de la Guerra Civil.
- Club de lectura infantil i per adults. Àrea de Cultura.
- Aplec del Roser a Sta. Creu d'Horta.
- L'hora del conte "Contes populars catalans" amb Joan Boher.
- Final comarcal de patinatge. Club Patí St. Josep.
- Lliurament dels premis del 6è. Concurs de punts de llibre a la Biblioteca.
- Festa dels Tres Tombs. Associació Amics del cavall de Sant Jordi.
- Diada de Sant Jordi, recital lliure infantil amb l'acompanyament musical d' Esteve Vilarrassa i Anna Valls, a la Biblioteca.
- Voluntariat per la llengua. Àrea de Cultura.
- Inici del curs d' iniciació a la informàtica. Àrea de Noves Tecnologies.
- Taula jove 2013. Àrea de Joventut.
- Sortida a Barcelona per anar a veure "La Familia Irreal", el musical. Àrea de Cultura.
- Curset d' iniciació de ball country "The country revival farmers".
- Montserrat Pujolras guanyadora del premi a la iniciativa comercial per les campanyes de comunicació, fidelització i dinamització de la comarca.

EXPOSICIONS:

- "Tr3s+1 Mirades", de Mary Heredia, a Can Rovira.
- Fotografies "De la flor al fruit", de Toni Moreno, al Museu Guilleries.
- "Les fonts de Sant Hilari", al Museu Guilleries.

MAIG 2013

- L'equip femení de pàdel del Club Tennis Sant Hilari guanya la lliga comarcal i puja de categoria.
- Es crea el Consell Esportiu Jove.
- Tres hilariencs guanyen el XXXVIè Concurs Literari de Narració Curta entre 151 participants.
- Concurs de Pesca, al pantà de Susqueda. La Gorga.
- 3 hores de resistència de Motocròs al circuit Els Cortals. Motoclub Sant Hilari.
- L'hora del conte "Concert de poesia homenatge a la poetessa Joana Raspall" a càrrec de Pepa Llobet.
- 3a trobada d'intercanvi de punts de llibre, performance d'aerografia per Teresa Carbonell a la plaça J. Verdaguer. Associació de Punts de l'Aigua.
- Curs de xarxes socials, a Can Blat.
- Club de lectura infantil i per adults, a la Biblioteca.
- Finals comarcals de Futbol 7 benjamins. C. E. Sant Hilari.
- Torneig de tennis taula al Pavelló.
- Aplec al Nen Jesús de Praga.
- Xerrada de prevenció de consum de drogues en els joves, a càrrec de Mossos de proximitat.
- Inici del projecte Selva Zoomers, joves, càmera i acció! A. de Joventut.
- Xerrada prepara't per treballar a l'estiu. Àrea de Joventut.
- Presentació oficial de l'Associació Unitat Canina de Goss.o.s Sth K9, a la Sala Noble

EXPOSICIONS:

- Pintura de Maria Pilar Tutó, a Can Rovira.
- Pintura a l'oli de Dolors Tarrés i Duran, a Can Rovira.
- "Flors de les Guilleries" de Salvador Bosch, al vestíbul del Museu Guilleries.
- "Fonts de les rutes de Sant Hilari", a la Sala dels Roders del Museu.
- "Dones grans, grans dones", amb la col·laboració de l'Institut Català de les Dones, a la Biblioteca.

JUNY 2013

- Fase Comarcal de Funky al Catalunya. Organitza AMPA Col·legi Sant Josep.
- Campionat de Futbol-7 benjamins i pre-benjamins, Camp municipal d'esports.

Pi de Nadal.

Cavalcada de Reis.

- Mercat de l'esport, la salut i el lleure, al Mercat Embolicat.
- Setmana de l'Esport Hilarienc: bàsquet, tennis, rocòdrom, futbol, patinatge, Zumba, Milla Urbana, motocròs i futbol sala.
- Partit de futbol sala entre CFS Sant Hilari- Selecció Catalana.
- Club de lectura infantil i per adults a la Biblioteca.
- 3r trobada amb gossos: exhibicions canines de rescat, xerrada "conviure amb els gossos", passejades solidàries i concurs d'obediència al Pavelló.
- 126 donacions de sang a la casa de Cultura. Associació de Donants de Sang.
- Jordi Casas guanya la primera medalla al mèrit esportiu.
- L'hora del conte "La fada Magalina, ales de purpurina", a la Placeta. Àrea de Cultura.
- Veredicte i lliurament de premis del concurs Premis de recerca Josep Moragues.
- Recepció a l'Ajuntament del Grup de Teatre de Sant Hilari per a l'obtenció de diversos premis a la 25a edició del Concurs de Teatre Amateur de Tàrrega.
- Festa de fi de curs dels Ensenyaments Municipals. Àrea de Cultura.
- Sant Hilari ajuda les víctimes de violència de gènere amb gossos ensinistrats.
- Dos dies a peu per les Guilleries, caminada i acampada. Organitza Forces, Forts i Ferms.
- Ruta de plantes medicinals amb Joan Torres. Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Concurs de pesca Ter- Basses.
- Aplec de l'ermita del Padró. Parròquia Sant Hilari.
- L'hora dels més petits, El joc dels nens, a la Biblioteca.
- Veredicte del XXIIIè concurs d'il·lustració del programa de Festa Major. Àrea de Cultura
- 35è aniversari de l'aula de Música, audició i marató musical a la plaça Porxada i concert de l'orquestra Jove de la Selva i Orquestra de Mallorca a la Sala Noble.
- Festival final de temporada de patinatge al Pavelló. Club Patí Sant Josep.
- Obertura de les piscines exteriors.
- Audició de sardanes amb la cobla Genisènca a la plaça Gravalosa.
- 67è homenatge a la vellesa: repic de campanes, cercavila i missa cantada per la coral "Els Nois Alegres". Dinar, homenatge a totes les persones que compleixen els 90 anys i ball. Associació de Gent Gran Can Blat.
- Els Nois Alegres presenten el musical "En Jaumet, la joguina de Sant Hilari".
- Tornemi estiu 2013: taller de cuina, corpologia, mercat d'art i antiguitats, subhasta d'art...Excèntrica.
- Finals torneig Montseny-Guilleries de tennis, a la zona esportiva. Club Tennis Sant Hilari.
- Embruix 2013: Taller de teatre per a la mainada, la casa de la por, taller de pomades amb Joan Torres, espectacle de circ "Cabarè parodia", cançons, contes i rondalles amb Jordi Tonietti i cuina màgica i licors amb Iolanda Bustos.
- Espectacle Sàbat de bruixes, guilla que fuig,
- Visions embruixades, taller d'instagram i concurs. Àrea de Joventut.
- Jornada de portes obertes a l'Aqua, el centre d'innovació de Sant Hilari

EXPOSICIONS:

- Exposició artística de Noemí Morgavi, a Can Rovira.
- "Dones grans, grans dones", a la Biblioteca.
- Treballs de final de curs de l'Aula d'Art, a Can Rovira
- "Història de l'esport a Sant Hilari", al Museu Guilleries.
- Concurs de punts de llibre, a la Biblioteca.
- "Les plantes que es mengen, remeieres i fetilleres", al Museu Guilleries.

JULIOL 2013

- Sant Hilari guanya les 3 flors d'Honor del projecte de Viles Florides.
- Inauguració de l'espai Aqua, centre d'innovació sobre l'aigua.
- Un centenar d'autocaravanes participen en la inauguració de la nova àrea de serveis.
- Marxa Nocturna. Consell Esportiu Jove i Àrees d'Esports i Joventut.
- Carme Creixans guanya el XXIIIè Concurs d'il·lustració per a la portada del programa de Festa Major.
- Sardanes a la plaça Jacint Verdaguer.
- Festa del ball: Sevillanes i flamenc a l'Hostal Fugaroles.
- Marató de pàdel d'estiu. Club Tennis Sant Hilari.
- Recollida d'aliments per Càrites Parroquial. Ass. De Dones La Violeta.
- Concurs de pesca al pantà de Susqueda.
- Finals del torneig Montseny- Guilleries de mini-tennis a les pistes de tennis municipals.
- IV Fira Estoc: taller de maquilaltge infantil, degustació de sangries, de còctels, sorteig i gran desfilada de pentinats i maquillatges. Associació de Comerç i Turisme.
- Sant Hilari protagonista a la revista Descobrir Catalunya.
- Festa de l'Escola Bressol Municipal, La Baldufa, amb el grup Els Trambòtics, a la Placeta.
- El bar Liquid, guanya el torneig de Futbol-7 al camp municipal.
- Activitats nocturnes: bicicletada, activitats aquàtiques i gimcana. Consell Esportiu Jove i Àrees d'Esports i Joventut.
- Els Bufats guanyen la 1ª lliga d'estiu de 4x4 de bàsquet. Club Bàsquet Sant Hilari.
- Torneig de tennis femení. Club Tennis Sant Hilari.
- Benedicció de cotxes amb motiu de Sant Cristòfol. Àrea de Festes.
- II Festa del Motor: concentració de vehicles clàssics i esportius, exhició de Kart-Cross, rallye i trial i exhibició d'acrobàcies de Narcís Roca. Ajuntament de Sant Hilari.
- Ball de Sant Cristòfol, a la mitja part, ball del grup local Coupe i lliurament de premis de Sant Cristòfol.
- Concert a l'escorxador. Escorxador Hardcore.
- L'hora del conte a la Placeta " Contes científics". Àrea de Cultura.
- Moca guanya les 24 hores de futbol Sala.
- Festa del barri del Pla del Campaner i del carrer Sant Jordi.
- Concurs de pesca Femení. La Gorga.
- Trobada i exposició de Motos Antigues a la plaça Gravalosa. Amics de Motros Històriques.
- Festa Major de Santa Creu d'Horta.
- Audició de sardanes amb cobla a la plaça Gravalosa. Àrea de Festes.
- Curs intensiu de patinatge. Club Patí Sant Josep.
- Cursa d'Orientació. Organitza Consell Esportiu Jove i Forces, Forts i Ferms.

EXPOSICIONS:

- Fotografies a càrrec de Fotoclub Guilleries, a Can Rovira.
- Les plantes que es mengen, remeires i fetilleres, al Museu Guilleries.
- Llibres parlats. 30 anys de presentacions de llibres, a la Biblioteca.
- Escultures de David Sánchez, a Can Rovira.
- Joana Raspall, a la Biblioteca.

Carnestoltes infantil.

Espectacle solidari.

Tres Tombs.

Embruix.

Fira de la Rebaixa.

Revista "Descobrim les Guilleries".

CiU de Sant Hilari

Hem fet més de la meitat del camí

Hem cobert una mica més de la meitat del camí; hem superat la meitat del mandat. La feina feta per l'equip de govern ha estat molta: hem habilitat la tercera planta del CAP, on hi ha unificats tots els Serveis Socials; hem adequat el local de Càritas, a can Serras, que acull el banc dels aliments local; hem destinat ajudes al lloguer, als pisos de Can Culí; hem creat la Taula de Seguiment del CAP; hem impulsat programes de formació per a emprenedors; hem convertit Sant Hilari en Vila Termal i Vila Florida; hem recuperat rutes BTT; hem posat en marxa el projecte de competitivitat turística Boscos, Bruixes i Bandolers i hem organitzat la Festa del Motor, de la qual ja se n'han celebrat dues edicions; hem posat en marxa la nova pàgina web i hem modernitzat la imatge corporativa de l'Ajuntament, amb la guilla com a protagonista; hem abaixat els sous dels nostres polítics, hem controlat la despesa i hem agilitzat el pagament a proveïdors; hem començat a organitzar l'arxiu municipal i hem reorganitzat la Casa de Cultura, incorporant-hi l'Aula d'Art; hem posat en marxa les activitats d'hivern "Descobreix SHS" i hem presentat arreu de Catalunya el documental "El General Moragues, l'heroi oblidat"; hem promogut les xerrades de barri amb l'objectiu de fomentar la participació ciutadana; tenim un nou butlletí municipal i el nou Consell Esportiu Jove, extremadament actiu; hem dissenyat el Pla Local de Joventut; hem posat en marxa els tràmits online i hem estalviat més de 15.000 euros anuals en telecomunicacions apostant per la tecnologia WIMAX; hem inaugurat el centre d'innovació AQUA, amb un museu d'última generació i un viver d'empreses, i estem a punt d'engegar una càtedra sobre l'aigua que dirigiran conjuntament les universitats de Girona i Vic; hem millorat la conservació de les zones verdes, ampliat la xarxa de gas, millorat el clavegueram i actualitzat el cadastre; hem millorat la gestió de la depuradora i hem incidit en la sensibilització mediambiental a les escoles; hem arranjat i senyalitzat les fonts i rutes del poble; hem reduït a zero el cost del servei de vetlles al tanatori municipal; hem creat la nova zona d'autocaravanes; hem rebaixat sensiblement el preu de les multes de trànsit i aparcament. La llista de la feina feta és molt llarga –i aquí no l'hem reproduïda tota– i és el resultat de més de dos anys de treball intens en un context econòmic i social molt complicat. Des de l'abril, continua la tasca el nou equip de govern, format per CiU i ERC i amb l'Albert Santaugini, l'alcalde, al capdavant. Queda molta feina per fer, molts problemes per resoldre i molts reptes per assolir. Des de CiU seguirem treballant per fer de Sant Hilari un poble millor.

Bona Festa Major!

Grup Municipal de CiU

Partit Independent de Les Guilleries

10 anys de PIG

Aquest any 2013 en fa 10 que un grup de joves, desencisats amb el sistema de partits i de com es feien les coses al nostre poble, va decidir formar un partit polític petit, independent i local. En les primeres eleccions vam aconseguir 170 vots i ens vam quedar a les portes d'obtenir representació a l'ajuntament. Lluny de desanimar-nos vam continuar treballant i quatre anys més tard, el 2007, vam obtenir 453 vots, que ens van permetre tenir 2 regidors i entrar a formar part del govern. I finalment el 2011 el PIG va pujar fins els 845 vots i els 4 regidors.

En aquests 10 anys hem treballat de valent per canviar les tendències arrossegades de fa temps i, tot i no ser fàcil, hem anat guanyant la confiança de la gent sent fidels als nostres valors fundacionals. Volem un poble on els polítics no facin diferències entre els ciutadans per la seva manera de pensar, on els dirigents comptin amb la ciutadania per prendre les decisions que ens afecten a tots i on els que manen tinguin la voluntat d'explicar tot allò que fan i per què ho fan.

També en aquests deu anys la societat ha entès la necessitat de comptar amb formacions polítiques locals, que vetllin pels interessos del poble i allunyats dels grans partits, i per això partits com el PIG han anat sorgint arreu del país i han anat guanyant cada vegada més protagonisme.

Esperem comptar cada dia amb la confiança de més ciutadans per aconseguir ser l'alternativa tan necessària al nostre poble. Des del PIG us desitgem una bona Festa Major!

Esquerra Republicana de Catalunya

Aquest programa s'ha convertit en un mirall de la realitat social de la vila. A través de les seves pàgines, en aquests últims anys, es denoten els efectes d'una crisi econòmica provocada pels excessos del sistema, però també, com entre tots i totes ens espavilem per sortir-nos-en.

Aquest no ha estat un hivern fàcil per Sant Hilari. Els esdeveniments polítics ocorreguts i àmpliament analitzats tant pels mitjans de comunicació com pels butlletins dels respectius partits, i que ara no repetirem, han comportat conseqüències importants a l'escenari polític municipal. Hi ha hagut un canvi a l'Alcaldia i l'entrada dels regidors d'ERC en un govern de coalició a l'Ajuntament per tal de donar-li estabilitat en un moment excepcional, després que reiteradament per part d'Esquerra apostéssim per un govern d'unitat entre els tres partits amb representació al consistori, la qual cosa no va ser possible per interessos aliens als nostres. Era la millor opció en un camí sense sortida on estàvem instal·lats, ja que la nostra prioritat és combatre els envits de la crisi on sigui possible, en l'alt índex d'atur, en un gran increment de la demanda dels serveis socials... Tenint en compte que per una banda s'han rebaixat les despeses del pressupost per la caiguda dels ingressos i que per l'altra patim una asfixia financera i recentralitzadora per part de l'Estat no podíem fer com si res, ens hem arremangat i ens hem posat a treballar des de dins. Només el temps dirà si aquesta decisió ha estat l'encertada, però d'entrada ja hem evitat que es retalli en polítiques socials prioritzant-les en l'aprovació dels pressupostos d'aquest any.

També volem destacar els canvis dins la nostra Secció Local. La passada tardor es va escollir una nova presidència i executiva, la qual cosa ha de significar una regeneració del partit al nostre poble. Cal aprofitar aquests temps incerts i canviants per reformular i actualitzar el nostre discurs polític, fer-lo més senzill i proper, treure les pròpies conclusions dels encerts i errors i fer més vius que mai els valors republicans impregnats d'una justícia social a través d'una esquerra no dogmàtica i independentista al segle XXI. El nostre és un projecte aglutinador, amb sentit comú i sense populismes. Com diu un reconegut historiador, Esquerra és un partit heterogeni el qual ha resistit tots els avatars des de la seva fundació i com a tal és també un reflex del nostre país. Per això us obrim les portes a aquells que tingueu inquietuds i vulgueu sumar esforços al nostre projecte.

Per últim, des d'Esquerra us animem a participar en els actes organitzats per la Diada Nacional de Catalunya tant a Sant Hilari com molt especialment a la cadena humana de la Via Catalana per tal de fer visible la nostra causa a nivell mundial.

Només ens resta dir-vos que gaudiu d'aquesta Festa Major!

Esquerra Republicana de Catalunya Sant Hilari Sacalm

CUP Sacalm

ÉS L'HORA DEL POBLE

La data del 25 de novembre per molts significa poca cosa. Per la gent de la CUP Sacalm ens marca un abans i un després. Quan la CUP va decidir, en assemblea, presentar-se a les eleccions del 25N, un grup de jovent del poble va constituir un grup de suport. La Candidatura d'Unitat Popular representa tot allò que nosaltres sempre hem defensat: la independència dels Països Catalans, la defensa dels drets socials i un model econòmic just, contra el capital i al servei de les persones, la lluita per aconseguir una democràcia real passant per la transparència i la participació dels veïns i veïnes en tots els organismes públics, la repartició de la riquesa però també del treball, la defensa de la terra, l'aigua i les energies renovables dins un model de societat sostenible, el foment de la cohesió social lluitant contra la xenofòbia i el patriarcat....

Un cop passades les eleccions al Parlament, en assemblea, vam veure que al nostre poble hi havia força aspectes de la gestió municipal que no ens agradaven i necessitàvem fer quelcom per canviar-ho.

CUP Sacalm neix amb l'objectiu d'apropar la política local al poble, d'aconseguir la transparència necessària en els organismes locals, de fomentar l'esperit crític i la participació. Creiem en una democràcia participativa que tingui en compte el poble en les decisions que es prenen des del consistori i que afecten el nostre dia a dia, no només cada quatre anys, quan se'ns demana el vot.

No venim a ocupar cadires, ni a buscar sous. No som un partit polític, no som una màquina electoral: som unitat popular.

Ara és l'hora del poble!

sacalm@cup.cat

Col·lectiu de la JNC de Sant Hilari Sacalm

Com cada any, la JNC us vol desitjar que passeu una bona Festa Major i que gaudiu d'aquestes dates tan esperades.

Aquest ha estat un any de canvis polítics, tant a nivell de Catalunya com a nivell local. La valentia del president Mas, amb el poble al costat, ha permès iniciar el camí cap a l'estat propi mitjançant una consulta que es produirà l'any que ve. El moment que vivim no és trivial, així que cal que arribem a tots els joves de Catalunya, sense cap complex. Hem de fer saber que aconseguir l'estat propi vol dir moltes coses: vol dir recuperar la llibertat que ens va ser robada l'any 1714, però també vol dir establir les bases per aconseguir un país millor centrat en les persones. Un país amb la garantia de la conservació de l'estat del benestar i ple d'oportunitats per al jovent.

A nivell de Sant Hilari s'han viscut moments complicats, cal reconèixer-ho. Hi ha hagut un canvi d'alcalde i d'equip de govern. La necessitat d'unir forces per tal de tirar el poble endavant ha permès passar pàgina ràpidament i tornar a posar l'Ajuntament al servei de les persones. Dins de tots aquests canvis, la JNC torna a tenir regidor, cosa que no succeïa des de feia anys. En Miquel Serradesanferm va prendre possessió del càrrec el passat 18 d'abril agafant les carteres de Joventut, TIC i Participació Ciutadana. Des d'aquest escrit el volem felicitar i animar a seguir treballant pel joves activament tal i com defensem des de l'organització.

Bona Festa Major i Visca Catalunya Lliure!

Assemblea Nacional Catalana

MÉS A PROP DE LA INDEPENDÈNCIA

Des de la Festa Major del 2012, a Catalunya han passat moltíssimes coses. Però si hi ha un fet que passarà a la història és la manifestació de l'11 de setembre a Barcelona. Una manifestació que va aplegar més d'un milió i mig de persones, i totes amb un lema molt clar: INDEPENDÈNCIA!

Si aquella manifestació va tenir l'èxit que va tenir no va ser gràcies a l'ANC, ni a cap altra organització, sinó a tot el poble de Catalunya. Des de l'ANC de Sant Hilari ens ha quedat un gran record, tant per la gent que va omplir els busos com per tots aquells que vam fer la caminada Sant Hilari-Barcelona, una experiència inoblidable.

Ara bé, no s'ha acabat la feina. Aquest any, per l'11 de setembre tenim una altra cita: la cadena humana! És tot un repte i necessitem a tota la gent possible. Per això animem a tots els que l'any passat vau baixar fins a Barcelona que aquest any ens acompanyeu a unir de punta a punta, Catalunya amb la cadena humana.

Si el 2012, com a conseqüència de la manifestació, vam aconseguir que es convoquessin unes eleccions, aquest any aconseguirem la INDEPENDÈNCIA!!!

Visca Catalunya lliure!!

Biblioteca Municipal Sant Hilari Sacalm

Biblioteca municipal

Llegeix, connecta't, participa, viu la música i el cinema, entra en un món imaginari, forma't, culturitza't.... DESCOBREIX-NOS!

QUÈ POTS FER A LA BIBLIOTECA?

Llegir i entrar en un món imaginari a través dels contes, novel·les, còmics... . I si no tenim el llibre que busques, el demanem a una altra biblioteca.

Connectar-te a la nostra Wifi o en els ordinadors destinats als usuaris.

Participar als clubs de lectura, tant per adults com per infants, als recitals oberts al públic, a l'hora del conte, a l'hora dels més petits, als concursos, a les visites escolars....

Mirar les nostres pel·lícules i **escoltar** la nostra música.

Formar-te a través del nostre fons bibliogràfic que conté totes les matèries.

Culturitzar-te amb les nostres exposicions, participant en les xerrades amb autors....

Amb la vostra participació i la nostra feina, la biblioteca pot facilitar instruments per satisfer les necessitats d'informació, educació i lleure de tots els ciutadans i esdevenir un centre d'accés a la informació i un lloc d'animació cultural i de promoció de la lectura.

Gràcies a tots per fer-ho possible i us desitgem una molt bona Festa Major!

Àrea d'Esports

àrea d' Esports

A l'àrea d'Esports hem tingut un any molt mogut. Amb la voluntat d'inculcar un esperit esportiu a la nostra gent hem engegat projectes com el Mercat de l'Esport, la Setmana de les Entitats Esportives o el Consell Esportiu Jove, a més de la Festa del Motor que l'any passat ja va celebrar la 1a edició. Totes aquestes iniciatives neixen amb la intenció de fer conèixer totes les possibilitats que té Sant Hilari d'adquirir uns hàbits de vida saludables i enganxar-se a l'esport.

Practicar esport no només és bo des del punt de vista físic sinó també mental. És per això que hem volgut potenciar totes les activitats que s'organitzen des de les entitats esportives, que en són moltes i de molt diverses. Amb aquest objectiu va néixer el Mercat de l'Esport i la Setmana de les Entitats Esportives. Agrair des d'aquí a totes les entitats que han participat en aquestes mogudes i felicitar-los per la bona acollida que van tenir al poble.

El Consell Esportiu Jove és un altre projecte que s'ha engegat conjuntament amb l'àrea de Joventut. L'objectiu ha sigut donar als joves de Sant Hilari d'entre 15 i 18 anys la responsabilitat d'organitzar activitats esportives i de pas conèixer un oci alternatiu i saludable. Cal remarcar la implicació d'aquesta trentena de nois i noies i felicitar-los perquè han treballat de valent per oferir diferents activitats les nits d'estiu dels dimecres amb gran èxit de participació.

Per últim volem destacar la Medalla al Mèrit Esportiu, un guardó que s'ha creat per premiar les persones, entitats o grups esportius que amb la seva actitud realcen els valors de l'esport. Aquesta primera medalla se la va emportar en Jordi Casas Arimany que fins al final ens va donar una lliçó de superació. Els seus pares van recollir el guardó en una emotiva cerimònia que va posar el punt i final a la setmana esportiva.

Des de l'àrea d'esports tenim molts projectes per continuar treballant per l'esport de Sant Hilari i les nostres instal·lacions, i una finalitat: animar la gent a moure's!

Fer esport és fer salut!

Casa de Cultura Sant Hilari Sacalm

El moll de l'òs de la Cultura local

El compromís de l'Ajuntament amb la Cultura és inequívoc: estem compromesos i donem suport a l'art –la prova en són l'Aula d'Art municipal i l'espai Excèntrica–; creiem en els músics locals –l'Aula de Música ja ha fet 35 anys!–; defensem la literatura –el Club de Lectura i el recuperat Concurs de Narració Curta en són dos exemples–; som al costat del teatre, més concretament del Grup de Teatre de Sant Hilari, el gran exponent de l'escena local, que ha rebut premis de prestigi en la darrera edició Festival de Teatre Amateur Ciutat de Tàrrega i que, juntament amb Els Nois Alegres, ha creat el musical En Jaumet del Flabiol; i apostem per esdeveniments com l'Embruix i Torna en Serrallonga, que trascendeixen l'àmbit local i esdevenen un gran atractiu que convida a milers de persones a visitar el nostre poble.

Sant Hilari és un poble petit, d'acord, però ple d'activitat cultural. I la Casa de Cultura n'és el moll de l'òs, ja que aquest equipament és el punt de trobada de les entitats que fan possible una programació d'activitats i espectacles al llarg de l'any molt completa. Sense les entitats, la Cultura local perdria bona part de la força i vitalitat de què gaudeix actualment. És d'agrair, per tant, l'esforç i el compromís de tots aquells hilariencs i hilarienques que, per amor a l'art, fan possible que la Cultura de casa nostra estigui ben viva.

L'Aula d'Art, al tercer pis de la Casa de Cultura.

Oficina de Turisme Can Rovira

Boscos de bruixes i bandolers, secrets d'un passat de llegenda

Arbúcies, Sant Hilari Sacalm, Viladrau, Olost i Sant Feliu Sasserra constitueixen l'Associació de Municipis per al desenvolupament del Pla de Competitivitat Turística Boscos de Bruixes i Bandolers. La seva força rau en la diversitat que ofereixen com a conjunt. La seva raó, haver estat escenari d'episodis notables de bruixeria i bandolerisme durant els segles XVI i XVII.
L'objectiu de la unió d'aquestes cinc poblacions és la dinamització turística d'aquests territoris i el desenvolupament econòmic local.
Un ampli ventall d'activitats pensades per al gaudi del visitant en qualsevol època de l'any. I amb el valor afegit d'un context de somni: el marc incomparable de la bellesa natural de la Catalunya interior, els boscos del Montseny, les Guilleries i el Lluçanès.
Tot un món per descobrir...
Aquesta és la presentació d'un projecte que ha suposat per a Sant Hilari un seguit de transformacions que han consolidat l'atractiu turístic local de dècades anteriors. Algunes d'aquestes transformacions són l'adequació de la senyalització de les rutes de senderisme locals, l'obertura del centre de visitants **AQUA** i l'oferiment de paquets turístics.
Les rutes locals es presentaran com a rutes de **Boscos de Bruixes i Bandolers**. Són un total de 6 rutes que es reparteixen en dos apartats:

- **Rutes de Bosc i Patrimoni**: Sant Miquel de les Formigues, Nen Jesús de Praga i Boscos d'en Serrallonga.
- **Rutes de Bosc i Aigua**: Font del Pic – Font Vella, Font d'en Gurb i Font de la Formiga.

Cal recordar també que a l'Oficina de Turisme Can Rovira es duen a terme tasques de l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament. Algunes de les destacades des d'inici d'any són:

- **Borsa de treball** de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm.
- Xerrada a les petites empreses oferint suport a la gestió i protecció de dades personals.
- Presentació de la **metodologia E+D** a les empreses per a la millora de la seva gestió.

Assessorament per a persones emprenedores (visites concertades a Can Rovira) i visites a empreses o comerços que necessiten assessorament de tot tipus. Finalment, només desitjar-vos una molt bona FESTA MAJOR!

Telecalm

Santhilari.cat es renova

Nou disseny; tota la informació; més transparència. Sobre aquestes tres premisses, el 25 de juliol l'Ajuntament de Sant Hilari va posar en marxa la nova pàgina web municipal, un projecte que ha estat dirigit per la regidora de Cultura i Comunicació, Laura Pagespetit, i que ha estat desenvolupat pel Coordinador de l'àrea, Manel Clemente, en estreta col·laboració amb els tècnics del Consell Comarcal de la Selva.

El nou web és una eina pensada per als veïns i veïnes, primer de tot, que hi poden trobar tota la informació d'interès –serveis de benestar i salut, oferta educativa i cultural, activitats per a joves i grans, borsa de treball, etc.–. Al mateix temps, és una eina molt útil per als visitants, que poden fer-se una idea de què trobaran al poble, és a dir, tota l'oferta turística relacionada amb l'aigua, la salut i el benestar, els tres elements bàsics de la marca Sant Hilari.

Al llarg dels dotze primers dies de funcionament, el nou web va tenir un total de 2.324 visites, amb un total de 9.478 pàgines vistes, és a dir, amb una mitjana de 4,08 pàgines/visita. Els internautes es passen, de mitjana, 3,16 minuts navegant pel web. La gran majoria són de Catalunya, però també hi ha hagut visitants d'Alemanya, França, Irlanda, Bèlgica, Argentina i Àustria.

Àrea de Noves Tecnologies

Centre Aqua

AIGUA NATURA I BENESTAR

El dia 28 de juny el conseller d'Empresa i Ocupació Felip Puig va inaugurar el CENTRE D'INNOVACIÓ AQUA.

El Centre d'Innovació és un equipament cultural, empresarial, universitari i social que té l'aigua com a nexe comú. Està ubicat al polígon industrial de Mas Garriga.

AQUA forma part del Pla de Competitivitat Turística de Boscos de Bruixes i Bandolers que comprèn les zones del Montseny, les Guilleries i el Lluçanès. Hi participen cinc pobles: Arbúcies, Viladrau, Sant Hilari Sacalm, Sant Feliu Sasserra i Olost. Aquests cinc municipis, sota la temàtica de les bruixes i bandolers del segle XVI, donen a conèixer el nostre territori. Cada vila disposa d'un centre d'interpretació, rutes i diferents festes i activitats turístiques durant l'any sobre aquest tema.

El centre AQUA, a més, és un equipament que acollirà espais per a la formació, la innovació i l'emprenedoria a l'entorn de l'aigua. També és un centre d'investigació on, mitjançant un conveni amb les universitats de Vic i de Girona, s'hi duran a terme diverses càtedres.

La planta baixa del Centre està en ple funcionament. Hi ha una exposició permanent -Espai Serrallonga-, una altra de temporal, un punt d'informació turística i un espai per al projecte Boscos, Bruixes i Bandolers. L'exposició permanent, a l'Espai Serrallonga de l'edifici AQUA, s'anomena "Aigua: memòria, natura i benestar". Aquesta exposició està dividida en sis punts:

1. El primer explica per què les Guilleries són el bressol de més de cent fonts i la singularitat de les seves aigües.
2. El segon està dedicat a la importància de l'aigua en l'economia de Sant Hilari. Es mostra el procés que segueix l'aigua des de l'aqüífer fins que arriba a l'envàs i, per últim, a la taula del consumidor. També hi ha una col·lecció d'ampolles d'aigua del Museu Guilleries.
3. El tercer ens mostra dues escenografies i una projecció on s'exposa el passat, el present i el futur de l'activitat balneària a Sant Hilari Sacalm.
4. El quart espai se centra en el vídeo "Cercant la font de la vida", que explica com des dels temps més remots els éssers humans han generat mites i llegendes al voltant de les muntanyes que amaguen fonts d'aigües miraculoses.
5. Al cinquè a" la passarel·la de l'equilibri de l'aigua" es pretén sensibilitzar el visitant que l'aigua és un recurs clau en el desenvolupament de la nostra societat i que cal fer-ne un consum responsable, ja que és un bé escàs i font de vida.
6. El sisè està dedicat als més petits. Es tracta d'una sala equipada amb jocs de descoberta i d'habilitat.

Us hi esperem!

Bé, i com cada any... bona Festa Major i gràcies a totes i a tots per la vostra participació i col·laboració! Una abraçada d'aigua!

Anna Agulló i Callicó
Turisme, medi ambient, museus

Museu Guilleries

museu guilleries
SANT HILARI SACALM

LES PLANTES REMEIERES, AIGUA, NATURA I BENESTAR

Com cada any torna la Festa Major i des d'aquí us expliquem algunes de les activitats que s'han fet durant aquest any, d'estiu a estiu. D'entre totes, m'agradaria comentar-vos una activitat d'estiu i una d'hivern.

– A l'hivern, per Santa Llúcia, donem la benvinguda a les festes de Nadal amb l'encesa de llums. Enguany vàrem gaudir de l'avet més gran de la Península, gràcies a la donació del CANAC (Cultivadors d'Arbres de Nadal de Catalunya). Els nens i nenes de les escoles de Sant Hilari van decorar l'arbre amb els seus desitjos. Tant de bo que s'hagin complert! Us hi tornem a esperar aquest any!

- A l'estiu, el juny és el mes del medi ambient i, per tant, vàrem organitzar activitats relacionades amb el patrimoni natural.

La ruta de plantes medicinals amb en Joan Torres. Aquest any, tot passejant pel poble i l'entorn de bosc més proper, vam conèixer més de 56 plantes (a l'agost i setembre podeu venir al museu que us donarem un receptari de plantes remeieres).
El dissabte 29 de juny, al matí, dins les activitats de l'Embruix, Iolanda Bustos ens va oferir un tastet de "cuina màgica". Vàrem utilitzar moltes herbes amb les quals vam fer diverses vinagretes. També ens va donar la recepta del "xampanyet de saüc" i, evidentment, no vàrem desaprofitar l'oportunitat de fer un brindis....
Des d'aquí volem recordar la Pepeta Estragués, que ens va deixar l'any passat. La Pepeta era la reina de la ratafia, va guanyar molts concursos i va col·laborar amb nosaltres durant més d'onze anys fent tallers i ensenyant-nos algunes de les moltes coses que sabia. Tots la trobem a faltar molt. Un peto de bosc i una abraçada d'aigua per a tu Pepeta!
També afegir que al primer pis del Museu, s'ha adequat la nova Sala dels Roders on es presenten diverses exposicions durant tot l'any.
Molt bona Festa Major!

Piscina Municipal Coberta

PISCINA MUNICIPAL COBERTA
de Sant Hilari Sacalm

Sembla que no, però ja han passat set anys des que vam començar a la Piscina Municipal Coberta i és que el temps passa molt ràpid, però dins d'aquesta velocitat es poden veure les empremtes de la il·lusió, del desig i de les ganes de fer la feina ben feta.
Aquesta ha estat sempre la nostra premissa, donar un bon servei, millorar en el que puguem i oferir la màxima qualitat de vida a tot el poble de Sant Hilari.
Aquesta temporada la nostra dita ha estat:

" l'activitat física és el mètode per posar més anys a la vida i més vida als teus anys,..."

Dr. Kenneth H. Cooper

Com sempre, res hagués estat possible sense el nostre equip de treball.
Un any més, el meu agraïment a tots i totes.
Bona Festa Major 2013

Laura Marsà

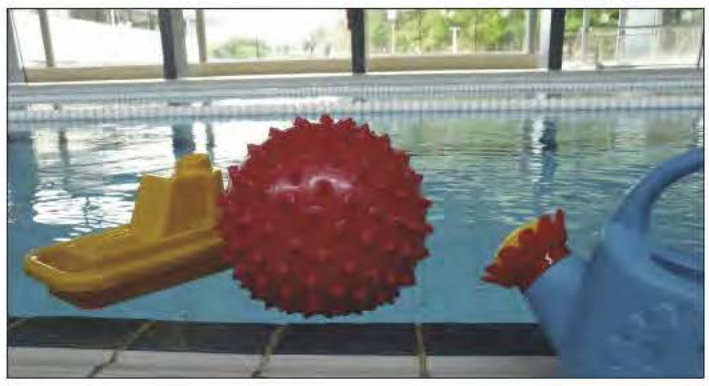

Aula de Música Municipal de Sant Hilari Sacalm

35è Aniversari Aula de Música de Sant Hilari

La música és un dels més potents i universals elements comunicatius.

Tots tenim la nostra música i, com a oïdors, tenim molt clar la que ens agrada. En qualsevol època tenim un tipus de música, una melodia, una cançó que marca la nostra vida. "Pot ser l'element més acceptable per a tothom, tothom té opinió i coneixement sobre ella". (Stefani, 1987)

Des de 1978 hem format músics i amants de la música i d'aquí han sortit grups corals, orquestres i grups de tots els estils, tant professionals com amateurs.

Ha estat molta la feina feta, amb col·laboració de la gent del poble, de l'Escola de Música de Vic, de les institucions, i des de fa 5 anys encapçalada pel nostre Ajuntament.

Tenim ganes de fer molta més música i celebrar el 50è aniversari d'una entitat que no ha de desaparèixer mai perquè fomenta una part indestriable de la nostra cultura i la nostra manera de ser.

Per commemorar aquest 35è aniversari és va organitzar una Marató Musical el dissabte 22 de juny a la plaça Porxada al matí i a la Sala Noble a la tarda. Hi actuaren alumnes de l'Aula de Música, la coral Petits Cantaires i Clau de Sol d' Arbúcies, en Rubén Masnou, Ramon Fauria i Esteve Vilarrassa (pare), Anna Valls i Esteve Vilarrassa (fill), Gil Jumbert i Miquel Cardona, l'Orquestra Jove de la Selva, i l'Orquestra de Mallorca.

Va ser tota una festassa musical.

Montserrat Cufí

Residència i Centre de Dia Sant Hilari

Des d'aquestes línies volem agrair les campanyes solidàries que, per Nadal, organitza l'Associació de Comerç i Turisme de Sant Hilari gràcies a les quals hem pogut realitzar, en els darrers anys, tres projectes per al nostre centre.

Amb les aportacions rebudes d'aquestes campanyes hem comprat material per l'estimulació psicomotora de la nostra gent gran i butaques ergonòmiques. Aquest any, amb les donacions de Càrites, de la campanya solidària i altres, tenim previst millorar un dels menjadors.

Per altra banda, en el darrer any, hem impulsat un nou programa d'atenció a la gent gran. Una nova manera d'entendre i atendre a les persones que han perdut un cert grau d'autonomia. Es basa en una visió més moderna i humana d'entendre aquest període de la vida que també pot ser, i ha de ser, d'autèntica plenitud. La persona pot i ha de viure tal i com ha viscut sempre, sense deixar de fer allò que li agrada. Aquesta és la finalitat del nostre centre i cada dia treballem perquè venir a viure a la Residència sigui el més semblant de viure a casa, amb un aspecte familiar i acollidor. Per aquest motiu també tenim molt en compte la decoració i el mobiliari del centre, que s'ajusti a una llar per tal de donar una continuïtat a la història de vida de cada persona. El nostre objectiu és fer de la Residència una nova casa per anar a viure, amb un entorn acollidor, tranquil i confortable.

Des de la Residència us desitgem molt bona Festa Major i moltes gràcies.

Grup de Teatre de Sant Hilari

Ja ha passat un any i de nou El Grup de Teatre de Sant Hilari tenim l'oportunitat de poder-vos explicar les nostres experiències d'aquests intensos dotze mesos, algunes de les quals han estat molt gratificants.
Com molts de vosaltres ja deveu saber, aquest any hem tingut l'oportunitat de participar en El Concurs de Grups Amateurs de Teatre Ciutat de Tàrrega, considerat el més important de Catalunya en el gènere.
Per a nosaltres, gent que estimem el teatre per sobre de tot, el simple fet de poder-hi participar ja va ser una recompensa a la il·lusió i a l'esforç que hi dediquem.
Però aquesta vegada el destí guardava una sorpresa majúscula i, sense ser conscients del que passaria, ens vàrem dirigir a Tàrrega al lliurament de premis de l'esmentat concurs. L'alegria per a nosaltres va ser immensa quan vam marxar de la ciutat del Teatre carregats de reconeixements i havent deixat el nom del nostre poble en un lloc de privilegi en el reconegut concurs.

El resultat va ser el següent:
2n premi a millor direcció, per Enric Gallifa.
2n premi a actriu principal, per Carme Martorell.
3r premi a actor secundari, per Carles Andreu.
2n premi a millor presentació escènica (tramoies, llum i so).
1r premi a actor principal, per Jaume Fàbregas.
2n premi a millor grup.

I el més important, també vam ser premiats per la votació popular, un premi que reflecteix la satisfacció del públic.

El que no sabíem llavors és que el reconeixement que va rebre l'Enric Gallifa era més transcendent del que crèiem. Serà l'últim dels guardons que rebrà el nostre Director, ja que recentment ens ha comunicat que la seva etapa amb nosaltres ha arribat a la fi.
És per això que volem expressar des d'aquestes línies la més gran gratitud a la feina realitzada per l'actor, director i artífex del que ara som. Treballar amb un amant de la lírica d'aquesta magnitud ha estat per a nosaltres una font de coneixements i d'experiència que no es pot pagar d'una altra manera que amb reconeixement i admiració.
Moltes gràcies, Enric, per a nosaltres sempre seràs el primer premi a la direcció.
Amb aquest agraïment ens acomiadem de vosaltres desitjant-vos una molt bona Festa Major i esperant veure-us a tots a l'estrena de l'obra que estem preparant, *Burundanga*, perquè us "foteu" un bon tip de riure a l'inici de la Festa.

Sant Hilari contra el càncer

Imparable i puntual com sempre arriba el mes d'agost i per molts de nosaltres arriben uns dies de merescut descans després d'un any de treball i esforç... i aquests últims dotze mesos han estat força complicats per gairebé tothom. Per això, des de l'Associació Sant Hilari Contra el Càncer, tenim l'obligació i la satisfacció de donar-vos les més sinceres gràcies. L'Associació Catalunya Contra el Càncer es manté i es gestiona només gràcies a donatius, i és per això que la col·laboració de tots és tan important. Aquest any més que mai, el fet de preparar activitats per tal de recaptar diners era tot un repte. El més d'agost passat es va fer la postulació amb un resultat de 3.245,50€.
Per aquestes dates s'incorporava a la nostra Associació un grup de jovent que també veu la necessitat de col·laborar activament en la nostra causa, tirant endavant la iniciativa de portar unes guardioles a alguns establiments de restauració del poble, durant la Festa Major passada. Es varen recollir 488,52€, que es van enviar a Girona junt amb els diners de la postulació.
També agrair el donatiu que hem rebut de part de les famílies dels infants que han fet la primera Comunió aquest any i que és de 320€.
Per altra part i solidaritzant-nos amb "la Marató" de TV3, us vàrem oferir un Bingo Musical, una proposta innovadora i divertida que va suposar una aportació de 2.049,65€, i el dia 3 de febrer, conjuntament amb la Fundació Oncolliga, vàrem proposar una tarda entretinguda amb un espectacle variat al Cinema Catalunya organitzat per en Jaume Fàbregas. El resultat obtingut va ser 2.140,00€ que també es van fer arribar a "La Marató".
Totes aquestes aportacions són gestionades des de la delegació d'AECC a Girona que ha destinat 300.000€ a l'Hospital Dr. Josep Trueta per a la investigació biomèdica del càncer de mama. Una altra part del recursos es destina a l'ajuda directa al malalt i les famílies oferint serveis de psicologia, ajudes econòmiques, estades en hotels durant el tractament i voluntariat; en total s'han atès 440 persones a l'Hospital Dr. Trueta i 136 al Sta. Caterina.

El departament de psicooncologia de l'Associació ha atès 346 pacients i 386 famílies. Alguns d'aquests pacients són convilatans nostres.
Una vegada més us volem donar les gràcies pel vostre imprescindible suport i desitjar-vos una MOLT BONA FESTA MAJOR.
No volem acabar sense un record per la nostra companya i amiga Montse Timoneda, col·laboradora de la nostra entitat durant ... anys.

Càritas parroquial Sant Hilari

TOCAR DE PEUS A TERRA

Des de Càrites Parroquial no voldríem amargar la vida a ningú recordant i repetint que estem en temps de crisi, ans el contrari. Tots ho sabem i fins i tot potser ho experimentem en persona, en la família, en amics o veïns. Sí que des de Càrites intentem fer el possible per estar a prop de la gent i donar un cop de mà a aquelles persones que la pateixen directament. Col·laborem amb els Serveis Socials Municipals en la distribució d'aliments, que procedeixen del Banc d'Aliments, d'entitats com el Rotary Club, d'empreses comercials, particulars i de la Parròquia. També, en la mesura que podem, intervenim en temes com medicaments, aigua, llum, trasllat a hospitals, etc. En el resum que presentem cada any queda constància de les diferents activitats.
Dues coses noves podem remarcar enguany: primerament, un augment de voluntaris tot i que encara hi ha lloc per d'altres i és d'agrair que vingui gent a ajudar-nos. I en segon lloc, l'hort comunitari que un grup de joves voluntaris han organitzat.

Mirant el nostre entorn, d'on venim i on som, sovint ens trobem com perduts, desorientats. Hi va haver un temps on ho teníem "tot" i ara ja no és així. Hem organitzat la societat, la família, sense estar-nos de res; la situació actual ha canviat i potser ens ha quedat el xassís massa gros i anem fent com si encara fos allò... i fem mans i mànigues per fer com si encara fos possible...Potser ens falta el coratge per ser realistes, ***tocar de peus a terra***.
I també intentar fer allò tan nostre en situacions difícils: ***buscar l'espavilo,*** petites solucions individuals o en grup. Aquest hort comunitari vol ser-ne un senzilla resposta.

També hem continuat amb el servei de la roba usada que generosament heu ofert a Càrites.

BONA FESTA MAJOR!

Càritas Parroquial de Sant Hilari Sacalm

Recaptació d'aliments promoguda per l'Associació de Dones "La Violeta " Sant Hilari Sacalm, juliol 2013.

Guillables

El correfoc de festa major del 2012 va ser molt especial i emotiu perquè vam celebrar els 10 anys de la colla. Ens vam esforçar molt per poder gaudir amb tots vosaltres d'un gran espectacle i estem molt contents per les felicitacions que vam rebre.

Volem agrair la participació de tots els Guillables que ho van fer possible i, sobretot, als que van idear i confeccionar el material per al correfoc. També als Diables de l'Onyar per celebrar amb nosaltres el nostre aniversari i, molt especialment, a tots els que ens vàreu acompanyar saltant enmig de les espurnes per les places i carrers de Sant Hilari, ja que sou els veritables protagonistes i feu que el correfoc tingui vida.

Enguany fem una crida per ampliar la colla, volem que el jovent formi part d'aquest projecte i tirar endavant molts anys més.

Ens veiem al correfoc de Festa Major, salut i foc!

Ràdio Sant Hilari

Com cada any aprofitem l'espai que ens dóna el programa de la Festa Major per explicar-vos breument què hem fet a Ràdio Sant Hilari.

Enguany hem començat una col·laboració periòdica amb "La Xarxa", i cada tarda de les 16:00 a les 19:00 us hem ofert el programa "La Tarda", un espai que realitzen més de 30 emissores de tot el país i on Sant Hilari hi ha tingut un paper destacat. D'aquesta manera moltes de les coses que passen a la vila s'han fet notòries a tot Catalunya. L'encarregada de portar aquest espai a Sant Hilari és l'Alba Martínez. Si teniu activitats o voleu fer-vos ressò, poseu-vos en contacte amb ella i segur que la vostra activitat serà escoltada arreu del país. Gràcies als qui han participat fins ara a Sant Hilari, ja que ens arriben comentaris, crítiques i apreciacions que són favorables a seguir emetent aquest programa.

També hem emès altres programes de "La Xarxa", com darrerament el programa presentat per l'Albert Puig, el Delicatessen, una producció d'Icat FM que distribueix La Xarxa i que d'aquesta manera es pot tornar a escoltar per la FM.

Estem convençuts que una de les claus perquè la ràdio local, la ràdio de proximitat, segueixi existint és treballar amb projectes col·laboratius amb altres emissores. La crisi ha portat a molts mitjans municipals a tancar la paradeta i només participant col·lectivament podrem subsistir.

Com sempre, estem oberts a crear espais radiofònics que tinguin interès cultural, artístic, etc... Si teniu un projecte per fer un programa de ràdio, feu-nos-ho saber i estarem encantats de parlar-ne.

També dir-vos que hem fet les aplicacions de Ràdio Sant Hilari per telèfons mòbils i tauletes, tant per iOS com per Android. Gràcies a l'empresa GCO Telecom que ens ha permès que no ens costés cap euro la realització d'aquestes aplicacions. Així estigueu on estigueu ens podreu seguir escoltant, a més amb una molt bona qualitat. Us animem a que us les instal·leu en els vostres telèfons intel·ligents.

Aquest any, però, no tot han sigut alegries. Malauradament, ens va deixar el nostre director, en Jaume Ripoll.

En Jaume va aconseguir unir una sèrie de gent amb ganes de fer coses per al poble a través de la ràdio. Li va donar l'impuls necessari, l'interès i la pressió política perquè els veïns de Sant Hilari se la sentissin seva. Home insistent com n'hi ha pocs, amics dels seus amics, en Jaume el que més li agradava era fer "festes", com ell deia. Sempre estava disposat a treballar desinteressadament pel bon funcionament de la ràdio. Les 48 hores en directe, la Mega Panera, la Festa dels 10 anys de l'emissora, els programes al carrer, el bingo, el cine-cotxe, etc... tot això eren idees que li venien al cap i que ens traslladava a la resta dels components de la ràdio per dur-les a terme. De ben segur que estiguis on estiguis en aquests moments ens seguiràs escoltant i ens donaràs l'empenta necessària per seguir treballant, segur!

Serveixi aquest escrit com a mostra d'homenatge per, segurament, la persona que ha fet més coses per l'emissora des del seu naixement.

A tots els que ens escolteu dia a dia, agrair-vos que estigueu sempre al nostre costat, sabeu que teniu el Facebook de la ràdio, el Twitter i el correu electrònic per fer-nos arribar les vostres opinions o comentaris, sempre són ben rebuts, escoltats i valorats. També agrair als anunciants que han seguit amb nosaltres durant aquests temps durs per tots, que segueixin tenint-nos confiança.

I a tots els vilatans i vilatanes de Sant Hilari, desitjar que tingueu una molt bona Festa Major! Que és per al poble, a ell li agradava fer "festes", els 10 anys de la ràdio, les 48 hores en directe, els bingos amb cervesa inclosa, la mega-panera, el cine-cotxe, etc, etc...

Associació de Gent Gran "Can Blat"

"Can Blat" ofereix un nombre d'activitats per a la gent gran per millorar l'envelliment actiu, per relacionar-te amb altres avis, que et convidem a conèixer.

Tenim les següents activitats:

- Puntes de coixí (els dilluns de 3 a 5)
- Manualitats (els dilluns de 5 a 7)
- Classes d'informàtica bàsica (primer, segon i tercer grau.)
- Conferències per a la gent gran.
- Gimnàstica (els dimarts i dijous)
- Classes de sardanes (els dimecres)
- Biblioteca amb llibres per emportar.
- L'arròs de cada primer diumenge.
- Jocs de taula (cada dia de 3 a 7)
- Bar
- Ball cada diumenge
- Pistes d'escalèxtric
- Excursions amb autocar

I, sobretot, tenim moltes ganes de contribuir a millorar el desenvolupament de la gent gran de Sant Hilari. Us convidem a fer-nos una visita i a gaudir de les nostres activitats.

Salutacions

Antoni Pastor i Munt
President

Escola bressol municipal "La Baldufa"

L'equip educatiu de La Baldufa creiem que el primer cicle d'educació infantil és crucial, ja que el nen o nena construeix unes capacitats d'aprenentatge que es caracteritzen pel desenvolupament motriu, afectiu, intel·lectual i social. Per fomentar l'evolució d'aquestes capacitats ens basem en uns principis bàsics com la comunicació, l'autonomia, l'observació, l'experimentació, l'atenció emocional, l'associació de nous coneixements i la imaginació.

Estem començant a treballar conjuntament amb les famílies per tal de fomentar els valors de cooperació, respecte, esforç, responsabilitat...

La nostra filosofia d'escola es basa en què els infants construeixin aprenentatges lligats a l'entorn natural i cultural on ens trobem. Apostem per oferir als nens i nenes materials primaris que els permetin descobrir per ells mateixos els nostres voltants, sempre creant un ambient tranquil i afectiu, ja que és bàsic per una bona educació emocional. A més, sempre tenim molt present les seves pròpies capacitats, on introduïm uns hàbits i rutines amb la finalitat que els nostres infants arribin a ser autònoms i es valguin per si mateixos.

Ja des del curs passat vam iniciar el projecte del reciclatge, el qual mica en mica va agafant embranzida i és va fent més gran. Aquest any, hi hem afegit l'hort. Entre tots en tenim cura, i podem veure l'evolució que va fent, tot esperant-ne els fruits.

Fent referència al treball conjunt entre família i escola, enguany hem integrat les famílies a les sortides escolars que hem anat realitzant, concretament a l'excursió de final de curs on els nens i nenes de 2 a 3 anys van anar a visitar una aula d'entorn rural.

Tenim el privilegi de gaudir d'unes installacions adaptades i pensades únicament per a aquesta etapa educativa. Estan dissenyades amb materials col·locats estratègicament i amb un raonament teòric al darrera, el qual no deixa cap detall al marge pel benestar i la seguretat dels més petits (els radiadors estan protegits per evitar cremades, els endolls estan a una alçada on no hi arriben els nens i nenes, les portes tenen protecció per no enganxar-se els dits, entre altres). A tot això hi podem afegir que la zona on ens trobem és molt tranquil·la, amb poc trànsit i assolellada.

L'equip educatiu us desitgem una bona Festa Major.

CEIP Guilleries

L'Acció Tutorial

Les persones som éssers emocionals, i les emocions porten el timó de la nostra vida perquè influeixen en les nostres decisions, actuacions, reaccions i relacions. D'aquí se'n deriva la importància d'ensenyar als nostres alumnes a entendre i gestionar les emocions.

Per aquesta raó és important l'Educació Emocional a l'escola, per ajudar a ser persones emocionalment intel·ligents i amb una actitud positiva davant la vida amb un paper del mestre/a com a model d'empatia i assertivitat.

El projecte d'acció tutorial del nostre centre, consolidat aquest curs, va iniciar-se amb la voluntat de l'equip de mestres de promoure una educació integral dels nostres alumnes, la qual potenciï al màxim el desenvolupament de totes les seves capacitats: cognitives, socials, relacionals, afectives, comunicatives i cognoscitives.

Aconseguir una bona adaptació i inclusió dels alumnes al centre i a l'aula, formant grups que siguin cohesionats, respectuosos, dialogants i capaços d'ajudar-se, de ser solidaris i de treballar de manera cooperativa i construir una relació de confiança afectiva, de seguretat i de respecte entre els adults i els alumnes entre iguals, són alguns dels objectius d' aquest projecte.

L'equip de mestres vam dedicar-nos un any a la formació i aprofundiment del coneixement i a l'aprenentatge de tècniques per dur a la pràctica en aquest àmbit i d'actuacions que ens portessin a l'assoliment dels objectius plantejats.

El Pla d'Acció Tutorial de l'escola Guilleries es recolza en la pedagogia de la inclusió, que considera el caràcter únic de cada alumne/a i el fet que no tots aprenem de la mateixa manera. És una pedagogia orientada a la participació i a l'autonomia on el treball cooperatiu n'és una clau important.

Aquest projecte és una eina per ajudar els alumnes a:

- Aprendre a conèixer
- Aprendre a fer
- Aprendre a viure junts
- Aprendre a ser

Això s'aconseguirà a partir de sis principis bàsics:

- El desenvolupament global
- Habilitat de comunicar
- Interacció a l'aula
- Resolució de problemes
- Responsabilitat de l'alumne /a davant els aprenentatges

Agraïm la implicació activa i compromesa de tota la comunitat educativa del nostre centre per dur a bon port aquest projecte.

El claustre de l'Escola Guilleries us desitja molt bona Festa Major!

IES Anton Busquets i Punset

COMIAT DEL CURS 2012-2013

El dia 25 de juny els alumnes de 4t d'ESO van fer la festa de final d'etapa, juntament amb professors, companys i pares. Després d'un breu acte al gimnàs de l'institut tots junts vam gaudir d'un pica-pica, on pares, professors i alumnes vam poder parlar distesament.

El dia 28 de juny ens vam tornar a reunir tots, alumnes i professors per acomiadar el curs 2012-13. En primer lloc vam donar el graduat a tots els alumnes que havien superat el 4t curs d'ESO. La seva tutora els va obsequiar amb una corbata amb el logo de l'institut.

Seguidament, vam fer l'acte de reconeixement a aquells alumnes que al llarg del curs havien guanyat diferents concursos:
- Emma Codina (2n d'ESO): Guanyadora del XXVI concurs literari de narració curta de Sant Hilari.
- Emma Medina (2n d'ESO): Guanyadora del Concurs d'oratòria de la selva
- Míriam Costa (2n BAT) : Guanyadora del Premi Moragues.
- Anna Serra (2n BAT) : Menció honorífica de la Societat Catalana de Química pel seu treball de recerca.
- Íbor Baronat (2n BAT) : 1r classificat a la I Olimpíada de Geografia.

També es va esmentar la concessió d'una beca Botet i Sisó de la UdG a l'Albert Bayés de 1r de BAT per fer el seu treball de recerca.

Tot seguit, vam fer el reconeixement a aquells alumnes que havien obtingut una mitjana superior a 8,5 a les notes finals.
- Aleix Labara (1r ESO)
- Marta Pou (1r ESO)
- Emma Codina (2n ESO)
- Ramon Pastor (2n ESO)
- Lídia González (4t ESO)
- Albert Bayés (1r BAT)

La Lídia, en Ramon, l'Emma, la Marta i l'Albert.

Tot i que no eren a l'acte, s'ha de reconèixer als següents alumnes de 2n de BAT:
- Íbor Baronat
- Gil Jumbert
- Anna Serra

A més a més, l'Íbor va obtenir la distinció de les PAU per haver obtingut una nota superior a 9.

Vam aprofitar l'acte per acomiadar a part de l'equip directiu, que marxen perquè han obtingut plaça en un centre més pròxim a la seva residència. La Maria Reyner, la directora, que ha estat a l'institut 11 anys com a professora de tecnologia i la Montse Cros, la secretària, que ha estat durant 20 anys professora de física i química.
Després vam presentar el nou equip directiu als alumnes:
- Directora: Farners Ferragutcasas
- Cap d'estudis: Montse Matamala
- Secretària : Ester Amat
- Coordinadora Pedagògica: Rosa Badenas

Bon estiu i fins al curs vinent!

Els alumnes de 4t d'ESO en l'acte de graduació.

Llar "Les Cent Fonts" i Col·legi Sant Josep

Projecte intergeneracional, la nova experiència d'aquest curs.

El Col·legi Sant Josep i la Llar Infantil Les Cent Fonts som una proposta educativa de 0 a 16 anys. Tot i que cada etapa té les seves peculiaritats i la importància del treball curricular del dia a dia, ens enriquim amb projectes que compartim.

A principi del curs 2012-2013, el personal responsable de la Residència de Gent Gran exposà al Consell Escolar Municipal la proposta d'iniciar un programa intergeneracional per unir aspectes del passat, el present i el futur del poble de Sant Hilari. Aquesta iniciativa sorgí després d'observar com n'eren de positives per als avis i les àvies les trobades amb joves i infants del nostre poble.
Els programes intergeneracionals són un mitjà per a l'intercanvi determinat i continuat de recursos i aprenentatges entre les generacions de gent gran i les més joves, amb la finalitat d'aconseguir beneficis individuals i socials. Se'ns van oferir diverses activitats i a l'escola havíem de pensar quines eren les més adequada a cada edat.
L'activitat més adient per als alumnes d'infantil va ser la representació amb titelles d'un conte on s'explicava la malaltia de l'Alzheimer. Prèviament al dia de la representació, ens vam aprendre una cançó per cantar junts, els avis i els nens. Us deixem una part del conte que ens van explicar.

LA MEVA ÀVIA TÉ ALZ... NO SÉ QUÈ...

Les històries de l'àvia m'encantaven. Després venia el seu moment preferit: ens miràvem amb ulls trapelles i ens fèiem un petó de mel... Que bé que hi estava jo amb l'àvia! I, perquè m'adormís, em cantava la cançó preferida mentre m'abraçava.
Encara la sé de memòria. Però un dia, quan vaig arribar a casa l'àvia, vaig notar que alguna cosa havia canviat.

***Àvia (Anna Donadeu):** - Hola Rosa!*

***Carlota (Elisa Puig):** - Però si jo no em dic Rosa!*

- Àvia, que t'equivoques, que sóc la Carlota!

Em vaig pensar que feia broma... però no. Per desgràcia, l'àvia començava a confondre els noms de debò. De vegades, també deia coses molt estranyes, com ara:

Àvia (Anna Donadeu):

- Vine, papa, que anirem a pescar ocells...

Carlota (Elisa Puig):

Aleshores, vaig suposar que l'àvia volia ser pallassa. Però quan vaig veure que cada vegada feia més ximpleries, vaig adonar-me que no devia estar massa bé del cap. Desava les sabates a la nevera, s'equivocava de camí, ja no sabia trobar el seu llit... Un dia, fins i tot, va provar de menjar-se un tovalló! Imagina't! Se l'havia de vigilar tot el dia. I aleshores ho vaig entendre. L'àvia no volia ser pallassa: estava malalta i era la

malaltia la que li feia fer tot allò. El metge ens va explicar que tenia la malaltia d'Alzheimer. Alz...què? Vaig preguntar. Però el nom era igual, l'àvia necessitava ajuda. Avui ja no viu a casa seva. Viu en una casa molt gran amb molts altres avis i àvies com ella. Allà la cuiden molt, hi ha infermeres, cuidadores, cuineres... no està mai sola. A part de cuidar-los, els fan treballar la memòria fent activitats, alguns van a l'ordinador i fan passatemps. Fins i tot fan gimnàstica i manualitats.

A la porta de la seva habitació hi ha la seva foto, així sap on dorm. Estic una mica trista... ara ja no pot fer pastissos, ni menjar sola, ni dutxar-se, ni caminar... l'àvia ja no és com abans però la vaig a veure sovint i... saps què? Ara sóc jo qui li porta pastís de xocolata, li ensenya fotos... qui la passeja pels passadissos i li explica històries.

Realment, és veritat que ja no és com abans, però continua essent la meva àvia i jo continuo estimant-me-la molt. Ara sembla com si ja no m'entengués gens ni mica quan li parlo. Però, tot i això, hi ha una cosa que estic segura que encara entén i que li agrada moltíssim:

el nostre petonàs de mel!

La representació fou un èxit. Les dues àvies ho van fer genial. El muntatge va ser molt encertat i els nens i les nenes se sentiren molt acollits tant pels avis i les àvies com per tot el personal que treballa a la Residència. En acabar, obsequiaren els infants amb un titella de dits fet pels residents i ens acompanyaren a fer una visita guiada per totes les dependències.

En arribar a l'escola, els alumnes feren un dibuix de la representació per regalar als avis. També els hem fet arribar una carta signada per tots els nens i les nenes de P5 per agrair-los l'esforç fet.

Volem acabar explicant que moltes tardes, mentre treballem, escoltem la cançó ***"Un petó de mel"***.

Les activitats que des de primària s'han realitzat al llarg del curs han estat variades. Per Nadal, els alumnes de cicle inicial i superior visitaren els avis i les àvies per cantar-los diverses cançons del Festival de Nadal. Els va agradar molt sentir cantar cançons de la seva joventut. Participaren activament cantant el *"Remena nena"*, els van recitar el vers de Nadal i els lliuraren una postal feta per ells mateixos. Per Sant Jordi, els alumnes de cicle mitjà van donar una rosa de paper a cada resident.

Els projectes que es feren amb els alumnes d'educació secundària giraren a l'entorn d'una pel·lícula i un treball de recerca sobre les vides dels avis i àvies que estan a la residència.

Els alumnes de 3r d'ESO van llegir i treballar, en la matèria de castellà, la lectura del llibre *"Cuaderno de Noah"*, de N. Sparks, i a continuació visualitzaren la pel·lícula *"El diario de Noah"* basada en el llibre. En acabar, es va obrir un col·loqui sobre les inquietuds despertades entorn a les malalties relacionades amb la demència senil, tema principal a la pel·lícula, i el viure en una residència.

Un grup de noies de 4rt d'ESO s'engrescaren a fer un treball de recerca *"Històries de vida"*. Consistia en fer entrevistes als avis de la residència sobre les diferents facetes de la seva vida basant-se en les històries personals dels residents, a partir d'enquestes, vivències i fotografies antigues de quan eren més joves. Les alumnes van sentir-se molt acollides per tot el personal de la residència i van gaudir molt en tot el procés d'elaboració i redacció.

Hem de manifestar que ha estat una experiència que des de les escoles valorem molt positivament, que ha de tenir continuïtat i que deixa rastre en les vivències personals de cadascú. Les relacions entre persones d'edats diferents ens han d'unir i enriquir.
Grans i petits aprenem junts!

Equip directiu del Col·legi Sant Josep
i la Llar Infantil "Les Cent Fonts"

AMPA CEIP Guilleries

Aquest any la nostra escola celebra el seu 75è aniversari. L'AMPA vol fer un petit recordatori lloant la feina que han dut a terme tots els mestres i alumnes que hi han passat i a aquells pares i mares que han format part de la nostra AMPA i que la continuen avivant durant anys i anys sense deixar decaure l'esperit de compromís davant l'educació dels nostres nens i nenes. Perquè l'escola no només la formen els alumnes i el professorat, sinó totes aquelles persones que estan implicades en l'educació i formació dels infants. Les mares i els pares juguen, en aquest sentit, un paper cabdal, i l'Associació ajuda a unir aquestes forces per tal de teixir accions constructives i significatives per a la millora de l'escola, l'educació i la formació dels nostres fills i filles.

Un any més, tot i les estretors que es viuen dia a dia amb la reducció de pressupostos i anul·lació d'ajudes, l'equip docent, els alumnes i els pares i mares han pogut dur a terme un seguit d'iniciatives amb pressupostos reduïts però incrementant la il·lusió i les ganes de fer-los realitat: en primer lloc la castanyada amb ajuda d'avis i pares; la consolidació del festival de Nadal, encapçalat per l'Eva Codinach, amb una molt bona organització i bon programa: feia posar la pell de gallina!; Sant Jordi, amb l'exposició d'una gran mostra de manualitats aportades per cadascuna de les famílies fetes amb molt enginy, i una divertida representació versionant del conte de la Blancaneus per iniciativa d'uns quants pares i mares; la cursa d'orientació que en Dani Negre organitza des de fa ja 7 anys; les aportacions d'alguns pares fent casetes per ocells; i la festa de final de curs amb xocolatada, jocs, música, ball d'escuma, actuacions i un participatiu sopar amb ball com a fi de festa. El curs vinent continuarem apostant per fer activitats que fomentin el nostre esperit emprenedor i participatiu.

Us recordem que qui vulgui pot accedir a través de l'espai que tenim dins la web de l'escola (https://sites.google.com/a/xtec.cat/guilla1/) al nostre bloc (http://ampaguilleries.blogspot.com.es/) on podeu fer les vostres aportacions i informar-vos d'allò que preciseu.

Per últim des de l'AMPA de l'escola Guilleries aprofitem l'avinentesa que ens ofereix aquest espai per saludar a tots els qui llegiu aquest programa i desitjar-vos una bona Festa Major.

AMPA IES Anton Busquets i Punset

Quan formes part d'una associació com és l'Ampa d'un institut t'adones que no és tanta la feina que comporta i molta la satisfacció que reps de vetllar pel funcionament i el tarannà de l'escola en l'educació del teu fill. I realment costa molt que els pares ens involucrem en aquest tema.

L'educació dels nostres fills és compartida amb l'Institut, però la part més important la fem els pares. Cada nou curs s'obren i es tanquen portes, uns alumnes comencen i d'altres marxen. Esperem que aquest nou curs els pares vulguin prendre part d'una manera més intensa en la formació dels seus fills, col·laborant amb l'Ampa, el Consell Escolar i fent que l'Institut i el professorat no estiguin tan allunyats. Els nostres fills són el nostre futur que cal cuidar, mimar i on hi hem de col·laborar intensament. També agrair aquests pares que han estat sempre presents i avui tanquen aquesta porta i ens diuen adéu, per obrir-ne una de més gran. Esperem i desitgem un gran futur per a tots.

APFSH Col·legi Sant Josep i Comissió de Pares de la llar "Les Cent Fonts"

ASSOCIACIÓ DE PARES DE FAMÍLIA DE SANT HILARI SACALM

Ara fa un parell de cursos que vam iniciar a la nostra escola el Programa de l'Auxiliar de Conversa en llengua anglesa. Aquest curs passat hem pogut gaudir de dues auxiliars, una que ens ha becat el Ministerio i l'altra que hem subvencionat tots els pares de l'escola. Han estat treballant amb tots els alumnes des de P0 fins a l'ESO. Aquesta és una aposta clara cap a l'aprenentatge i el domini de l'anglès, igual com ho fou la participació en el Programa Experimental de Llengües Estrangeres i que es consolida avui amb el projecte d'innovació d'Escola Multilingüe.

Kate i Regan, auxliliars de conversa del curs 2012-13.

Fa pocs dies la Generalitat ha presentat i ha aprovat posar en marxa el Marc per al Plurilingüisme amb l'objectiu de garantir que l'alumnat domini el català, el castellà i l'anglès i tingui coneixement també d'altres llengües en acabar l'educació obligatòria. En referència a la primera llengua estrangera escollida (en la majoria de casos, l'anglès), d'acord amb els objectius europeus per al 2020, pretén que l'any 2018 al final de l'ESO el percentatge d'alumnes que siguin capaços de mantenir una conversa simple en la primera llengua estrangera (nivell B1) sigui superior al 50%. Per aquest motiu ha presentat un pla pilot pel curs vinent, on hi participaran només uns 50 centres de tot el territori català i on s'incrementarà l'exposició lingüística a les llengües estrangeres fins assolir un mínim d'un 12% del currículum a primària i un 15% a l'ESO.

Ja fa molts anys que la nostra escola va introduir l'anglès, no només a primària, sinó també a l'educació infantil, des de P0. L'anglès s'usa, evidentment, en les classes d'anglès, però també en matèries no lingüístiques (educació física, visual, laboratori, ciències...) en una proporció (12% a infantil i 20% a primària i secundària) que actualment ja supera el que demana la Generalitat pel 2018. Els Casals d'estiu o de Setmana Santa també són íntegrament en anglès. A l'ESO, els alumnes tenen l'oportunitat d'aprendre també el francès.

Portar a terme tot aquest projecte (i d'altres que realitzem) no és gens fàcil. Calen moltes dosis d'implicació, de formació i d'esforç, i des d'aquí volem donar les gràcies a tot l'equip de mestres i altres professionals, a les famílies i a la Junta de pares de l'escola, ja que entre tots ho fem possible en benefici dels nostres fills. Una menció molt especial i afectuosa a l'Àngel Serradesanferm.

Els fruits de tot aquest model, que és la nostra escola, són evidents de forma objectiva en els resultats, per exemple, de l'avaluació de les competències bàsiques. També són clars en les matriculacions. Enguany, malgrat la crisi, tant a P1 com a P2 i P3 tenim un percentatge major d'inscripcions respecte al curs passat, tenint en compte el nombre total de possibles candidats (naixements per any) a ser escolaritzats. A tots, benvinguts!

Associació de Pares de Família, APFSHS. Llar Infantil "Les Cent Fonts" i Col·legi Sant Josep.

Bastoners de les Guilleries

Enguany els Bastoners de les Guilleries celebrem el nostre 5è aniversari. Tot i que ens trobem en una època de traspàs, de canvis, de noves incorporacions... no volem passar desapercebuts i ens agradaria, mitjançant aquestes quatre ralles, crear un reclam perquè us animeu a formar part d'aquesta colla d'amics que hem anat forjant durant aquests 5 anys.

Com ja sabeu, ens hem mogut per quasi tot Catalunya, de nord a sud, d'est a oest, i ens agradaria poder seguir-ho fent.

No t'ho pensis més! Vine a tocar la gralla o a saltar!

Bona Festa Major a tothom!

Salut, bastons i gralles.

Associació del Via Crucis Vivent

Via Crucis Vivent

Creu de Sant Jordi · element festiu patrimonial d'interès nacional

Podem estar contents i satisfets ja que un any més hem pogut realitzar el nostre Via Crucis Vivent. Enguany tampoc ha estat fàcil fer-lo, sobretot pel temps que ens va fer. Fins a l'últim instant vam haver d'estar atents a les prediccions i a les imatges dels radars meteorològics. Ja ho diu el refranyer popular: "per Setmana Santa, pluja o vent; altrament, no és santa". I és que encara que sigui per un lleu plugim el vestuari que porten els armats es pot malmetre, és molt delicat i mantenir-lo i conservar-lo no és barat.

Una de les responsabilitats de l'equip directiu de l'associació és vetllar pel patrimoni de l'entitat, i més ara, que és tan complicat obtenir recursos públics o privats. Esperem que els propers anys siguin millors i que aquesta sigui una de les preocupacions més petites per a la nostra entitat. Aquest any, igual que l'anterior, hem fet un sorteig per aconseguir finançament per als nostres propis mitjans. Aquesta vegada els afortunats han estat una jove parella del poble; aprofitem per felicitar-los i desitjar-los que gaudeixin del premi.

Introduir millores o novetats al projecte del Via Crucis Vivent no és senzill; hem de preveure que qualsevol millora s'haurà d'incloure en els pressupostos dels anys següents i, per tant, hem de trobar fòrmules que ens permetin ja no només mantenir sinó augmentar les fonts de finançament. Però no ens manca empenta i il·lusió i tenim algunes propostes sobre el paper que esperem poder-les realitzar en properes edicions i que siguin del vostre grat. Per fer millores o recuperar algun projecte que se'ns ha quedat pel camí, i que tenim moltes ganes de realitzar, ens cal la vostra ajuda. Esperem rebre tota mena de suggeriments, propostes i projectes que ens vulgueu fer arribar, com també us animem a formar part de la junta i seguir treballant per aquest projecte o d'altres de nous.

Finalment, com cada any, volem agrair a totes les persones que han contribuït a la nostra festa. Una festa reconeguda i guardonada nacionalment i ara ja amb un any més d'història. També volem agrair a les empreses, associacions i entitats locals o foranes que desinteressadament han fet possible que el Via Crucis Vivent de Sant Hilari Sacalm s'hagi pogut dur a terme de nou.

A tots i a totes, moltes gràcies i molt bona Festa Major!

Associació del Via Crucis Vivent de Sant Hilari Sacalm

La tropa romana al l'hort de Getsemaní per detenir a Jesús de Natzaret, enmig del crits del poble (Arxiu Via Crucis Vivent).

VIA-Lliurament del premi de la panera de l'any 2013 a en Josep Llopis i a la Núria Prat.

Centre Artesà de la Torneria

CAT Centre Artesà de la Torneria Sant Hilari Sacalm

El Centre Artesà de la Torneria (CAT) està ubicat a la carretera de la Font Picant, a 300m de Can Rovira, l'oficina de turisme. Hi ha maquinària i eines antigues exhibides i s'hi poden trobar també treballs en miniatura dins d'ampolles de vidre. S'hi realitzen demostracions de com es treballa la fusta amb el torn i l'embarrat.

Està obert el primer i tercer dissabte de cada mes, de març a novembre i l'entrada és gratuïta.

Per visites guiades i més informació, dirigiu-vos al Museu Guilleries (972 869 447 o bé museuguilleries@santhilari.cat).

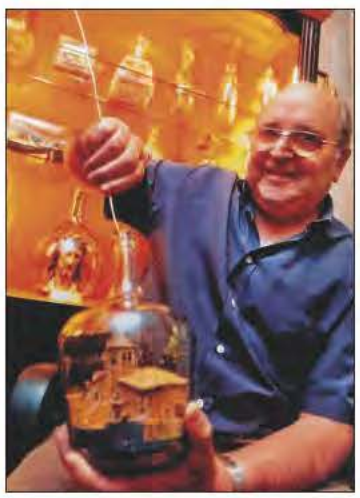

Club Tennis Taula Sant Hilari

Un any més el Club Tennis Taula té l'oportunitat d'informar a totes les hilarienques i hilariencs de com ha anat la temporada. La Lliga Intercomarcal (formada per equips de la Selva, Osona, Ripollès, La Garrotxa i Pla de l'Estany) és cada any més exigent. Els joves de cada club pugen amb força i hem de tirar de certa veterania per guanyar les partides. El cas és que aquest any hem quedat quarts. Sobretot gràcies a una primera volta molt bona. Això ens va permetre afrontar la part final de la lliga amb certa comoditat. Els resultats de la segona volta no van ser massa bons però el quart lloc és més que meritori. En tot cas les dificultats i reptes esportius no fan res més que fer-nos millors persones. El tennis taula, com qualsevol entitat local, crea vincles interpersonals i forma part de la musculatura d'un poble, d'un país. Malauradament la forta crisi econòmica i política que patim crea un estat de desànim, barrejat amb una certa ràbia davant, per exemple, la nova Llei de l'Esport. Les subvencions dels ajuntaments i organismes superiors arriben en comptagotes ja que les retallades són per tothom. En tot cas són les ganes de les persones les que tiren endavant les entitats esportives. Que les dificultats no us facin perdre les ganes de fer esport, i per què no, de fer unes quantes partides de ping-pong! Us esperem al pavelló!.
Bona Festa Major 2013!

Oncolliga Girona

FUNDACIÓ ONCOLLIGA GIRONA
Lliga catalana d'ajuda al malalt de càncer
DELEGACIÓ DE SANT HILARI SACALM

El càncer viu latent a les nostres vides. A vegades ens sobta tràgicament i ens convé combatre'l. I entre tots el combatrem.

Com un espectre,
sense fer remor, sense veure'l.
Ni tan sols truca per entrar.

Et penetra fins ben endins,
sents un calfred...t'entra.
Un sentiment d'impotència t'envaeix.
Aleshores les ganes de foragitar-lo,
de barrar-li el pas, s'intensifiquen.

Et penetra més, més endins
fins que les forces van minvant.
Et penetra més, més endins
fins al moll de l'os.
Et penetra més i encara més endins
fins que t'ha vençut.

Un temps, un dia, potser demà
no se t'endurà
segur de ben segur que
haurà de trucar per entrar.

Volem transmetre el nostre agraïment a tothom que ha col·laborat en la Marató de TV3 del mes de febrer passat. Malgrat el temps de poca abundor, un com més, la gent de Sant Hilari ha recolzat amb empenta la iniciativa solidària de la Marató.
Moltes gràcies

Foto Club Guilleries

FOTO CLUB GUILLERIES

El Foto Club Guilleries ja fa més de tres anys que es va fundar i que participa i organitza actes relacionats amb la fotografia. A continuació volem destacar algunes de les activitats que hem portat a terme, i que ben segur repetirem, afegint-hi nous objectius:

- Fotolliga de l'Associació Gironina d'Entitats Fotogràfiques (AGEF) 2012-13
- Fotolliga Local Sant Hilari Sacalm / Arbúcies 2012-13, on en aquesta edició el guanyador ha estat un membre del nostre Foto Club.
- A part d'altres sortides fotogràfiques periòdiques, cal destacar la sessió de fotos que vam fer al febrer amb models.
- Exposició a Can Rovira amb les fotos presentades a la Fotolliga per part dels participants.

Us convidem a venir i gaudir d'aquesta dèria per la fotografia que crea addicció i crea amics. Passeu una molt bona Festa Major, i doneu una ullada a: http://fotoclubguilleries.blogspot.com.es/

La Junta

Coral mixta "Els Nois Alegres"

ATREVITS!

Aquest ha estat un any de decisions i actuacions destacades.

Un any on la coral ha mostrat el seu caràcter i ens hem atrevit amb dues fites molt engrescadores.

En primer lloc hem participat a Music & Friends en el IX CANTATE BARCELONA, una trobada internacional de corals amb dues actuacions: a Lloret de Mar, a l'església, junt amb la coral Sodupe d'Euskadi i a la sala de cambra de l'Auditori de Girona, junt amb les corals SAGKORET DRÀPEN de Noruega, TRACHTENCHOR DÜDINGEN de Suïssa, CORAL ODONTO BAHIA de Brasil, BJÖRKSTAKOREN de Suècia, MENDI ONA ABESLARIAK d'Euskadi, CORAL ENAMUSA d'Hondures, CHOIR OF FAMAGUSTA MUNICIPALITY de Xipre, CORAL SOM de Barcelona i CORAL DO BDMG CULTURAL de Brasil. Va ser una mostra de cant coral internacional on cada coral va cantar cançons de la seva terra i al final tots junts vam cantar la sardana de Joan Manen "El Cavaller Enamorat".

Amb l'afany de fer quelcom diferent, a la junta se'ns va acudir fer un musical. Vam creure que la persona que podria dirigir artísticament aquest nou repte era en Jaume Fàbregas. Un dia en Jaume ens diu que ja ha trobat la música i segurament el tema, en Jaumet del flabiol. Tots teníem els nostres dubtes per si el personatge podia donar prou de sí però un cop ho vam exposar a la coral tots es mostraren molt il·lusionats. La música escollida era la dels "Miserables" i la persona idònia per fer la lletra era en "Terris", que ha fet un gran i minuciós treball pel qual li estem molt agraïts. La direcció musical, fent una gran tasca i apostant fort pel musical, va ser de la nostra directora Eva Codinach. En Jaume va buscar un Jaumet simbòlic, idoni per l'espectacle i que aporta molta bellesa i frescor incloent un ball d'enamorament, interpretat per l'Aleix Labara (en Jaumet) i per la seva germana Iria als qui els hi estem molts agraïts per la seva col·laboració.

Tal com ha escrit l'Angel Serradesanferm, en Jaumet del flabiol, la joguina de Sant Hilari, era un bon home, una persona gran amb cor d'infant. Condemnat al mutisme de per vida, hagué d'afrontar el repte de sobreviure. Si amb el somriure parlava, amb el flabiol somniava i tocava les quatre notes que sabia. La seva presència era una mostra de senzillesa i humanitat, valors fonamentals que encara avui –potser no tant com voldríem– són molt necessaris per la societat actual i per tot això encara el recordem.

Vull agrair a tots els companys i companyes la seva feina, l'esforç, tant de cant com d'interpretació, l'entusiasme i la il·lusió posats en aquest projecte.

Esperem que les emocions i sentiments que nosaltres hem viscut a l'escenari hagin arribat amb la mateixa intensitat als nostres espectadors i desitgem que en JAUMET us hagi omplert un xic la vostra memòria i en definitiva us hagi agradat. Tots plegats hem assolit un somni!

Durant dotze anys l'Eva Codinach ha estat la nostra directora i ara ens ha demanat un descans. Ha fet una tasca immillorable, amb alguna dificultat i sortejant diferents etapes, però sempre tirant endavant. Tots plegats hem crescut amb cant, amb companyonia i ens hem fet grans. Crec que ni la coral ni el poble no et podrem pagar mai el teu esforç i dedicació que hi has esmerçat. Penso que interpreto el sentiment de tots els companys de la coral quan et dic que no pensem deixar-te marxar, et convidem a quedar-te amb nosaltres com a cantaire –soprano-, la teva gran passió.

Després d'un procés per trobar un nou director/a, ja que hem contactat amb nou persones, la junta de la coral ha cregut que per mèrits, per currículum, ganes i il·lusió el nou director sigui el Sr. Pere-Mateu Xiberta Gómez. Un professional en la direcció de corals amb títol superior de direcció de coral, professor superior de solfeig, de composició i harmonia, piano i de pedagogia musical. Ha actuat en diferents països com a pianista acompanyant i ha fet diversos arranjaments musicals.

Estem segurs que comença una nova etapa a la coral, amb nous reptes i que ens obrirà nous horitzons.

Tal com diu la lletra de la sardana Alegres d'Or, que el nostre cant sigui sempre font d'amor i amistat !.

MOLT BONA FESTA MAJOR!

Josep Mª Bonvehí Mas
President "Els Nois Alegres".

Esplai d'Isards

L'Esplai d'Isards, com bé sabreu alguns, és una associació juvenil que es va crear fa dos anys pel grup de monitors/es i director que ja portava realitzant el casal del poble anteriorment. L'experiència, les ganes de créixer com a esplai ens van engrescar a engegar aquest projecte que, ara per ara, podem dir que està agafant una forma molt atractiva. Tot aquest camí, però, no hagués tingut cap sentit sense la col·laboració de molta gent, començant per l'Ajuntament de Sant Hilari que ens va confiar l'esplai a nosaltres, passant pel grup de monitors/es i director que tots junts estem tirant endavant cada iniciativa amb moltes ganes i acabant per tots els pares, mares, fills i filles que participen amb nosaltres i que sempre ens transmeten molta proximitat i confiança. La Festa Major del poble simbolitza moltes coses...per una banda ens permet gaudir a petits, joves i grans de la vida i l'activitat diürna i nocturna del nostre poble, fet que ens complau moltíssim com a entitat de lleure que som; però per altra banda també simbolitza la fi de L'ESTIU... el període de l'any més important per a tots els que formem part d'aquest esplai. El temps de jocs, de piscina, d'excursions, de tallers, d'acampada... El moment d'alegria, de diversió, de desconnexió, d'esbarjo... L'hora de créixer, escoltar, respectar, cantar, conèixer, descobrir, relacionar-se, compartir...

Només ens queda donar les gràcies a tots els que feu possible aquest esplai i desitjar a tot el poble de Sant Hilari que gaudiu molt d'aquesta Festa Major.

BONA FESTA MAJOR!

Club Bàsquet Sant Hilari

Ja ha arribat la Festa Major del nostre poble i, amb ella, molta alegria. Ens passem tot l'estiu –i podríem dir que pràcticament tot l'any- esperant aquests dies tan especials per a tots nosaltres. Les ganes de passar-nos-ho bé, de fer pinya, de fer gresca, de riure, de ballar i, en definitiva, de ser feliços i aparcar les preocupacions per uns dies envaeixen tots els carrers i totes les cases de Sant Hilari.

Per aquest motiu, el bàsquet també està de festa! El Club Bàsquet Sant Hilari, club amb ja més de 25 anys d'història, representat per nens/es, joves i adults del nostre poble, celebra amb molta il·lusió el començament d'aquesta Festa Major 2013 que esperem que sigui tant o més especial que l'anterior.

Si algun fet caracteritza Sant Hilari és el de compartir. Els nens i nenes comparteixen col·legis, casals, places..., els més joves comparteixen locals diürns i nocturns, equips esportius, aficions..., els adults també comparteixen botigues, obligacions, responsabilitats, hobbies... i, fins i tot, els avis i àvies del nostre poble comparteixen espais i moments.

Aquesta és la idea que el Club Bàsquet Sant Hilari us vol transmetre enguany... som un club per COMPARTIR. Tots els hilariencs i hilarienques us podeu sentir, d'alguna manera, part d'aquest club. Sigui per familiars, amics o coneguts que hi formen part, tots tenim alguna cosa a COMPARTIR amb el nostre bàsquet. Per això us animeu a fer d'aquest club, el vostre club.

Juguem i entrenem per afició a l'esport, però també per representar els colors del Sant Hilari; els colors de tot el poble; els vostres colors.

A tot Sant Hilari, des del vostre club de bàsquet, molt bona Festa Major!

Indrets

Indrets és una associació que neix de la inquietud de tres joves de Sant Hilari amb la finalitat d'apropar la natura i els esports de muntanya als infants i joves.
La principal activitat que desenvolupem és la **Ruta d'Aventura per les Guilleries** destinada a nens i nenes de 7 fins a 14 anys. Durant aquesta setmana, una colla de 30 persones anem caminant i acampant per diferents llocs del bosc, combinant-ho amb activitats lúdiques i relacionades amb els esports de muntanya, com és l'escalada, el caiac i l'orientació. Cada any s'escull un itinerari diferent, ja que les possibilitats de l'entorn són enormes. Aquest any hem anat de Sant Hilari fins a Folgueroles.
La ruta d'aventura és una proposta educativa basada en la pedagogia viva, en la qual es considera que l'aprenentatge sorgeix de l'experiència personal i de la convivència amb els altres. Prenent com a valors fonamentals l'autonomia i el compromís fomentem que els nens i nenes formin part de la organització de la ruta, sobretot en la gestió del campament. L'assemblea diària és l'espai d'expressió, que permet compartir, criticar i proposar per tal de millorar la convivència durant la setmana.
Pensem que l'educació és l'eina per a millorar la nostra societat, i en aquest sentit considerem important que els nens i les nenes estimin la natura, per així respectar-la; com també aprenguin a viure en societat de manera cooperativa, amb llibertat d'opinió i decisió, amb una felicitat deslligada del materialisme, i en canvi vinculada al fet de viure i compartir experiències amb els altres.

Forces, Forts i Ferms

Una vegada més, el Grup Excursionista Forces, Forts i Ferms aprofitem el programa de la Festa Major per saludar-vos i explicar-vos quatre coses sobre la nostra entitat.
El projecte del rocòdrom en el local de l'entitat (als Jardins de Can Rovira) està ben consolidat i el gaudeixen un bon número de socis. A més a més, aquest any s'ha format un grup de nens/es molt motivats que s'han iniciat a l'escalada.
Aquest any s'ha portat a terme la segona edició de la caminada "A peu per les Guilleries". Una caminada de dos dies que permet gaudir de primera mà l'entorn de les Guilleries. La nostra intenció és anar-la consolidant com una bona manera de conèixer a peu el nostre espai natural i físic més proper.
Continuem assistint un cop al mes a reunions de vegueria de la província de Girona, on es tracten temes relacionats amb l'excursionisme i el món de la muntanya en general (normatives, sortides, activitats, informacions de la FEEC, cursos...).
I paral·lelament, com cada any, els socis van realitzant diferents activitats: ascensions a cims, excursions, sortides amb raquetes de neu, caminades, curses d'orientació, esquiades...
Si esteu interessats a conèixer una mica més la nostra entitat i/o participar-hi, no dubteu de posar-vos en contacte amb nosaltres.
I sense res més a dir, desitjar-vos una Bona Festa Major i, ja ho sabeu, no deixeu passar cap oportunitat de conèixer el món amb els peus!

Club Patí Sant Josep

Ja tenim una altra temporada coll avall i, un cop més, el Club Patí Sant Josep tanca aquest curs esportiu amb un bon balanç, tant per l'augment del nombre de participants, com per la constant de participació de tots el membres del grup.

Enguany hem organitzat, novament, el Festival de Nadal – Marató de TV3 amb un gran èxit de recaptació. També vam dur a terme la Final Comarcal, amb més de 120 participants i, com a nou repte la Iª Patinada Popular, amb un alt nivell d'assistència.

Som conscients que hi ha moltes coses a millorar, però creiem que s'està fent una bona tasca a nivell de club i per això aprofitem l'ocasió per agrair la col·laboració de totes aquestes persones que, desinteressadament, fan que el dia a dia d'aquesta entitat sigui possible. I és, precisament, aquesta bona voluntat la que fa que entitats modestes i sense afany de lucre, com la nostra, formin i eduquin mainada a través de l'esport. Vénen temps difícils per a nosaltres. Cada dia són més les traves fiscals que se'ns imposen i que contribueixen a la desaparició de molts clubs petits. Per això, ara més que mai, caldrà que tots plegats hi posem el coll si volem que els nostres infants segueixin gaudint de la possibilitat de créixer amb uns valors que només la pràctica esportiva els pot oferir. Esperem poder seguir al vostre costat una temporada més.

A tots vosaltres, molt bona Festa Major!

Coral Amethysta

Cantar a l'Amethysta, una bona teràpia en temps de crisi

La Coral Amethysta és una entitat viva, que forma part d'un teixit associatiu coral ben consolidat i que, conjuntament amb les altres corals de Sant Hilari i Arbúcies, ja abraça totes les edats. Tot i la reducció del finançament públic, l'Amethysta no ha deixat d'organitzar ni participar en diverses activitats populars a les nostres viles, que permeten que tothom gaudeixi del cant coral.

Des de fa 3 anys organitza, conjuntament amb la Coral Laetare de Calella, un concert de música sacra dins dels actes previs al Via Crucis Vivent.

El 2009 s'inicia a Sant Hilari una nova activitat: L'Embruix, la festa de bruixes i bruixots, encanteris i llegendes de les Guilleries, i la Coral hi participa activament des dels seus inicis.

Així mateix, des de fa més de 15 anys participa, amb la Coral Els Nois Alegres, en el tradicional concert de Nadal.

Aquest curs, l'Amethysta també ha pogut formar part de dos importants esdeveniments a Girona. A l'octubre, va fer el concert inaugural del 5è Fòrum Coral de la Mediterrània, amb un gran èxit de crítica i públic. I al desembre, va ser un dels cors convidats a cantar El Messiah de Händel a l'Auditori, sota el patrocini de La Caixa.

La Coral Amethysta està oberta a tothom (joves i adults) que vulgui gaudir cantant. Una oportunitat per aprendre, conviure, passar-ho bé i, oblidar, durant unes hores a la setmana, les cabòries i els mals moments. BONA FESTA MAJOR!

Atletes Sant Hilari

Una vegada més arriben dies de festa pel poble, també ho són per aquest grup de "bojos" que veieu passar amb pressa pel mig del poble pràcticament cada tarda, i no pas a poc a poc. Fem el que ens agrada i ens ho passem d'allò més bé, òbviament, cada dia som més.

Ens sentim tan hilariencs com qualsevol altre, per tant, viurem aquestes dates al límit; tot i així no trigaran a arribar les competicions, tornarem a una agradable i alhora sacrificada rutina que marcarà la pauta dels nostres dies la majoria de l'any.

Aprofitem aquestes ratlles per posar-vos al dia dels resultats obtinguts la temporada passada i per remarcar de pas l'èxit que ha suposat incloure la milla urbana en la innovadora setmana de l'esport. Va ser, de llarg, l'esdeveniment més concorregut on un gran nombre de vilatans van prendre-hi part. Donar-vos les gràcies a tots, petits i grans, per l'esforç que vàreu realitzar, i esperem que l'any que ve repetiu.

Ja per acabar i sense més preàmbuls, aquestes són les fites dels atletes del poble en la temporada 2012-2013:

La **Ïa Vidal**, subcampiona de Catalunya infantil de pista coberta (2000 m.) i 3a en el Campionat de Catalunya infantil Aire lliure (3000 m.)

L'**Arnau Turon**, subcampió de Catalunya Promesa Aire lliure (1500 m.) i 4t en el Campionat de Catalunya Absolut Pista Coberta (1500 m.)
En **Ramon Linares**, 3r en el Campionat de Catalunya Promesa Pista coberta (1500 m.) i 3r del Campionat de Catalunya Promesa Aire lliure (1500 m.)
L' **Arnau Parareda**, 6è en el Campionat de Catalunya Absolut Pista Coberta (800 m.)
La **Nuri Soler**, 3a en el Campionat d'Espanya de cross de Veterans
L'**Isidre Moragas**, semifinalista en el Campionat d'Europa de Veterans (800m.)
Molt bona Festa Major!

Penya Barcelonista Sant Hilari

Sembla que era ahir però ja ha passat un altre any i tenim, un cop més amb la Festa Major, la possibilitat d'adreçar-nos a tots els barcelonistes, i als que no ho són, per fer-vos cinc cèntims de la nostra penya i, com no, del Barça.

Sentim a dir que la temporada futbolística que acabem de passar no ha estat bona, que si ha arribat la fi d'un cicle meravellós, que si els jugadors no estan motivats.... Escolteu! S'ha guanyat la lliga aconseguint 100 punts deixant el segon classificat, deixeu-me que ho digui, el Real Madrid, a quinze punts. S'ha arribat a semifinals de la "Champions" i de la Copa. Si això és un fi de cicle i una mala temporada, què voleu que us digui?. El que passa és que estàvem força mal acostumats amb el que es va aconseguir en els tres primers anys d'en Pep. Va ser quelcom extraordinari i que costarà moltíssim tornar-ho a aconseguir. No hi ha res impossible, però.... Pensem també en els èxits de la majoria de seccions: handbol, futbol sala, bàsquet... totes amb un títol o altre. De mal any, res de res.

Estem convençuts que la junta de l'amic Rossell mourà els fils que facin falta per cobrir aquelles mancances que, en alguns moments, no ens han permès actuar de la manera reeixida que tots voldríem. Li hem fet confiança des del principi i estem segurs que no ens fallarà: Messi i Neymar, gairebé res!

Pel que fa a la nostra penya, informar-vos que ens movem sobre uns 160 socis i que ens agradaria moltíssim comptar amb la vostra participació per tornar a organitzar autocars per animar el nostre equip. Recordar-vos que tant en els partits de lliga i de "Champions" com en els de bàsquet els nostres socis tenen descompte, i en els partits de la resta de seccions teniu l'entrada gratuïta.

Que tingueu un bona Festa Major!

Visca el Barça i visca Catalunya... lliure!

Penya Barcelonista Sant Hilari

Coral infantil "Petits Cantaires"

La nostra coral Petits Cantaires va néixer l'any 1976, dirigida per en Toni Miralpeix. Han passat molts anys, i alguns d'aquells nens ara són els pares dels actuals cantaires de la coral. Afiliada al SCIC (Secretariat de Corals Infantils de Catalunya) des de 1981, hem fet concerts i amics arreu de Catalunya, País Basc i Menorca. Fa uns 5 anys que forma part de l'Aula de Música de Sant Hilari. Té 2 grups corals, un grup de petits de 6 i 7 anys, i un grup de mitjans de 8 a 12. Durant aquest curs 12/13 hem fet el Concert de Nadal, la Cantada per les botigues del poble, Cantada a la Biblioteca per Sant Jordi, el grup de mitjans va anar a cantar al Monestir de Sant Pere de Casserres i el grup de petits a l'Auditori l' Atlàntida de Vic. També hem participat en el 25è aniversari de l'Escola de Música d'Arbúcies, en la cloenda de curs dels Ensenyaments Municipals i en el 35è aniversari de l' Aula de Musica. Molta feina feta gràcies a l'esforç de tots els cantaires.

Montserrat Cufi (directora)

Grup Sardanista Sant Hilari

És ben veritat que el temps passa volant. Ja tornem a tenir al damunt la Festa Major i, amb ella, un programa que ens permet, any darrera any, donar a conèixer l'activitat de les entitats i l'esforç que cada vegada es fa més necessari per tirar endavant i procurar anar driblant els efectes de les retallades a tots nivells.
En el cas del Grup Sardanista, aquesta línia d'austeritat i de posar imaginació allà on no hi arriben les virolles ha estat més que evident. Tots els que heu vingut a la plaça els dijous a la nit dels mesos de juliol i d'agost d'enguany i de l'any passat ho heu pogut comprovar personalment. Hi ha música, però no hi ha músics; hi ha ballada de sardanes, però no hi ha cobla. Avui dia, la tecnologia ens permet gaudir de música per ballar la nostra dansa, sense gairebé adonar-nos que la música no és en directe, sinó enllaunada; la veritat és que sona perfecta, sense errades; més forta o més fluixa, a gust del consumidor; podem escollir les sardanes que ens vénen de gust... Sembla, fins i tot, que hi sortim guanyant. Però, res més lluny de la realitat. Tots els que ens agrada la sardana sabem que no hi ha res com el so d'una cobla en directe, amb les seves virtuts i amb els seus defectes, però onze músics a dalt de l'empostissat no poden ser substituïts, de cap manera, per la música digitalitzada, per més bé que soni. La cobla, la nostra formació musical per excel·lència, il·luminada, presidint la ballada amb el so dels instruments en directe, amb el músic que deixa anar una nota desafinada o amb el compàs que s'accelera o s'alenteix, moltes vegades sense saber per què; o amb aquella sardana que no hem triat i que no l'havíem sentida mai i que ens agrada, o no... És com la vida, amb encerts, amb errors, amb blancs i amb negres. Res a veure amb les sardanes enllaunades. Per escoltar, passi; per ballar, una cobla.
No cal que justifiquem el perquè de tot això ja que tothom s'ho pot imaginar. Quan arriben moments difícils cal prioritzar. En el nostre cas, ens hem decantat per l'aplec i aquestes mesures, tot i que fetes de manera forçada, estan dirigides a poder organitzar l'Aplec, la Festa Major de la Sardana, que enguany arriba al seu 26è aniversari.
Moltes gràcies a tots els socis perquè sense vosaltres l'Aplec no seria possible, però cal un esforç col·lectiu per tornar a prendre embranzida. Estem fent camí cap a un estat propi i és responsabilitat de tots arribar-hi amb la maleta plena. La nostra llengua, la nostra cultura, la nostra història, les nostres tradicions... no poden anar quedant pel camí, com joguines trencades, perquè arribaríem orfes al final. No n'hi ha prou amb embolicar-se amb una estelada i cridar pels carrers. Hem d'anar una mica més enllà.

TRES DOSOS, UN TRES I...
VISCA LA SARDANA I VISCA CATALUNYA... LLIURE!

XCA
Grup Sardanista Sant Hilari

La Gorga

Benvolguts companyes i companys,
Un any més i malgrat la poca ajuda per part de les administracions, la Societat de Pesca Esportiva La Gorga ha continuat, com sempre, lluitant per un riu viu. Les retallades han afectat també el medi ambient, ja que és on primer es deixen de destinar diners. Des de La Gorga esperem que se segueixi vetllant pel bon funcionament de la depuradora, es pugui anar millorant el clavegueram i l'estat dels nostres rius en general, ja que si volem turisme això és molt important. Nosaltres estarem atents i no permetrem cap agressió als rius ni a l'entorn de la nostra zona. Els nostres polítics van prometre que arranjarien la zona del pavelló, ja que quan plou fort s'arrenca el prat i això suposa que molta sorra vagi al riu i amb això la seva mort. Com podeu veure, promeses no complertes (de moment?). També dir que amb la fal·lera que hi ha hagut per tapar la riera no s'ha tingut en compte que si algun dia hi hagués grans pluges a la nostra zona hi pot haver problemes d'inundacions a gran part del mig del poble.
Durant l'últim any i gràcies a l'esforç dels socis i col·laboradors, hem dut a terme les següents activitats: un curs de pesca amb mosca, el campionat local de ciprínids al pantà de Susqueda, el concurs de Festa Major, l'infantil i el femení. En tots hi ha hagut una gran participació i volem recordar que sempre hi ha premis per a tots els concursants. Com cada any, a final de temporada es va fer el sopar i l'entrega de premis als 10 primers classificats del campionat local. Els tres primers van ser, primer Josep Masó, segon Ramón Garriga i tercer Hilari Miralpeix.
Animem a la gent a formar part de la Gorga on sempre són benvingudes idees noves i gent amb ganes de col·laborar. Molt bona Festa Major a tothom!

Concurs femení 2013.

Club Tennis Sant Hilari Sacalm

El tennis i el pàdel ja no són una moda, són una marca dins del nostre poble. Aquests esports i el club continuen creixent i ja s'han instaurat amb força en els habitants de Sant Hilari.
Un any més ens seguim superant i fem realitat els reptes. Vam construir la tercera pista de pàdel després d'una dura campanya per aconseguir-la i ens vam proposar instaurar un sistema de gestió de reserves on-line per poder reservar les instal·lacions a través d'Internet i facilitar el procés a tots els socis. El passat 17 de juny es va posar en marxa per i a dia d'avui ja és un èxit.
A més dels 300 socis que avalen el club, hi ha més de dos-cents cursetistes de totes les edats en els cursos que s'organitzen durant l'any. Tenim un gran èxit de participació en els torneigs i campionats que organitzem i es participa en diferents torneigs de tennis i pàdel arreu de la província de Girona i Barcelona en totes les edats. Enguany hem obtingut el títol i l'ascens en categoria femenina en el màxim nivell del Comarcal d'Osona.
El club també ha publicat el número 1 de la seva revista que es farà anualment, ha participat molt activament a la Setmana de l'Esport que ha organitzat l'Ajuntament i va celebrar el sopar anual al Vilar Rural de Sant Hilari amb gairebé dues-centes persones. Veient aquest panorama, des de la junta volem agrair l'esforç i donar les gràcies a tothom que fan possibles aquests èxits.
Esperem donar continuïtat a tots aquests projectes i a iniciar-ne de nous, que de ben segur us agradaran.
Bona Festa Major!

Associació de Comerç i Turisme de SHS

Novament tenim aquí la festa major. Ja ha passat un altre any, un any complicat per tots i, també, pel comerç del nostre poble.
Tot i això, Sant Hilari encara pot presumir de tenir un comerç viu tot i les dificultats del moment.

Són temps de canvis en els hàbits de compra dels clients. Les vendes per Internet, els outlets, els centres comercials i les grans superfícies conviuen cada vegada més amb el model de comerç de proximitat que tenim al poble. Estem en constant transformació.
Els nostres clients volen experiència i assessorament i, a Sant Hilari, els botiguers tenen tot aquest bagatge en el sector per poder-vos oferir un bon servei i de proximitat.

Per aquest motiu des de l'associació treballem perquè les activitats portades a terme serveixin per crear cohesió entre tots els sectors comercials i donar un valor afegit al nostre poble, fent-lo més actiu i atractiu, comercialment parlant.

Tot seguit trobareu un breu resum de les activitats més rellevants que hem portat o portarem a terme durant aquest any 2013:

- Qui té què, per carnaval tot si val.
- Campanya de Sant Joan, doblaments de diners a la targeta de fidelització.
- Curs de formació de Vendes online.
- IV Fira Estoc SHS
- Ruta del Bolet
- Llançament de globus amb premis
- Paquets turístics amb la ruta + dolça i la ruta de la botifarra.
- Nova senyalització dels comerços amb el codi QR.
- Campanya de NADAL.

DES DE L'ASSOCIACIÓ DE COMERÇ I TURISME US DESITGEM UNA BONA FESTA MAJOR!!!

Montserrat Pujolràs
Associació de Comerç i Turisme de SHS

Escorxador Hardcore

EscorXadoR HarDcorE

És molta la gent que gràcies a la música gaudeix d'una vida més plàcida i es pot evadir dels maldecaps del dia a dia. Música escoltada al cotxe, en un pub, a casa... però sobretot, música en directe.
A la gran majoria els agrada la música més comercial, la que tots els medis proporcionen a totes hores i que sona a gairebé tots els concerts organitzats amb la finalitat de treure'n un benefici econòmic.
Però com que els humans no hem de pensar igual, ni tenir les mateixes preferències, resulta que hi ha un grup reduït amb uns gustos musicals que van més enllà, que prefereix més potencia, rapidesa i distorsió i que les lletres no hagin passat per la censura. Aquest espai també necessita ser cobert per col·lectius i associacions sense ànim de lucre. És aquí on neix Escorxador Hardcore, una associació formada per un grup d'amics amants de la música alternativa i que trobaven a faltar una mica d'acció i distorsió en el poble.
Fins ara hem muntat concerts d'estils com Punk, Metal, Hardcore... de grups de diferents indrets de Catalunya, tant en espais públics com a pubs del poble.
A més hem donat suport a grups locals que acaben de començar i necessiten una petita empenta per fer allò que més els agrada, tocar sobre un escenari.
I aquest any amb la segona edició de "Soroll al carrer" hem reafirmat que estem més motivats que mai i amb les piles carregades per continuar muntant més mogudes.
Xerinola, Soroll i Bona Festa Major!

Associació de Dones "La Violeta"

Des de les complexes relacions diplomàtiques a les comercials, o les discussions entre les famílies o els amics, podem comprovar que, les guerres es desencadenen, les empreses cauen, els matrimonis es divorcien, les amistats es fracturen, degut entre d'altres motius a la manca de respecte. És un hàbit molt estès i estem massa habituats a aquests comportaments. Molts ho veuen com una falta de respecte cap a l'altre i en realitat és també una falta de respecte cap a un mateix: quan un no respecta l'altre, el primer que danya és la seva pròpia credibilitat.

Hi ha faltes de respecte que semblen petites i insignificants com per exemple faltar o arribar tard a una cita que com a bons llatins ens la saltem sovint. Altres faltes es perceben com més importants, en realitat totes ho són. La confiança es construeix a base d'allò que es fa, de complir promeses, de respectar...

Tot i comptar que hi ha persones ben intencionades, amb això no n'hi ha prou. Si no s'atribueix a una entitat el mèrit d'allò que ha organitzat, l'entitat se sent menyspreada, ignorada, i el resultat és el mateix que si s'hagués triat faltar-li al respecte. Llavors, l'entitat tindrà dret a desconfiar la propera vegada i serà lògic. Així doncs, quan en algun escrit es parla d'alguna activitat duta a terme, suggerim posar-hi el nom de l'entitat que la va organitzar, tan sols aquest petit gest transmetria a la ciutadania el reconeixement que es diu que es dóna a les entitats.

Associació Punts de l'Aigua

Havent transcorregut un any, l'Associació de Punts de l'Aigua de Sant Hilari Sacalm us explica la seva feina: hem continuat la col·lecció de punts de llibre del Via Crucis Vivent de l'any passat i n'hem creat una de nova, la de Plantes Aromàtiques i Medicinals de la Vall de Sau, les Guilleries, Savassona i Collsacabra conjuntament amb l'Herbolari de Sau.

De la primera col·lecció hem creat dos puzles, de tres i cinc peces, amb fotografies dels anys cinquanta i seixanta del Via Crucis. De la col·lecció de Plantes Aromàtiques i Medicinals hem editat un total de trenta punts.

Una tasca que també ens ha fet il·lusió, com l'any passat, ha estat ser presents en l'escrutini i entrega dels premis del concurs de punts de llibres organitzat per la biblioteca de Sant Hilari Sacalm.

Enguany també s'ha fet la tercera trobada anual d'Intercanvi de Punts de Llibre de Sant Hilari Sacalm. En la trobada es va fer un punt de llibre gegant amb aerografia que la gent va poder seguir amb molta expectació.

Bona Festa Major per tothom!

Bojos pel temps

Benvolguts convilatans, novament els Bojos pel Temps aprofitem l'espai que ens facilita el programa de festa major per informar-vos de la meteorologia del nostre poble, de les activitats que duem a terme i dels nous projectes que tenim a les mans.
Hem de dir que a data d'avui portem un any bastant plujós ja que han caigut, en total, més de 500 litres per metre quadrat. La tardor passada va ser clarament humida, sobretot els mesos d'octubre i novembre, amb temperatures normals per l'època. L' hivern va ser un hivern sense grans fredorades, amb alguna tímida nevadeta i el febrer i març força humits.
La primavera també ha sigut molt humida, amb un màxim de 109 litres per metre quadrat recollits el dia 5 de març. Pel que fa a les temperatures, han sigut inferiors a les normals fins a finals de juny.
També volem destacar que tenim nova pàgina web on podeu consultar totes les dades meteorològiques de la nostra vila http://bojospeltemps.santhilari.cat. Una pàgina web que s'actualitza cada quinze minuts creada per en Manel Clemente. Manel, des d'aquí et volem donar les gràcies per la feina feta.
Per ràdio Sant Hilari us seguim informant de les dades meteorològiques del nostre poble. Un cop al mes anem a l'estació d' AEMET, situada a l'esplanada que hi ha entre els carrers Sant Jordi i Pau Picasso a prendre les dades i enviar-les directament a L'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET) perquè en tinguin constància. Si necessiteu qualsevol documentació, saber el funcionament de l'estació o informació meteorològica, us podeu dirigir a la Casa de Cultura i allà mirarem de facilitar-vos el que ens demaneu. Recordeu que els bojos pel temps estem oberts a tothom.
BONA FESTA MAJOR I APROFITEU LA CALOR , QUE EL FRED JA VINDRÀ!

BOJOS PEL TEMPS

Associació "Torna en Serrallonga"

16ª Edició de la festa Torna en Serrallonga, últim cap de setmana de setembre, dies 28 i 29.
Tot seguit, us presentem el programa d´enguany i us convidem a gaudir-lo.
No hi falteu!
Visca la Terra ! Muïren los Traïdors !

Dissabte 28 de Setembre

- De les 10 del matí a les 8 del vespre, al centre de la vila
  Mercat Barroc d'artesans i comerciants.
- A 2/4 d´11 del matí, a la plaça Gravalosa
  Activitats infantils
  Tallers i activitats per a nens a partir de 3 anys, **espectacle infantil amb danses i cançons** amb "Els Atrapasomnis" i passejades en Poni.
- De les 6 de la tarda a les 8 del vespre, pels carrers del poble
  Cercavila de colles de Balls d'en Serrallonga.
- A partir de les 9 del vespre, a la plaça Gravalosa
  Sopar Popular amb música Tradicional amb els Troba3.

Diumenge 29 de Setembre

- De les 10 del matí a les 8 del vespre
  Mercat Barroc d'artesans i Comerciants.
- A les 11 del matí, a l´Hostal Folgaroles: **Titelles**
- A partir de les 11 del matí, a la plaça Guilleries **Campionat de Bitlles Catalanes.**
- A les 12 del migdia, a la plaça de l'Església **XIV Trobada i Cercavila de Gegants Bandolers.**
- A partir de les 5 de la tarda, a la plaça Porxada
  Jocs Tradicionals per petits i grans, II Concurs de Ratafia de les Guilleries, Balls Tradicionals i Populars amb Sants & Fot i **actuació dels Bastoners de les Guilleries.**

Tot el cap de setmana: **Activitats Turístiques i el Menú del Bandoler.**

http://www.serrallonga.cat
c/e joandeserrallonga@gmail.com

C.E. Sant Hilari-Font Vella

La Junta del CE Sant Hilari Font Vella vol agrair la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, de les empreses Font Vella, Mémora, la Caixa i de tots els comerços, bars i restaurants que han participat en el cartell de partits setmanals. Així com als entrenadors, delegats, pares i jugadors que han fet possible la realització d'aquesta temporada 2012-2013.

En aquests moments tan complicats, el club acull a nens de tots els estrats socials, de famílies amb recursos molt escassos, però el nostre projecte i la nostra voluntat és que tothom, amb recursos o sense, pugui practicar regularment aquest esport. El futbol ensenya disciplina, competència sana, regles de convivència en grup, el valor del treball en equip i ajuda a incrementar l'autoestima aprofitant sanament el temps lliure en un espai de convivència i alegria.

Aquest any el nostre club celebra el 90è aniversari (1923-2013) i ho volem celebrar amb tots vosaltres. Per això us esperem al partit de Festa Major del dijous 29 d'agost on jugaran el nostre primer equip contra el Guíxols.

La Junta CE Sant Hilari Font Vella

El 1r equip de futbol a l'antic camp de la Font Vella.

Societat Ocellaire Sed'osh

El 29 de març d'enguany els ocellaires de Sant Hilari Sacalm van organitzar, durant el matí, la 39 edició de cants d'ocells al pavelló d'esports municipal amb una participació de 362 ocells entre caderneres, passerells, verdums i pinsans. Hi va haver molta afluència de participants de tot Catalunya amb uns ocells molt competitius. Això però, no va suposar cap impediment pels ocellaires del poble ja que varen aconseguir diferents obsequis d'honor i un premi final a la modalitat dels pinsans.
D'altra banda donem les gràcies a tothom per la seva col·laboració, esperant aconseguir-la l'any vinent ja que la societat arriba al seu 40 aniversari, un esdeveniment molt gratificant per nosaltres. El nostre nombre de socis no és molt elevat, 20 aproximadament, però anem aguantant. La baixada considerable de socis és degut als problemes que posa l'administració catalana a l'hora de capturar ocells. Esperem que en un futur proper canviï la situació ja que a la resta d'Espanya sí que permeten la captura d'ocells. Només voldria afegir que tinguin una molt bona Festa Major i si volen ser socis de la societat només cal que ens ho facin saber.

Club Futbol Sala Sant Hilari

Un any més, aprofitem aquestes línies per informar a tots els hilariencs/hilarienques de la nostra temporada. L'any passat, acabàvem la temporada amb classificació d'ascens directe a una categoria superior. Sens dubte, va ser un èxit i una gran alegria per a nosaltres! A mitjans de setembre, iniciàvem la nova temporada a l'esperada Divisió de Plata, de la Federació Catalana de Futbol Sala (FCFS). Ho vam afrontar amb una gran il·lusió però a mesura que passaven les jornades de lliga, ens vam adonar que, esportivament parlant, no era la nostra categoria.
Ha estat una temporada difícil per a nosaltres. Hem acabat a l'última posició en una lliga amb grandíssims equips. Cada dues setmanes tocava desplaçar-nos a localitats com Barcelona, El Prat de Llobregat, Castelldefels o Llinars del Vallès, per esmentar-ne algunes.
La temporada ha sigut llarga, però ja ha acabat. Aquest proper any jugarem a Territorial Girona, on esperem fer un bon paper.
Per acabar, recordar que l'últim partit jugat va ser contra la Selecció Catalana Sub-21 dins la Setmana Esportiva que es dugué a terme el passat mes de Juny. Va ser una gran experiència, un regal de final de temporada després de tot el que havíem passat!
BONA FESTA MAJOR A TOTHOM I VISCA EL FUTBOL SALA!!!!!

Partit entre el CFS St. Hilari i la Selecció Catalana sub-21, el passat 8 de juny.

Agrupació de Defensa Forestal Guilleries-Montseny

Per tal d'adequar el camió a la normativa vigent s'ha pintat de color groc, que és el color propi de les Agrupacions de Defensa Forestal de Catalunya.
El vehicle està equipat per acudir a l'extinció de focs forestals o urbans i també s'hi pot acoblar una pala llevaneus per a l'hivern. Un conjunt d'hilariencs voluntaris formen la unitat d'intervenció.
Agraïm la col·laboració de l'Ajuntament i de molts bosquerols, perquè entre tots podem realitzar una bona feina en la prevenció i protecció del bosc i medi natural en general.

La Junta Local

Associació de Pessebristes de Sant Hilari Sacalm

Un any més celebrem la Festa Major. Això ens recorda que ja hem passat el Nadal i la Setmana Santa, les dues dates en les quals fem exposicions de diorames.
Per l'interès que representa adjuntem aquest fragment del llibre "Art Pessebristic" editat l'any 1933.
MANUAL DEL PESSEBRISTA
El manual vivent del pessebrista és visitar pessebres. S´hi aprenen lliçons innombrables.
La llum del fons, les portalades, la il·luminació, les muntanyes, les miniatures, les tonalitats
Pirinenques, la construcció camperola, en tots i cada un dels pessebres hom pot aprendre-hi
Una pila de lliçons que, recordades, són i seran el gran educador de l´aprenent pessebrista.
Pare BASILI de RUBÍ, caputxí

Volem donar les gràcies als associats, simpatitzants, participants al concurs de pessebres i al públic en general que ha visitat les nostres exposicions pel seu suport. També a l'Ajuntament, la Parròquia, les associacions de Sant Pere de Torelló i de Girona que d'una manera o altra han donat suport a les nostres activitats.

La junta

Associació de Donants de Sang de Girona

Has de saber que pots donar sang:

- Si tens entre 18 i 62 anys i peses més de 50 quilos.
- Encara que hagis patit hepatitis abans dels 12 anys.
- Encara que no estiguis en dejú.
- Encara que tinguis el colesterol elevat.
- Encara que prenguis algun dels medicaments més freqüents.

La donació de sang és un acte senzill, segur, gens dolorós i assistit per professionals especialitzats en tot moment. Per això, cap d'aquestes condicions anteriors t'ha de frenar a l'hora de donar sang.
Enguany, portem ja dues extraccions, als mesos de febrer i juny, i ja hem aconseguit 263 donacions. Volem esmentar que aquest 2013 s'ha provat de canviar el dia de l'extracció, s'ha passat de dissabte a divendres i hem de comentar que els resultats han estat igualment satisfactoris. Com veureu a la fotografia, l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Sant Hilari ha contribuït i animat als joves hilariencs a donar sang mitjançant aquesta extraordinària campanya duta a terme també a altres poblacions de La Selva.

Amb tot això i com a delegats de l'Associació de Donants de Sang de Girona, volem agrair a tots aquells donants que de forma altruista han contribuït amb aquest gest. Finalment, ens falta només desitjar-vos una molt bona Festa Major i fins a la propera donació divendres 18 d'octubre!
Els vostres delegats:

Josep Llopis, Núria Navarro i Núria Prat

Moviment demogràfic 2012

A 31 de desembre de 2012 Sant Hilari tenia un total de 5850 habitants, 35 menys que a final de 2011, la qual cosa indica una estabilitat de la població, sempre condicionada, darrerament, pels moviments migratoris externs i interns.
Pel que fa a la natalitat, ha baixat considerablement. S'ha passat dels 68 naixements al 2010 i dels 57 de 2011 a només 47 (8,1‰), 28 nens i 19 nenes, dels quals una tercera part són nouvinguts. Això suposa la disminució del 30% de naixements, fet simptomàtic de l'actual crisis econòmica.
Pel que fa a la mortalitat (10, 3‰) ens han deixat 60 ciutadans, 29 homes i 31 dones, tres menys que al 2011.
Com es pot veure, si només tinguéssim en compte el creixement natural (diferència entre la natalitat i la mortalitat) el creixement de la població seria negatiu en un 2, 2‰. Són xifres que s'han de tenir en compte de cara a futures actuacions a nivell de serveis públics municipals.

NAIXEMENTS ANY 2012

Catalina Mariana Cocinero Serban.....16-01
Jordi Elias Rico.....19-01
Núria López Puig.....30-01
Doha Bannadi Bannadi 04-02
Ariadna Reixach Santaugini.....10-02
Carla Reixach Santaugini.....10-02
Ilham Alilich el Kandoussi.....17-02
Ishak Ezzahouani el Annasi.....26-02
Iu Bober Masó.....22-02
Nil Juvanteny Cornellà 25-02
Martina Duran Feliu.....02-03
Eudald Álvarez Casellas.....27-03
Ilianna Radley Muñoz.....26-03
Salma Jbilou Salmi.....05-04
Aya el Azzaoui Kachouti 13-04
Jordi Cornellà Novel.....02-05
Karam Yassini Benhadi.....06-05
Arnau Trindade Barbeiro 08-05
Nabil Maoukil Mossedak 14-05
Èric Pian Pincheira 22-05
Enric Masó Aguilà.....02-06
Youssef Lagaidi Jamaa 29-06
Adan Trichin Ez Zine.....09-07
Ferdaous Roktouti Chahboun.....01-08
Dana Simón Comas.....12-08
Arlet Masnou Colon.....14-08
Nil Gros Gómez.....15-08
Diana Maria Anutei.....22-08
Iris Busquets Fontané 27-08
Ayoub Ahdoudi Adnaouan 23-08
Carme Masó Juventeny 01-09
Clàudia Badia Mataró 14-09
Albert Costa Pujol.....18-09
Jana Moragas Serra.....09-10
Victòria Tordera Waclawek 17-10
Ranya Jalouli el Narnissi 03-10
Gabriel Nicola Viales Macià.....05-11
Arnau Recasens Dot 06-11
Carla Andreu Forcada.....11-11
Valentin Jacob Bravo Intriago 23-11
Ibtisam el Kandoussi el Metalsy.....30-11
Valentina Lozano Bonvehí 02-12
Biel Bartolomé Gonçalves.....03-12
Ayman Akif el Asri.....03-12
Izan Bolaños Ruiz-Ruano.....12-12
Marouan Laaouni Merhraoui 15-12

MATRIMONIS ANY 2012

Antoni Maria Clarasó Raventós i Laura Marisa Gómez 23-01
Francisco Javier Mayorgas Gómez i Maria Ángeles Font Navarro 03-03
Juan Andrés Mayorgas Expósito i Núria Masó Muntal 14-04
Javier Molina Moyano i Iolanda García Martínez 20-05
Antoni Calvo Arbonés i Meritxell Guardiola Sánchez 09-06
Damià Masó Subirats i Montserrat Nualart Massaguer 14-07
Josep Ribé Espel i Laura Serradesanferm González 14-07
Julià Masó Bagué i Montserrat Álvarez Barcía 20-07
Manel Clemente Gálvez i Mónica Cobo Baena 20-07
Daniel Juvanteny Barquero i Sílvia Cornellà Soler 29-07
Rodolfo Beceiro Mongold i Jorge Llaves Molina 18-08
Felipe Utrilla Modol i Anna Elias Miralles 31-08
Joan Ramon Veciana Martínez i Sandra Torras Valls 15-09
Jaume Cuadras Soler i Anna Maria Duran Fuguet 20-09
Jordi Besson Blaya i Yulia Nikolaevna Kalashnikova 22-09
Jordi Cornellà Negre i Laura Novel Alonso 05-10
Carles Busquets Masferrer i Anna Serradesanferm Fàbregas 20-10
Joan Roura Cutrina i Mónica Llora Bach 01-12

DEFUNCIONS ANY 2012

Leonor Valls Amigó 06-01
Joan Vila Ferrés 11-01
Montserrat Rosquellas Colomer 13-01
Montserrat Francolí Masiques 18-01
Dolors Arimany Bayés 22-01
Ferran Porta Brugués 24-01
Josep Anglerill Fornells 11-02
Teresa Delgado Peñascal 14-02
Josep Valls Bayé 24-02
Valeriano Enguita Penacho 02-03
Josep Mollfulleda Solà 05-03
Montserrat Masó Fígols 11-03
Josefa Estrada Masnou 20-03
Ana Toro Rojano 22-03
Caterina Cobo Rodríguez 30-03
Elisa Comas Bayer 06-04
Amparo Delgado Peñascal 12-04
Maria Dolors Carné Camprodon 12-04
Joaquim Rabionet Sanglas 14-04
Rosa Negre Puig 16-04
Montserrat Masó Bové 22-04
Eulàlia Almirall Roig 28-04
Carmen Navarro Pedrero 29-04
Teresa Busquets Ripoll 06-05
Joaquim Gibert Rovira 23-05
Joan Rovira Pujol 01-06
Carme Gubau Brun 11-06
Luis Felipe Arvelo Mieses 16-06
Israel Arvelo Mieses 16-06
Albert Busquets Farré 16-06
Joel Lucena Verdolet 16-06
Manuel Mayorga Ortiz 20-06
Ana Llopis Roca 23-06
Horacio Manuel Barandas Félix 27-06
Rosa Font Mas 28-06
Eliseo Expósito Roura 04-07
Remedios González García 21-07
Maria Isabel Pareja García 06-08
Pere Rabionet Ribas 11-08
Ramona Caldes Pons 13-08
Lluís Turon Juanhuix 23-08
Julio Espinach Laborda 25-08
Teresa Bosch Taberner 26-08
Josep Puig Auledas 05-09
Josep Maria Carreras Colomer 11-09
Ana Masnou Miralpeix 15-09
Montserrat Camprodon Guasch 28-09
Josefa Pagespetit Busquets 29-09
Maria Andreu Clopés 02-10
Jaume Garriga Bosch 12-10
Magdalena Ayora Sánchez 13-10
Juan Puig Serrat 19-10
Josep Bach Roca 24-10
Josefa Estragués Miralpeix 26-10
Josep Ramon Engràcia 31-10
Lluís Masó Solà 19-11
José Frías Soldado 23-11
Rosa Martínez Guirado 23-11
Aniceto Gual Cendra 24-11
Constantino Berdoy Herranz 13-12

Telèfons d'interès

AJUNTAMENT

Ajuntament (oficines)	ajuntament@santhilari.cat	972 86 81 01
Biblioteca	biblioteca@santhilari.cat	972 86 80 08
Casa Cultura	casadecultura@santhilari.cat	972 86 86 56
Espai Aqua	centreaqua@santhilari.cat	972 98 19 10
Espai Jove	tecnicjoventut@santhilari.cat	972 86 86 56
Instal·lacions esportives municipals i Piscina Municipal Coberta	santhilari@ufec.cat	972 86 97 62
Museu Guilleries	museuguilleries@santhilari.cat	972 86 94 47
Oficina de Turisme "Can Rovira"	canrovira@santhilari.cat oficinaturisme@santhilari.cat	972 86 96 86
Ràdio Sant Hilari	radiosanthilari@gmail.com	972 87 23 00
Residència Gent Gran	residencia@santhilari.cat	972 87 28 00
Tanatori	tanatorigirona@memora.es	972 20 23 35
Telecalm	telecalm@santhilari.cat	972 86 84 44

SERVEIS DIVERSOS

Aula de Música Municipal	aulesmusicals@gmail.com	626 93 78 55
Casal de Gent Gran Can Blat	canblat@gmail.com	972 86 87 32
CEIP Guilleries	b7003434@xtec.cat	972 86 87 29
Col·legi Sant Josep	col-santjosep@xtec.cat	972 86 94 83 / 972 86 81 46
Correus		972 86 94 00
Escola Bressol Municipal La Baldufa	labaldufa@santhilari.cat	972 87 28 88
IES Anton Busquets i Punset	b7004517@xtec.cat	972 86 93 58
Llar Infantil Les Cent Fonts	llar-centfonts@xtec.cat	972 86 80 61
Parròquia de Sant Hilari	carlesgiol@gmail.com	972 86 82 22

SANITAT

Ambulàncies Guilleries	972 86 84 57 / 639 28 91 69
Àrea Bàsica de Salut de Sant Hilari (CAP)	902 111 444 / 972 87 22 77
Assistència Social	972 87 20 37
Farmàcia Broto	972 86 80 98
Farmàcia Muntalt	972 86 90 49

SEGURETAT CIUTADANA

Emergències		012
Policia Municipal	policia@santhilari.cat	972 86 81 23 / 699 49 20 60
Violència Domèstica		900 900 120

Telèfons i adreces electròniques d'establiments col·laboradors

AGÈNCIES DE VIATGES
Rossell Vacances 972 86 80 79
lluis@rossellvacances.cat
Viatges Noves Rutes (Sta. Coloma de Farners)..... 972 87 74 85
972 84 10 27
info@novesrutes.com

ARQUITECTES, ARQUITECTES TÈCNICS I ENGINYERS
C2 ARQ SLP (gestió integral de projectes)..... 625 44 89 04
c2arq@c2arq.cat
Gstió arquitectes & arquitectes tècnics (Gerard Tordera).....619 90 65 78
info@gstio.cat
Isabel Font (arquitecta) 972 87 20 41
fontmercader@hotmail.com
Jaume Pallarols Canaleta (enginyer tècnic industrial) 972 86 81 64
Jordi Rotllant (arquitecte tècnic) 620 20 73 15
jrotllant@aparellador.cat
Josep M. Labara (arquitecte tècnic)..... 972 86 93 06
jm.labara@aparellador.cat
Maria Cerver (arquitecta tècnica)..... 972 86 93 06
mariacerver@gmail.com
Mª Carme Saurina Porta (dissenyadora d'interiors) 610 56 22 33
estudienblau@infonegocio.com

ASSESSORIES I ASSEGURANCES
Agència Suy..... 972 86 88 33
agenciasuy@gmail.com
Gestoria A.C.A. J. González 972 87 21 75
mangelsbelmonte@gmail.com
Mapfre - G. Assegurador..... 972 86 90 50
nripoll@mapfre.com
Núria Torrent..... 972 86 90 68
ntempreses@gmail.com
Saballs Gestió, S.L..... 972 86 81 15
sthilari@saballsgestio.com
Vilabella Assessoria i Gestió, SLU 972 86 81 82
info@vilabella.net

BARS
Bar Club..... 972 86 80 43
Bar Chapete..... 615 51 55 86
Bar el Groc
Bar Fèlix..... 670 41 37 87
Bar Florida 972 87 21 48
gerardoyconchi@hotmail.es
Bar Juani..... 972 86 83 69
Bar Les Voltes 619 10 71 55
Bar Líquid..... 972 86 92 41
liquidmusicclub@hotmail.com
Bar Montseny..... 636 722 747
Bar Restaurant Aquari " Can Pinotxo" 972 86 93 69
649 192 438
restaurantaquari@hotmail.com
La Selva 972 87 22 55
dinoaires@hotmail.com
Bar Ca la Fina..... 972 86 86 48
El Raconet..... 972 86 98 17
El Racó d'en Serrallonga. Punt Burricleta..... 625 69 99 91
elracodenserrallonga@gmail.com

BENZINERES
Estació de Servei Sant Hilari BP..... 972 87 20 30
nfloriach@centraldebenzineres.com

BODEGUES
Celler d'en Jordi 659 44 64 69
cellerdenjordi@gmail.com

CARNISSERIES I CANSALADERIES
Àngels Homs Valls 972 86 82 92
Can Barnet..... 972 86 87 47
canbarnet@gmail.com
Cansaladeria Porta..... 972 86 80 29
Carnisseria Pagespetit..... 972 86 94 76
Carns i embotits Masó 972 86 82 41
Joan Valls Bosch..... 972 86 82 11
jancabre@hotmail.es

CENTRES DE BELLESA
Àngels Suy (Estètica i salut) 972 87 23 56
..... 619 18 33 71
suyestetica@yahoo.es
Estètica Ester Elias..... 972 86 92 85
649 59 12 37
estetica_elias_@hotmail.com
Filu centre estètica 972 86 84 70
699 96 84 80
info@esteticacarme.com
Rosa Crous 972 86 88 37
607 31 86 58
Matilde i Silvia..... 972 86 82 65
Estètica Fina 972 86 82 94
finaarboleas@hotmail.com
Estètica Styl - Solàrium..... 972 86 82 70
evallsa@hotmail.com
Clips 972 87 28 53
shsclips@gmail.com
Maria Roquet..... 972 86 84 14
perruqueriamariaroquet@hotmail.com

CLÍNICA DENTAL
Clínica Dental Sant Hilari..... 675 46 24 60
Clínica Dental Dr. Joan Mª de Ribot i Porta..... 972 86 98 14

COMERCIALS
Comercial Màiquez S.L..... 972 86 91 28
fax: 972 86 95 79
comercialmaiquez@sinto.net

COMESTIBLES
Aliments Es-Pla..... 667 75 67 60
Àngels Homs Valls 972 86 82 92
Bonpreu..... 972 86 95 17
s0109@bonpreu.cat
Casa Portuguesa 626 95 98 90
Casa Mimó 972 86 80 52
Fruiteria i Celler Jordi Bayés 972 87 22 48
fruiteriajordi@gmail.com
Pastes Canigó (Joan Vidal)..... 972 86 80 33
650 602 675
pastescanigo@gmail.com
Queviures i pollastres a l'ast Rotllant..... 972 86 82 47
queviures-rotllant@hotmail.com
Supermercat Condis..... 972 86 85 61
c0295@condis.es
Supermercat Charter Consum..... 972 86 92 87
Supermercat Dia 616 41 77 79
Supermercat Suma (celler) 972 86 87 10
supererra@gmx.es
Magatzem Collsabena..... 972 86 86 05

CONFITERIES
Pastisseria Fornés 972 86 80 85
Pastisseria Duran 972 86 81 14
annaduranfuguet@gmail.com
Pastisseria Malet-Torrent 972 86 93 08
Pastisseria Masó..... 972 86 94 85
bluejmmj@hotmail.com
Pastisseria Torrent (Ca l'Enric) 972 86 80 04
Pastisseria l'Artesà 972 87 39 94
jordi.mov@hotmail.com

CONSTRUCCIONS METÀL·LIQUES
Linden art, S.L. 972 86 81 00
lindenart@hotmail.com
Taller Moca 972 86 80 81
Moca Madinpack, S.L. 972 86 80 81
Art Català 972 86 82 91
artcatala@grn.cat

CONSTRUCTORS D'OBRES I SERVEIS IMMOBILIARIS

Antoni Brugué 972 87 21 25
antonibrugue@gmail.com
Construccions Casas (Albert Casas) 972 33 65 67
660 00 16 71
construccionscasas@gmail.com
Construccions Àngel Toro 972 86 92 43
atoroluque@hotmail.com
Construccions Joan Carrillo 972 86 92 93
679 98 73 87
construccionsjoancarrillo@hotmail.com
Construccions Juvanteny 626 77 38 56
constructora.j2@telefonica.net
Construccions Roc, S.L 972 86 83 39
construccionsroc@gmail.com
Obres Vilà, Bosch C.B 972 86 92 56
construccionsvila@hotmail.com
Lluís Verdaguer Tarrats 972 86 91 18
Obres "La Selva", S.L. 972 86 83 52
obres@obreslaselva.com
Obres Molist, S.L. 972 86 87 18
639 39 41 03
Obres Montseny, S.L. 972 86 93 83
972 87 22 07
Roura Construcció - Joan Roura Font 972 87 20 92
620 36 12 82
rouraconstruccio@yahoo.es
Obres Jordi Marcó 972 86 95 52
650 32 69 73
obresjmarco@gmail.com

Serveis immobiliaris

Disseny de Llars S.L. 972 86 80 41
dissenydellars@gmail.com
Finques Valls 972 16 27 19
valls@finques-valls.com
Vilabella Assessoria i Gestió, SLU 972 86 81 82
info@vilabella.net

DROGUERIES

Dispunt 972 86 94 14
niltorrent@gmail.com

ELECTRODOMÈSTICS

Botigues Rossell-Confort electr. 972 86 96 95
joseprossell@confort-electro.com
Lampisteria Can Vilamala 972 86 93 14
canvilamala@canvilamala.com
Electro-Porcel (venda i reparació) 972 86 87 42
satporcel@hotmail.com

ENSENYAMENTS

Centre Formació Permanent d'Adults 972 86 86 56
escoladadults@gmail.com
CEIP Guilleries 972 87 87 29
ceipguilleries@centres.xtec.es
Col·legi Sant Josep 972 86 81 46
col-santjosep@centres.xtec.es
Escola de Música de St.Hilari 972 87 21 64
626 93 78 55
aulesmusicals@gmail.com
IES Anton Busquets i Punset 972 86 93 58
b7004517@centres.xtec.es
Llar Infantil "Les Cent Fonts" 972 86 80 61
b7003458@centres.xtec.es
Escola Bressol Municipal "La Baldufa" 972 87 28 88
labaldufa@santhilari.cat

ENTITATS BANCÀRIES

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona 972 86 80 23

ESTANCS

Casa Mimó 972 86 80 52
Estanc Duran 972 86 80 05

ESPECTACLES

Cinema Catalunya 972 86 81 46
972 86 94 83
apf@colsantjosep.cat

ESPORTS

Tot Moda Sport 972 86 93 71
info@totmoda.net

FARMÀCIES

J. R. Broto Soucheiron 972 86 80 98
Xavier Muntalt Brugués 972 86 90 49
fxaviermuntalt@cofgi.org

FERRETERIES

Camó-Ridorsa, Can Jombo 972 86 83 08
Fax: 972 86 95 33
canjombo@cifec.es

FERROS FORJATS I CARROSSERIES

Art Català 972 86 82 91
artcatala@grn.cat
Serralleria d'alumini Sacalm 972 86 96 18
605 80 01 48
alu.sacalm@gmail.com
Serralleria Toni Juvanteny 635 62 95 75
tjserralleria@gmail.com
Grup metal.lúrgic MADASH,S.L 972 87 38 36
madash@terra.com
Bonjoch, S.L. carrosseries 972 87 39 00
bonjoch@bonjoch.net
Serralleria Solà, SL 972 87 21 57
serralleria.sola@gmail.com

FLEQUES

Antiga Casa Forner Nou S.L. 972 87 28 91
anticfornernou@gmail.com
Can Castellà 972 86 80 05
Forn de pa Solà 972 87 21 07
La dama d'Ayma 972 86 94 12
Fleca Artesania Danés 972 86 87 98

FLORS, PLANTES, JARDINERIA I CULTIUS FORESTALS

Cultius Miralpeix Bosch 972 86 89 26
cultius@miralpeix.com
Vivers Tortadès 972 86 87 30
info@tortades.com
Cultius Sacalm 606 10 08 77
Plantes Masó 972 87 29 73
680 959 343
Jardineria Macias 972 87 38 77
669 05 94 70
joanmacias@yahoo.es
Vivers Guilleries, S.L. 606 86 53 99
info@viversguilleries.com
Cultius La Pedra Llarga 972 86 95 71
lapedrallarga@gmail.com
Forestal Ferreira 972 86 94 75
650 54 00 64
forestalferreira@hotmail.com
Plajarsa 639 256 751
plajarsa@gmail.com

FOTÒGRAFS

Irene Fotògraf 972 86 85 01
irenefotograf@gmail.com

FUSTERIES I MOBLES

JMJ Fusteria i Decoració 972 86 97 70
info@jmjfusteriaidecoracio.com
Fusteria Joan Masó 972 86 91 80
630 650 333
Bellmoble 972 86 81 86
info@bellmoble.com
Joan Jumbert Solé 972 86 87 66
616 43 60 32
joan.jumbert@gmail.com
Miquel Rovira S.L. 972 86 82 48
630 67 94 44
Ramon Llopis, S.L. 972 86 87 14
fusteriaramonllopis@gmail.com
Fusteria Viladelbosch 972 86 91 09
FIAM 972 86 81 72
aymerich@grupouni2.com
Avet Blau 972 86 97 23
Fax: 972 86 97 22
mobleslavetblau@hotmail.com

FUSTES

Fustes Sant Hilari, S.A. ..... Fax: 972 87 21 81
972 87 21 80
antonibayes@gmail.com
Cornellà , S.C.P. (serradora) 680 22 28 05
608 43 23 69
serradoracornella@live.com

GRÀFIQUES I PUBLICACIONS

Gràfiques Montseny 972 86 84 06
info@montseny-impressors.com
Gràfiques Anna 972 87 21 82
grafiquesanna@gmail.com

HOTELS, HOSTALS, FONDES, CASES RURALS I RESTAURANTS

Cases rurals

Casa rural "Les Clotas" 972 87 20 87
669 50 03 21
lesclotas2002@yahoo.es
Riudecós 972 86 04 53
riudecos@riudecos.com
La Casica 636 936 985
lacasicarural@hotmail.es
Mas Cal Sastre 972 87 22 41
info@mascalsastre.com
Els Cortals de Tarrés 639 39 35 11
601 10 57 70
cortalsdetarres@gmail.com
La Vinyota 687 81 22 33
650 01 88 50
lavinyotacasarural@gmail.com

Hotels, hostals i fondes

Vilar Rural de Sant Hilari 972 87 28 20
infosanthilari@vilarsrurals.com
Fonda Rita 972 86 80 09
fondarita@gmail.com
Hostal Torras 972 86 80 96
info@hostaltorras.com
Hotel Ripoll Restaurant 972 86 80 25
info@hotelripoll.com
Hotel Balneari Font Vella 972 86 83 05
info@balnearifontvella.cat

Restaurants

La Pedra Llarga 972 86 86 77
L'Isard 972 86 96 09
Ca la Marta 972 86 89 18
info@restaurantcalamarta.com
www.calamarta.net
Villavecchia, food and drinks 972 86 95 64
info@villavecchia.cat
Els Cortals 972 86 87 95
www.elscortals.cat
El Caliu de Joanet 972 16 26 75
monjoan@gmail.com
Pizzeria La Teca (per emportar) 972 86 89 08
Les Tovalles de Can Rovira 972 87 39 57
652 67 90 30
restaurant@lestovalles.com
Bar Restaurant Aquari " Can Pinotxo" 972 86 93 69
649 192 438
restaurantaquari@hotmail.com
Bar Restaurant Ca la Fina 972 86 86 48
Mª Verdolet 972 86 81 06
info@verdolet.cat
La Bàscula (nova gerència) 972 87 38 87
635 54 11 20
labasculashs@gmail.com
La Roda 972 87 39 60
larodasthilari@gmail.com
Can Cames, S.C.P. 972 86 80 46
651 00 90 86

INFORMÀTICA

El Taller Informàtic 972 87 39 56
649 33 06 26
eltallerinformatic@gmail.com
Sircam Informàtica 644 33 96 13
info@sircam.com.es

JOIERIES I RELLOTGERIES

Joieria i Rellotgeria J.Breix 972 86 80 57
Joieria Fortuna-Fina Font 972 86 93 54
Joimar Joiers 972 86 95 15
joimar4@hotmail.com

LAMPISTES I MANYANS

Instal·lacions J.Pallarols, S.L. 972 86 81 64
info@jpallarols.com
Instal·lacions Carreras 972 86 81 43
607 54 78 78
i.carreras@outlook.com
Joan Campeny 972 86 88 65
670 28 73 36
Joan Moner (Calefacció i electricitat) 972 86 81 93
689 07 41 90
Lampisteria Can Vilamala 972 86 93 14
canvilamala@canvilamala.com
Lampisteria Insteny, S.L. 972 86 81 04
info@insteny.com

LOTERIES

Eureka 972 86 80 10
missjeckyll@hotmail.com

LLENYA

Excavacions i llenyes Pagès, S.L 972 87 21 94
excavaciopages@gmail.com
Llenyes i productes forestals Riudecós 972 86 04 53
riudecos@riudecos.com
Llenyes J. Valls 972 87 20 52
628 09 01 65

LLIBRERIES, COPISTERIES I PREMSA

Can Joan Ridaura 972 86 87 52
La guilla d'or 696 89 28 10
laguillador@yahoo.es
Can Vilamala 972 86 93 14
canvilamala@canvilamala.com
Papereria i copisteria Sant Hilari 972 86 91 07
miguelyangeles@hotmail.com
Jeimar 972 16 23 42
jeimar@telefonica.net

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ

Fontdor 93 300 43 18
972 86 90 26
fontdor@vichycatalan.es
Font Vella 972 86 82 50
Font del Subirà 972 86 82 40
ceam@fontsubira.com

MANTENIMENTS INDUSTRIALS

Agustí Donadeu (Cayo) 972 86 82 66
tmcayo@gmail.com
Mecanitzats Macavi, SL 972 87 39 92
Fax: 972 93 14 37
oficina.macavi@gmail.com
Fermanox 972 87 21 11
648 82 12 79
fermanox@fermanox.cat

MECÀNICS I COMPRA-VENDA DE COTXES

Antoni Fauria, S.L. 972 86 82 35
santhilari@fauria.cat
Autoreparacions TGB (Mecànica de cotxes) 972 86 95 06
autoreparacionstgb@hotmail.com
Garatge Trima, S.L. Seat (Grup Volskswagen) (servei de grua) 972 86 83 28
g.trima@teleline.es
Garatge Guilleries-Citröen 972 86 88 73
estserveiguilleries@soc.redcitroen.com
Motos Malet, S.L. 972 86 90 38
motosmalet@hotmail.com
Motos Villegas 972 87 22 12
motosvillegas@hotmail.com
Planxisteria i pintura Toni Masó 972 86 94 23
planxisteriatonimaso@gmail.com
Taller Casas-Güell - Opel - Suzuki 972 86 80 95
Autoreparacions Viladelbosch 972 86 94 70
viladelbosch@gmail.com

MECANITZATS ELÈCTRICS

Mecalec 972 87 39 67
mecalec@mecalec.cat

MERCERIES I CONFECCIÓ

Can Joan Ridaura 972 86 87 52
Confeccions Montse 972 86 94 72
Maria Ripoll, S.L. 972 86 82 08
info@teresaripoll.com
Mitik 972 87 39 77
mitikmoda@hotmail.com
Tot Moda Sport 972 86 93 71
info@totmoda.net
Entredones Orflame + Mary Kay (Júlia Infante) 972 87 21 36
entredonesbotiga@gmail.com

La Nova 972 87 21 91
novasanthilari@gmail.com
Roba i complements Jordi 666 957 301

MEDICINA, MEDICINA ALTERNATIVA I ALTRES
Joan Torres, medicina i detètica 972 86 89 42
Jordi Vila, osteòpata 669 17 59 29
972 86 81 81
info@osteopatiajordivila.com
Centre de fisioteràpia Teresa de Ribot 972 86 92 08

OBJECTES DE REGAL
Ca la Quimeta (roba de la llar) 972 86 96 21
Rodamón 972 87 28 81
info.rodamon@gmail.com

ÒPTIQUES
Estrada Centre Òptic (òptica i aparells auditius).. 972 86 95 42
Òptica Sant Hilari 972 87 20 57
opticaarbucies@gmail.com

PEIXATERIES
Peixos Pere 972 86 83 21

PERRUQUERIES
Clips 972 87 28 53
shsclips@gmail.com
Carme Garriga 972 86 80 20
Carme Ramon (home i dona) 972 86 89 51
Rovira Perruquers 972 86 85 08
roviramaso@gmail.com
Louan 972 87 21 50
louan@louan.net
Maria Roquet 972 86 84 14
perruqueriamariaroquet@hotmail.com
Perruqueria Montse i Sílvia (home i dona) 972 86 89 97
p.montsesilvia@gmail.com
Perruqueria Elvira (home i dona) 972 86 94 58
verdolet54@hotmail.es
Perruqueria Josmay (depilacions) 972 86 93 48
josmay.27@hotmail.com
Perruqueria Styl (home i dona) - Solàrium 972 86 82 70
evallsa@hotmail.es
Estilisme Fina 972 86 82 94
682 26 33 74
finaarboleas@hotmail.com
Perruqueria Elias 972 86 92 85
649 59 12 37
esterelias81@hotmail.com
Matilde i Silvia 972 86 82 65
silviacornella@yahoo.es
Perruqueria Imatge (home i dona) 972 86 97 82
imatge2003@hotmail.com

PINTORS
Pintures Teodoro Artega - Andreu Arteaga 972 86 82 32
info@pinturestarteaga.cat
Pintures i revestiments Guilleries 669 07 72 42
652 81 49 12
tufokit@gmail.com

PSICOLOGIA
Estímul (logopèdia, pedagogia, psicologia) 972 87 38 18
nuriafabregasc@gmail.com

SABATERIES
Calçats Comas 972 86 95 26
Calçats Masó 972 87 29 73
680 95 93 43
Tot Moda Sport 972 86 93 71
info@totmoda.net

Reparació de calçat
Boutique 4 elements i servei de tintoreria 619 06 46 18

TAXIS
Taxis Toni Gonzalez 649 891 289
taxitoni@hotmail.es

TORNERIES
Àngel Ripoll, S.A. 972 86 82 75
info@angelripoll.com
Artesania Danès, S.L. 972 86 87 97
art.danessl@grn.es
Artesania Artidecoració, S.L. 972 86 82 14
joaquimsaurinaporta@gmail.com

Fusteria i Torneria Solà, S.L. Jordi Puig 972 86 88 55
info@solasl.com
Francesc Gol Busquets 972 86 88 39
jordi-gol@hotmail.com
Artonisa, S.L. 972 87 23 27
artonisa@yahoo.es
M.D.C., S.A 972 87 22 26
mdc@mdc.es
Manufactures Sacalm 972 86 90 41
mansacalm@gmail.com
Artesania i mobles J. Teixeira 972 87 23 03
teixeira@grn.es

TRANSPORTISTES
Hispano Hilarienca, S.A. 972 24 50 12
info@hispanohilarienca.com
Agència Transports Sacalm, S.L. 972 86 94 39
Transports J. Valls 972 87 20 52
628 09 01 65
ancose68@gmail.com
Transports Josep Canaleta 972 86 92 01
699 97 83 14
Transports Jordi i Carles Elias 606 918 061
636 01 57 22
Transp. Maria Moragas (Ponet) 972 86 90 58
659 90 95 83
rosellmoragas@hotmail.com
Transports Ruiz-Ruano 972 86 91 01
Transports Ricard Moragas i Fills 972 86 86 07
moragas@moragas.com
Transports Soler 972 86 83 74
trans.soler@hotmail.com
Transports Miralpeix 972 86 85 77
Transport de paqueteria J. Gubern (Caseta) 620 875 910
joancaseta@gmail.com

TROFEUS, PUBLICITAT I REGALS D'EMPRESA
Trofeus Wans 972 87 22 23
..... 610 414 076
info@wanscat.cat

VARIS
Aporta 972 87 23 51
Autoescola Vial-2 ..... 972 86 88 38
vial-2@hotmail.com
Fedor, S.A. ..... Fax: 972 86 90 00
972 86 82 00
fedorsa@fedorsa.com
Excavacions i llenyes Pagès, S.L 972 87 21 94
excavaciopages@gmail.com
Maria Roquet (manualitats) 972 86 84 14
perruqueriamariaroquet@hotmail.com
"Eureka" loteries i llamins 972 86 80 10
missjeckyll@hotmail.com
Vernissats i lacats "Quim Busquets" 972 86 94 11
..... 606 694 484
evallsa@hotmail.es
Tapisseria Cuberta 972 86 83 33
tapisseriacuberta@hotmail.com
Tintoreria Destaca 607 70 11 13
Material Construcció Guilleries, GRUP GAMMA 972 87 21 05
guilleriesgamma@gmail.com
Magatzems Sant Hilari 972 86 80 11
Hidroserveis Guilleries, S.L. (Bombes d'aigua i instal·lacions) 659 43 08 64
hidroserveis@gmail.com
Ca la Quimeta (Roba de la llar i objectes de regal) 972 86 96 21
Cinema a la Fresca (J. Jumbert) 616 43 60 32
Entredones Orflame + Mary Kay (Júlia Infante) 972 87 21 36
entredonesbotiga@gmail.com
Punt Burricleta 625 69 99 91
elracodenserrallonga@gmail.com
Assercat suport, S.C. Treballadores familiars 678 87 83 11
617 89 96 91
ascsuport@hotmail.es
Petjades 615 263 400
petjadessthilari@gmail.com
Productes agroalimentaris Ponet 972 87 22 84
659 90 95 83
rosellmoragas@hotmail.com

VINS I BEGUDES
Magatzem Collsabena 972 86 86 05

Contingut

3 Salutació de l'Alcalde
4 Projectes per Sant Hilari
6 Pregó Festa Major 2012
8 Aspectes de la Festa 2012
9 XXXVIè Concurs Literari de Narració Curta
14 De part del pare
Xavier Clos / Toni CLos
16 Prendre les aigües i llegir
Narcís Figueras i Capdevila
20 El bisbe Huix, nou beat de l'Església catòlica
Antoni Pladevall i Font
23 Poti-Poti 2013
Mn Joan Coma
24 Notes històriques i artístiques
Francesc Miralpeix Vilamala
30 Fotos que fan història
32 A la sala d'espera
M. Ruiz
33 Miré los muros de la patria mía...
M. Ruiz
34 Catalunya
M. Ruiz
34 Un colom blanc que no es veu, però si el crides sempre ve
Teresa Ayats i Dalmau
35 Mn Francesc Planas
36 1913 i 1963. Fa 100 i 5 anys
Àngel Serradesanferm i Valls
39 Veure, jutjar i actuar
Mn Carles Mª Giol
39 Petrinxes. Montse Timoneda
40 El reculll de noms de Sant Hilari Sacalm: Classificació de les fonts actuals
Fèlix Bruguera Ligero
44 Sant Hilari i l'estiueig... Hotels i fondes
Àngel Serradesanferm i Valls
49 Cartes de la República
Lluís Puigdemont i Reverter
50 **PROGRAMA D'ACTES FESTA MAJOR SANT HILARI 2013**
52 Activitats i notícies de Sant Hilari 2012-2013

ENTITATS i ASSOCIACIONS DE SANT HILARI

56 CiU de Sant Hilari
Partit Independent de les Guilleries
Esquerra Republicana de Catalunya
57 CUP Sacalm
Col·lectiu de la JNC de Sant Hilari Sacalm
Assemblea Nacional Catalana
58 Biblioteca Municipal Sant Hilari Sacalm
Àrea d'Esports
59 Casa de Cultura Sant Hilari Sacalm
Oficina de Turisme Can Rovira
60 Telecalm
Centre Aqua
61 Museu Guilleries
Piscina Municipal Co berta
62 Aula de Música Municiapl de Sant Hilari Sacalm
Residència i Centre de Dia Sant Hilari
63 Grup de Teatre de Sant Hilari
Sant Hilari contra el càncer
64 Càritas parroquial Sant Hilari
Guillables
65 Ràdio Sant Hilari
Associació de Gent Gran "Can Blat"
66 Escola bressol municipal "La Baldufa"
67 CEIP Guilleries
68 IES ANton Busquets i Punset
69 Llar "Les Cent Fonts" i Col·legi Sant Josep
71 AMPA CEIP Guilleries
AMPA IES Anton Busquets i Punset
72 APFSH Col·legi Sant Josep i Comissió de Pares de la llar "Les Cent Fonts"
Bastoners de les Guilleries
73 Associació del Via Crucis Vivent
Centre Artesà de la Tornería
74 Club Tennis Taula Sant Hilari
Oncolliga Girona
Foto Club Guilleries
75 Coral Mixta "Els Nois Alegres"
76 Esplai d'Isards
Club Bàsquet Sant Hilari
77 Indrets
Forces, Forts i Ferms
78 Club Patí Sant Josep
Coral Amethysta
79 Atletes Sant Hilari
Penya Barcelonista Sant Hilari
80 Coral infantil "Petits Cantaires"
Grup Sardanista Sant Hilari
81 La Gorga
Club Tennis Sant Hilari Sacalm
82 Associació de Comerç i Turisme de SHS
Escorxador Hardcore
83 Associació de Dones "La Violeta"
Associació Punts de l'Aigua
84 Bojos pel temps
Associació "Torna en Serrallonga"
85 C.E. Sant Hilari-Font Vella
Societat Ocellaire Sed'osh
Club Futbol Sala Sant Hilari
86 Agrupació de Defensa Forestal Guilleries-Montseny
Associació de Pessebristes de Sant Hilari Sacalm
Associació de Donants ed Sang de Girona

87 Moviment demogràfic 2012
89 Telèfons d'interès
90 Telèfons i adreces electròniques d'establiments col·laboradors

FERMANOX
Mecanitzats Manteniments i Muntatges

Josep Villacrosa i Coll
Mòbil: 648 821 279
C/Salvador Dalí s/n Apt. correus 11
17403 Sant Hilari Sacalm (Girona)
Telf: 972 87 21 11 Fax: 972 93 52 36
fermanox@fermanox.cat
www.fermanox.cat

Vilar Rural ****®
de Sant Hilari Sacalm
SERHS
Bufet lliure amb varietat de plats típics de la zona i carn a la brasa.
Realitzem tot tipus de cel.lebracions i festes d'aniversari.

Mobles avet blau
C/Piscina, 117 - tel. 972 86 97 23
17403 Sant Hilari Sacalm
mobleslavetblau@hotmail.com
www.mobleslavetblau.com

TAXIS TONI GONZALEZ
WWW.TAXISLASELVA.COM
STA.COLOMA DE FARNERS
649 891 289
972 841 770
MAÇANET DE LA SELVA
616 401 617
649 891 289
C/ Del Prat, 124 - 17430 SANTA COLOMA DE FARNERS
taxitoni@hotmail.es www.taxislaselva.com

PRODUCTES AGROALIMENTARIS PONET
Josep Rosell
Gerent
C/ Castanyers, 33 • Tel. 972 87 22 84 • Fax 972 86 90 58
Mòbil 659 90 95 83 • E-mail: rosellmoragas@hotmail.com

CONSTRUCCIONS
Juvanteny
El Serrat, 64
Tel.626 773 856
constructora.j2@telefonica.net
17403 Sant Hilari Sacalm

INSTAL·LACIONS CARRERAS
Miquel Carreras Artigas
- **Aigua, Gas i Electricitat.**
- **Automatització**
- **PLC**
- **Manteniment Industrial**

Oficina: Passeig Font Vella nº19
Telf: 607547878 972868143
i.carreras@outlook.com
17403 SANT HILARI SACALM
GIRONA

Dibuix de contraportada: "Llums i colors" de **Iolanda Triadó**

FESTA MAJOR SANT HILARI SACALM

29, 30, 31 d'agost i
1 de setembre de 2013

Sant Hilari Sacalm
La vila de les cent fonts

Ajuntament de
Sant Hilari Sacalm

FSC
www.fsc.org
MIXTO
Papel procedente de fuentes responsables
FSC® C107538